REPUBLIKA HRVATSKA
Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2006. godinu

srpanj 2007.

SADRŽAJ

UVOD 1

1. AKTIVNOSTI AGENCIJE ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA U 2006. GODINI 6

2. POSLOVI AGENCIJE U PROVEDBI ZAKONA O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA 10
2.1. Ocjene sporazuma poduzetnika 12
2.1.1. Piaggio Hrvatska d.o.o., Split 14
2.2. Zlouporabe vladajućeg položaja 15
2.2.1. Adris grupa d.d., Rovinj i Ronhill d.o.o., Kanfanar 18
2.2.2. Agencija protiv poduzetnika Kvasac d.o.o., Prigorje Brdovečko 19
2.3. Ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika 20
2.3.1. Euroherc osiguranje d.d., Zagreb, Jadransko osiguranje d.d., Split, Euroherc životno osiguranje d.d., Zagreb, Euro Daus d.d., Split, Euroagram Tis d.o.o., Zagreb, Euroleasing d.o.o., Zagreb, Eurodom d.o.o., Osijek i Sunce osiguranje d.d., Zagreb 25
2.3.2. Styria Media International AG, Austrija, G+J International Publishing Holding GmbH, Austrija i Sanoma Magazines International B.V., Nizozemska 27
2.4. Promicanje prava i politike zaštite tržišnog natjecanja 30
2.4.1. Mišljenja na nacrt prijedloga Zakona o trgovini 31
2.4.2. Mišljenje o klauzuli najpovlaštenije stranke u ugovorima između Hrvatskog društva skladatelja - ZAMP i izdavača (proizvođača) 32
2.4.3. Mišljenje o osnivanju trgovačkog društva Zagreb plakat d.o.o. od strane Grada Zagreba 33
2.4.4. Mišljenje o cijenama i uvjetima korisničkih paketa na tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži 34

3. POSLOVI AGENCIJE U PROVEDBI ZAKONA O DRŽAVNIM POTPORAMA 36
3.1. Promjena zakonodavnog okvira 36
3.2. Pojam državne potpore 37
3.2.1. Osnovne kategorije državnih potpora 39
3.3. Poslovi Agencije u području državnih potpora 41
3.3.1. Fiskalne državne potpore 42
3.3.1.1. Prethodno obvezujuće mišljenje na prijedlog Zakona o poticanju ulaganja 42
3.3.2. Brodogradnja 43
3.3.2.1. Rješenje o odobrenju državnih jamstava 3. Maj brodogradilištu d.d. za sanaciju 44

3.3.3. Čelik ... 46
3.4. Nadzor državnih potpora ... 47
3.5. Ostali predmeti ... 47
3.5.1. Odobrenje prijedloga Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2006. ... 48
3.5.2. Pravilnik o uvjetima i načinu dodjele sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitosti ... 48
3.5.3. Program poticanja, zaštite, obnove i uključivanja u turizam baštine u turistički nerazvijenim područjima ... 49
3.5.4. Prijedlog za pretvaranje potraživanja u udjel u temeljnom kapitalu i otpis potraživanja poduzetniku Mupera d.o.o. ... 50
3.5.5. Nacrt prijedloga Odluke o davanju suglasnosti za sklapanje Ugovora o jamstvu između Auto ceste Rijeka-Zagreb d.d. Zagreb i Europske banke za obnovu i razvoj za "Projekt izgradnje II b faze autoceste Rijeka-Zagreb" ... 51
3.6. Ostale aktivnosti Agencije u svezi državnih potpora ... 52

4. MEĐUNARODNA SURADNJA ... 53
4.1. Europska unija ... 53
4.2. Projekti tehničke pomoći Europske unije ... 53
4.2.1. Tržišno natjecanje ... 54
4.2.2. Državne potpore ... 54
4.3. Multilateralna i bilateralna suradnja ... 55
4.3.1. Multilateralna suradnja ... 55
4.3.2. Bilateralna suradnja ... 56
4.4. Stručno usavršavanje kroz sudjelovanje na međunarodnim seminarima ... 56

ZAKLJUČAK ... 58

PRILOZI

Prilog 1. Ustrojstvo Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja

Prilog 2. Proračun Agencije u 2006. godini

Prilog 3. Tabelarni prikaz ukupnog broja zaprimljenih i riješenih predmeta iz područja tržišnog natjecanja u 2006. godini

Prilog 4. Usporedba broja zaprimljenih i riješenih predmeta iz područja tržišnog natjecanja i područja državnih potpora u 2005. i 2006. godini

Prilog 5. Broj donesenih odluka iz područja tržišnog natjecanja prema metodologiji Europske komisije

Prilog 6. Popis odluka Agencije iz područja tržišnog natjecanja u 2006. godini

Prilog 7. Popis odluka Agencije iz područja državnih potpora u 2006. godini

Prilog 8. Popis odluka Upravnog suda RH u 2006. godini

Prilog 9. Izvješće Europske komisije o napretku Hrvatske 2006.
-Prijevod dijela izvješća u odnosu na tržišno natjecanje i državne potpore

UVOD

Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja daje prikaz najznačajnijih aktivnosti Agencije u provedbi Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i Zakona o državnim potporama u prošlogodišnjem razdoblju, ali i ukazuje na probleme i prepreke koje stoje na putu uspostave učinkovitijeg sustava zaštite tržišnog natjecanja u našoj zemlji, kako u dijelu koji se odnosi na ponašanje poduzetnika na tržištu, tako i na ulogu države pri dodjeli državnih potpora. Istodobno, svrha izviješća je i osvrnuti se na okvir unutar kojega se razvija pravo i politika zaštite tržišnog natjecanja zadnjih nekoliko godina u Europskoj uniji, osobito kroz modernizirani odnos mjerodavnih institucija Unije i zemalja članica, što ima poseban značaj za Hrvatsku u razdoblju pripreme za članstvo u Uniji. Naime, poznavanje bitnih obilježja tog sustava omogućuje razumijevanje načina na koji se provodi pravo i politika zaštite tržišnog natjecanja u Europskoj uniji i daje mogućnost pravodobne pripreme mjerodavnih tijela u Hrvatskoj za preuzimanje obveza koje u tom dijelu proizlaze iz članstva. Pri tom je potrebno voditi računa da je uspješnost provedbe pravne stečevine u području zaštite tržišnog natjecanja temeljni kriterij ocjene spremnosti pristupanja pojedine zemlje Uniji.

Temeljna uloga prava i politike zaštite tržišnog natjecanja je jačanje konkurentnosti radi postizanja veće učinkovitosti u korištenju ograničenih resursa te stvaranje uvjeta poslovanja koji osiguravaju svim poduzetnicima jednake mogućnosti za uspjeh na tržištu, bez obzira na njihovu veličinu, snagu ili neko drugo obilježje. Pravo zaštite tržišnog natjecanja u europskim integracijskim okvirima promatra se kao skup pravnih i ekonomskih pravila koja imaju ključnu ulogu za koheziju i daljnji razvoj zajedničkog tržišta Europske unije ali i za razvijanje gospodarstva zemalja članica radi povećanja njihove konkurentnosti na globalnoj razini.

Poduzetnicima je stoga dopušteno međusobno se spajati, pripajati ili se na drugi način povezivati u poslovnim pothvatima, sklapati poslovne sporazume ili jačati tržišnu snagu, jednako kao što je središnjim, lokalnim i drugim državnim tijelima koja raspolažu državnim sredstvima dopušteno poticati određene gospodarske ciljeve ili razvoj pojedinih regija. Pri tome međutim poduzetnici i država sve to mogu činiti poštujući pravila zaštite tržišnog natjecanja. Time se ostvaruje pravna sigurnost koja poduzetnicima omogućuje djelovanje na tržišnim osnovama te se stvara poticajno okruženje za nove konkurente na tržištu i ulaganja u uvjetima uobičajenim u tržišnom gospodarstvu.

Zadaća tijela za zaštitu tržišnog natjecanja u tim uvjetima, pa tako i Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, je u tome da polazeći od ljudskih i drugih resursa s kojima raspolažu, svoju aktivnost primarno usredotoče na otklanjanje najtežih povreda pravila zaštite tržišnog natjecanja kao što su primjerice kartelni dogovori o cijenama, podjeli tržišta ili različiti oblici zlouporabe vladajućeg položaja pojedinih poduzetnika. Rad tijela za zaštitu tržišnog natjecanja pa tako i Agencije, poseban je i po tome što ne počiva samo na *ex post* pristupu rješavanja već nastalih povreda Zakona, već ga obilježava i proaktivno djelovanje u cilju ispravljanja postojećih ili poboljšanja budućih zakonskih rješenja koja utječu ili bi mogla utjecati na uspostavu djelotvornog tržišnog natjecanja u nekoj djelatnosti. Jednako tako, *pro futuro* tržišne

analize nezaobilazne su za postupanje u ovom području rada. One pretpostavljaju odgovarajuće ekonomske analize i poznavanje gospodarskih obilježja pojedinih tržišta te su neizostavan dio postupaka ocjene dopuštenosti koncentracija ili postupaka odobravanja državnih potpora za restrukturiranje poduzetnika. To ukazuje na neke od posebnosti koje obilježavaju način rada Agencije i opravdanost njezina svrstavanja u skupinu tzv. *sui generis* tijela koja imaju višeznačnu ulogu u razvoju svakog tržišnog gospodarstva.

Kada se radi o proaktivnom djelovanju, dio aktivnosti Agencije je istraživanje pojedinih tržišta koja obilježavaju ograničenja administrativne ili tehničke prirode odnosno sadrže određene prepreke koje onemogućuju ili sprječavaju razvoj tržišnog natjecanja odnosno pojavu konkurencije na tim tržištima. Provođenje istraživanja zahtijeva i značajne materijalne resurse o čemu svjedoče iskustva i opsežnost analiza koje provodi Europska komisija i zemlje s dužom tradicijom u ovom poslu. Takva istraživanja imaju svoju vrijednost kako za one koji obavljaju ili žele obavljati određene djelatnosti, tako i za mjerodavna državna tijela koja predlažu zakonske modele uređenja tih djelatnosti jer upućuju na razloge koji dovode do pasiviziranja tržišta na štetu krajnjih korisnika i potrošača. Ona doprinose razvoju kulture tržišnog natjecanja jer tijela državne vlasti, poduzetnici i korisnici usluga dobivaju uvid u tržišne aspekte obavljanja pojedinih djelatnosti i mogućnosti njihova redefiniranja na tržišnim osnovama. Međutim, ograničenja i prepreke pristupu tržištu mogu ponekad biti i posljedica neodgovarajućeg zakonodavstva koje ne potiče tržišno natjecanje već ga ograničava davanjem posebnih prava određenim poduzetnicima i delegiranjem javnih ovlasti profesionalnim udruženjima, pri čemu se sprječava i otežava pristup tržištu drugim konkurentima pa se standardi profesionalne usluge nastoje osigurati na načine koji mogu ograničiti razvoj tržišnog natjecanja, a time utjecati i na interese korisnika. U pravilu, otvoreno i razvijeno tržište donosi korisnicima i potrošačima uštede i druge pogodnosti koje su stvarno i objektivno mjerilo dosegnute razine tržišnog natjecanja u pojedinoj djelatnosti. Polazeći od takvog pristupa, Agencija je temeljem provedenih istraživanja donijela više stručnih analiza i preporuka mjerodavnim tijelima za unaprjeđenje uvjeta i pravila koja uređuju pojedine djelatnosti kao što su to primjerice taksi usluge, odvjetničke usluge ili nedavno revizijske usluge.

Ovo izvješće donosi i sažetke pojedinih karakterističnih predmeta kojima se prikazuje praksa i način rada Agencije u oba njena zakonska djelokruga. Time se stručna, ali i šira javnost upoznaje s pojmovima i postavkama prava i politike zaštite tržišnog natjecanja u konkretnim predmetima koje je Agencija rješavala u prošloj godini. Izvješće sadrži i statistički prikaz riješenih predmeta, dok su smjernice i ciljevi rada Agencije te prijedlozi daljnjeg razvoja politike i prava tržišnog natjecanja u Hrvatskoj detaljnije razrađeni u Godišnjem programu rada Agencije za 2007. i 2008. godinu dostupnom na Internet stranici Agencije[1].

U 2006. godini Agencija je zadržala visok stupanj ažurnosti svog rada, kako u odnosu na provedbu Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja tako i u odnosu na provedbu Zakona o državnim potporama. U dijelu zaštite tržišnog natjecanja doneseno je preko stotinu odluka u upravnim

[1] www.aztn.hr

predmetima ocjene sporazuma, zlouporabe vladajućeg položaja i koncentracija te davanju stručnih mišljenja, dok je u području državnih potpora doneseno gotovo devedeset odluka u različitim upravnim predmetima i postupcima odobravanja državnih potpora te niz uputa i pojašnjenja vezanih uz upite državnih institucija u svezi problematike državnih potpora.

Kod ograničavajućih i zabranjenih sporazuma najveći broj odluka se odnosio na ocjenu sporazuma zaključenih u području telekomunikacija. S obzirom na proces liberalizacije tog sektora koji je u tijeku i razinu prihoda koja se ostvaruje na tom tržištu visoko konvergentnih tehnologija, inovacija i novih usluga, za očekivati je značajan broj predmeta u tom području i u budućnosti. Neizostavna je i nužna stoga suradnja između mjerodavnog regulatornog tijela (Hrvatske agencije za telekomunikacije) i Agencije koja se temelji i na sporazumu zaključenom između tih dvaju tijela u prošloj godini, a sličan oblik suradnje Agencija ostvaruje s još pet tijela, koja ili obavljaju poslove zaštite tržišnog natjecanja u izdvojenim područjima kao što je bankarstvo, ili reguliraju područja koja se liberaliziraju kao što su energetske djelatnosti i poštanske usluge, ili pak provode druge zakone koji su neposredno povezani s provedbom Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, kao što je to primjerice slučaj kod elektroničkih medija i pružanja financijskih usluga.

Agencija je u izvještajnom razdoblju utvrdila četiri zlouporabe vladajućeg položaja na tržištima proizvodnje i prodaje duhana i duhanskih prerađevina, tržištima održavanja čistoće i prikupljanja i odlaganja komunalnog otpada, te tržištu isporuke građevnog kamena. Rješavanje slučajeva zlouporabe vladajućeg položaja zahtijeva naglašeno multidisciplinarni pristup s obzirom da se provedba Zakona temelji na obradi financijskih i ekonomskih pokazatelja, pri čemu je posljednjih godina u Europskoj uniji izražen osobit naglasak na utvrđivanju *značajnih učinaka* na tržišno natjecanje koje mogu imati pojedina postupanja poduzetnika u vladajućem položaju na tržištu.

U izvještajnom razdoblju Agencija je ocijenila preko dvadeset koncentracija od kojih se najveći broj odnosio na prijavljene promjene vlasničke strukture prema Zakonu o elektroničkim medijima, gdje se pojam koncentracije poistovjećuje sa svakom kupoprodajnom transakcijom bez obzira što ista najčešće ne dovodi do promjene kontrole u upravljanju poduzetnikom i nema učinaka sa stanovišta tržišnog natjecanja. Stoga je i prijedlog Agencije da se navedeno rješenje u Zakonu o elektroničkim medijima promijeni uvažavajući pri tom svrhu postupka ocjene koncentracija, te na način koji je detaljno izložen u mišljenju Agencije u odnosu na prijedlog posljednjih izmjena i dopuna navedenog Zakona.

Značajan dio aktivnosti Agencije u 2006. godini odnosio se na izradu mišljenja na nacrte prijedloga zakona koji mogu imati učinka na tržišno natjecanje odnosno druga stručna mišljenja o primjeni propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Ovaj stručno-konzultativni segment rada Agencije koristan je za pripremu zakonskih rješenja koja omogućavaju uspostavu ili daljnji razvoj tržišnih odnosa koji su poticajni za stvaranje novih gospodarskih vrijednosti i zaštite interesa krajnjih potrošača. Drugim riječima, zakonodavni okvir unutar kojeg se odvija određeno poslovanje treba biti lišen onih ograničenja koja nisu nužna za zaštitu javnog interesa

ili se radi o interesima koji se mogu zaštititi i na drugi način koji je manje štetan za razvoj i povećanje konkurentnosti gospodarstva te zaštitu interesa potrošača. Jednako tako, i stručna mišljenja koja Agencija donosi na zahtjev poduzetnika doprinose podizanju razine znanja o ovom području i u privatnom sektoru te na taj način često preventivno djeluju u odnosu na buduća ponašanja poduzetnika.

Međunarodna suradnja kroz sudjelovanje Agencije na forumima o pravu zaštite tržišnog natjecanja u organizaciji EU, OECD-a, međunarodne mreže za tržišno natjecanja (ICN) i drugih, te bilateralna suradnja s drugim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja, osobito zemljama u okruženju, ima posebno mjesto u radu Agencije uzimajući u obzir nužnost kontinuirane edukacije i upoznavanja s novinama u ovom području. Istodobno, znanja i iskustva stečena na taj način važna su, kako za uspješno vođenje i dovršenje pregovora o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji u području tržišnog natjecanja i državnih potpora, tako i za unaprjeđenje tehnika rada na rješavanju predmeta u Agenciji te za pravovremenu pripremu Agencije za sudjelovanje u radu Europske mreže za zaštitu tržišnog natjecanja (ECN). Agencija neprekidno radi na podizanju razine znanja i upućenosti poduzetnika u području prava zaštite tržišnog natjecanja, samostalno ili putem projekata financiranih od strane Unije ili u partnerstvu s Hrvatskom gospodarskom komorom, organiziranjem stručnih savjetovanja i seminara otvorenih za javnost. Međunarodna konferencija o zaštiti tržišnog natjecanja organizirana u studenom 2006. u Zagrebu, na kojoj su pored domaćih bili i stručnjaci iz Velike Britanije, Njemačke i Slovenije te predstavnici Europske komisije, bila je jedan je od značajnijih događaja u ostvarenju zadanih ciljeva na tom području.

Izgradnji poslovnog okruženja koje pogoduje razvoju poduzetništva, novim ulaganjima i postizanju tržišnog uspjeha gospodarskom učinkovitošću, nezaobilazan doprinos daju instrumenti zaštite tržišnog natjecanja koji se ostvaruju putem kontrole državnih potpora. Odobravanjem državne potpore, nadzorom njezine provedbe, odnosno nalogom povrata u slučaju nepridržavanja pravila pri dodjeli ili korištenju potpora, postiže se pravna sigurnost poduzetnika koji ostvaruju jednaka prava na pojedine oblike državnih potpora uz transparentne uvjete dodjele. Kontrolu državnih potpora u razdoblju pristupanja Europskoj uniji provodi Agencija temeljem prijava prijedloga državnih potpora od strane središnjih i lokalnih državnih tijela odnosno pravnih osoba koje raspolažu državnim sredstvima u korist programom ili pojedinačno određenih poduzetnika. Agencija provodi kontrolu državnih potpora primjenjujući propise koje donosi Vlada Republike Hrvatske sukladno postupku propisanom Uredbom o državnim potporama donesenoj u travnju 2006. godine, a koji se u cijelosti preuzimaju iz pravne stečevine EZ-a. Takvo pravno rješenje, pored toga što omogućuje primjenu izvornih pravila o državnim potporama pravne stečevine Zajednice osigurava i pravodobnu prilagodbu davatelja i korisnika državnih potpora nadnacionalnom sustavu kontrole koji ih očekuje u trenutku kada Hrvatska postane članica Unije.

Polazeći od mjerila za otvaranje pregovora u poglavlju Tržišno natjecanje i s obzirom na činjenicu da se ta mjerila u cijelosti odnose na ostvarivanje napretka u području državnih potpora, a posebice na prilagođavanje dosadašnjeg poslovanja poduzetnika u brodograđevnoj i

metalurškoj industriji tržišnim uvjetima, usuglašavanje poreznih poticaja te uređenje poticaja u tekstilnoj industriji i proizvodnji auto dijelova, prethodnu godinu obilježile su intenzivne aktivnosti na ispunjavanju uvjeta iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se ponajprije odnose na restrukturiranje navedenih industrijskih grana te usklađivanje zatečenih državnih potpora u drugim djelatnostima. U tom pogledu je posebno značajan Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 2. ožujka 2006. kojim se prihvaća Popis važećih programa državnih potpora koji su bili pravni temelj za odobravanje državnih potpora do uvođenja kontrole državnih potpora u Hrvatskoj 2003. godine, te zadužuju državna tijela i pravne osobe koje upravljaju istima da u suradnji s Agencijom i sukladno utvrđenim rokovima usklade takve programe.

Opseg reformi koje su u tijeku u spomenutim djelatnostima te razmjerno kratko vrijeme u kojem se one moraju provesti, zahtijeva posebnu pozornost i zalaganje nositelja gospodarske politike i Agencije koja taj proces stručno prati. Tako je stručna pomoć koju su Agencija i ključni davatelji državnih potpora ostvarivali u protekle dvije godine kroz CARDS projekt u obliku *twinning* projekta s Njemačkom i Slovenijom kao zemljama partnerima bila naročito korisna za pokretanje ovih reformskih zadaća. Agencija će iz sredstava PHARE i u naredne dvije godine nastaviti *twinning* s Njemačkom koji je ovaj puta uz nastavak rada na državnim potporama proširen i na područje zaštite tržišnog natjecanja.

Provedba Zakona o državnim potpora zahtijeva stalnu suradnju ključnih davatelja državnih potpora i Agencije te podršku nadležnih institucija Europske unije, kako kroz navedene projekte, tako i kroz izravnu suradnju s Općom upravom za tržišno natjecanje Europske komisije. Isto tako, ne manje važna je i prilagodba samih poduzetnika posebice najvećih korisnika državnih potpora u Hrvatskoj, kroz razvoj poslovnih strategija i uvođenje nužnih promjena u poslovanju koje će jamčiti njihov opstanak i konkurentnost na načelima tržišne održivosti i uz aktivnosti kojima će država podupirati njihove projekte usmjerene na ulaganja u istraživanje i razvoj, inovacije, obrazovanje i usavršavanje, zaštitu okoliša i slično.

U tom pogledu, Agencija je u svrhu bolje koordinacije s davateljima državnih potpora uspostavila stalnu radnu skupinu koja na redovitim sastancima raspravlja o pitanjima od značaja za provedbu Zakona o državnim potporama. Spomenuta suradnja pridonosi boljoj informiranosti o načinu primjene propisa o državnim potporama u praksi, a obuhvaća i sudjelovanje na tematskim seminarima gdje inozemni stručnjaci objašnjavaju iskustva i način rada u njihovim matičnim zemljama članicama.

Pravo i politika zaštite tržišnog natjecanja pokazali su se u razvijenim tržišnim gospodarstvima instrumentom koji osigurava ekonomsku učinkovitost i gospodarski rast jer potiče ili čak na određeni način prisiljava poduzetnike da kontinuirano rade na podizanju svoje konkurentnosti odnosno da se stalno prilagođavaju ili unaprijed pripremaju na promjene u okruženju kao jedinom sigurnom načinu postizanja tržišnog uspjeha. Navedeno je moguće najbolje obuhvatiti sintagmom koja kaže da je ekonomska učinkovitost cilj kojemu se teži, dok je tržišno natjecanje sredstvo kojim se taj cilj najbolje postiže.

1. AKTIVNOSTI AGENCIJE ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA U 2006. GODINI

Aktivnosti Agencije u 2006. godini iz područja zaštite tržišnog natjecanja bile su u cijelosti usmjerene na ostvarenje ciljeva i zadaća utvrđenih Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja (ZZTN) i Zakonom o državnim potporama (ZDP) kao i prioriteta u njihovoj provedbi određenih u Programu rada Agencije u 2006. godini.[2] Naime, premda niti jednim od spomenutih zakona nije propisano kao obveza, u svrhu što djelotvornije provedbe spomenutih propisa, određivanje prioriteta u radu Agencije nužno je radi boljeg korištenja ograničenih resursa Agencije, ljudskih i materijalnih, te optimiziranja njezinog rada stavljanjem naglaska na rješavanje onih predmeta u kojima se procjenjuje značajan učinak na tržišno natjecanje u našoj zemlji.

Istodobno, donošenje Programa rada Agencije iz 2006. predstavljalo je daljnji korak u ostvarenju politike što veće transparentnosti rada Agencije. Poslovna i šira javnost na taj način dobiva mogućnost uvida u postojeće i buduće aktivnosti kojima Agencija namjerava unaprijediti sustav zaštite tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj.

Agencija je u 2006. godini nastavila s aktivnostima započetim u prethodnom razdoblju te je osobitu pozornost usmjerila na:

- ažurnu i pravilnu primjenu i provedbu propisa s područja zaštite tržišnog natjecanja i državnih potpora;

- istraživanje tržišta slobodnih profesija kod kojih propisi ili akti interesnih udruženja ograničavaju ili sprječavaju pristup tržištu, a gdje se klasični instrumenti zaštite tržišnog natjecanja ne pokazuju dostatnima u rješavanju tržišnih nedostataka i netržišnog ponašanja poduzetnika (u 2004. godini Agencija je izradila analizu pristupa tržištu odvjetničkim uslugama koja je s odgovarajućim mišljenjem dostavljena nadležnom ministarstvu, a u 2005. godini analizu tržišta pružanja usluga taksi prijevoza koja je s odgovarajućim preporukama dostavljena gradovima i općinama kao pomoć pri izradi i predlaganju propisa iz ovog područja), dok je u 2006. godini izrađena analiza tržišta revizorskih usluga;

- praćenje tržišta telekomunikacijskih usluga kao područja brzog tehnološkog razvoja na kojemu se intenzivira tržišno natjecanje i na kojemu uslijed povijesno zadanih tehničkih ograničenja postoje praktične teškoće u pristupu i poslovanju na pojedinim segmentima toga tržišta;

- nastavak suradnje s drugim mjerodavnim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja i sektorskim regulatorima uz prijedloge nadgradnje operativnih oblika suradnje (primjerice zajedničkih

[2] Program rada Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja u 2006. godini donijelo je Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja u ožujku 2006. godine koji je objavljen i na Internet stranici Agencije: www.aztn.hr .

radnih tijela i dr.) u rješavanju pojedinih predmeta ili zajedničkom pristupu određenim pojavnostima na tržištu. Agencija je predložila sklapanje Ugovora o suradnji s Hrvatskom energetskom regulatornom agencijom, HANFOM i Vijećem za poštanske usluge, Hrvatskom narodnom bankom, te Hrvatskom agencijom za telekomunikacije. Svi su spomenuti ugovori potpisani čime je uspostavljen sustavan oblik suradnje između Agencije i sektorskih regulatora;

- rad na daljnjem usklađivanju zakonodavstva u području tržišnog natjecanja s pravnom stečevinom EZ-a te sudjelovanje u pripremi pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, osobito u Poglavlju 8.: Tržišno natjecanje;

- davanje stručnih mišljenja o sukladnosti zakona i drugih propisa s odredbama ZZTN-a. Kroz tu aktivnost Agencija ukazuje na praksu europskih zemalja u reguliranju pojedinih djelatnosti, te daje prijedloge za unaprjeđenje tržišnog natjecanja u tim sektorima. Također, Agencija je nastavila i s davanjem stručnih mišljenja na zahtjev poduzetnika kojima objašnjava i tumači pravne institute uređene ZZTN-om, iako to nije praksa drugih europskih tijela srodnih Agenciji, te premda ta aktivnost zahtijeva dodatni angažman Agencije;

- Agencija je u svibnju 2006. pokrenula odgovarajuću inicijativu prema Ministarstvu pravosuđa u smislu potrebnih izmjena i dopuna važećeg ZZTN-a i Zakona o sudovima, na način da se Agencija ovlasti i za izricanje zakonom propisanih kazni, a radi povećanja učinkovitosti rada Agencije i preventivnog djelovanja na sve one poduzetnike čije aktivnosti narušavaju ili bi mogle narušiti ili spriječiti tržišno natjecanje. U suradnji s nadležnim Ministarstvom traže se odgovarajuća rješenja koja će biti sukladna praksi i rješenjima zemalja članica EU čiji je pravosudni sustav usporediv s hrvatskim. Prijedlog je Agencije da bi najprikladniji sud, sukladno njezinoj nadležnosti, bio trgovački sud, te bi se izmjenama i dopunama ZZTN-a osiguralo da jedan sud istodobno odlučuje o zakonitosti odluka Agencije i o visini kazni koje je Agencija izrekla. Navedenim izmjenama i dopunama zakona trebalo bi također uvesti mogućnost oslobođenja ili ublažavanja kazne poduzetniku koji prvi pristupi Agenciji i dostavi dokaze o postojanju zabranjenih sporazuma (tzv. *hardcore* kartela) jer je bez toga gotovo nemoguće očekivati uspjeh u njihovom otkrivanju i suzbijanju. Naime, i sama Europska komisija priznaje da niti jedan predmet u kojem se radilo o kartelnom sporazumu nije bio riješen bez pomoći poduzetnika sudionika sporazuma koji su Komisiji dostavili potrebne podatke u zamjenu za dobivanje imuniteta ili ublažavanje kazne.

  Od podnošenja gore navedene inicijative u smislu potrebnih izmjena i dopuna važećeg ZZTN-a i Zakona o sudovima, predstavnici Agencije u suradnji s nadležnim Ministarstvom i predstavnicima sudova te stručnjacima s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, intenzivno rade na pronalaženju odgovarajućeg pravnog okvira koji bi bio sličan praksi i rješenjima zemalja članica EU čiji je pravosudni sustav usporediv s hrvatskim. Kako je riječ o vrlo složenom zadatku za čije je ostvarenje potrebno određeno vrijeme, određen je i rok u kojem se on mora izvršiti, a to je istek prvog kvartala 2008. godine, kada bi se prvi nacrt

prijedloga novog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ili nacrt prijedloga izmjena i dopuna tog zakona trebao dostaviti Vladi RH;

- intenzivnu međunarodnu suradnju, prvenstveno s Europskom komisijom, Općom upravom za tržišno natjecanje, ali i sa srodnim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja drugih zemalja, osobito susjednih, kao što su Slovenija, Bosna i Hercegovina s obzirom na zainteresiranost i nazočnost hrvatskih poduzetnika na tim tržištima.

U 2006. godini nastupila je puna primjena podzakonskih akata s područja zaštite tržišnog natjecanja[3] jer su istekla prijelazna razdoblja u kojima su poduzetnici bili obvezni uskladiti svoje poslovanje s pravilima utvrđenim tim propisima. Naime, razdoblje nakon stupanja na snagu Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja[4], bilo je obilježeno kontinuitetom u predlaganju, odnosno donošenju propisa kojima je značajno unaprijeđen sustav zaštite tržišnog natjecanja u našoj zemlji.

Stoga je i rad Agencije u 2006. godini bio usmjeren na pravilnu primjenu novih propisa i stvaranje odgovarajuće prakse i iskustva Agencije u provedbi vrlo zahtjevnih upravnih postupaka vezanih uz ocjenu ponašanja poduzetnika na tržištu, stalnim jačanjem administrativnih i institucionalnih kapaciteta Agencije, povećanjem stručne razine i broja djelatnika, kao i aktivnostima usmjerenima na promicanje i zagovaranje prava i politike zaštite tržišnog natjecanja te unaprjeđenje međunarodne suradnje.

S obzirom na činjenicu da je 6. prosinca 2005. na snagu stupio novi Zakon o državnim potporama koji je bitno povećao ovlasti i odgovornost Agencije na području nadzora i provedbe sustava državnih potpora, Agencija je tijekom 2006. godine veliki dio svojih aktivnosti usmjerila na ovo područje, osobito na suradnju s davateljima državnih potpora – tijelima državne uprave na nacionalnoj i lokalnoj razini, državnim fondovima i bankama, u svrhu promicanja politike učinkovitije alokacije državnih potpora te prenošenja znanja odnosno upoznavanja davatelja državnih potpora s pravilima koja se odnose na sustav dodjele državnih potpora. Istodobno, kako se sukladno postupku propisanom Uredbom o državnim potporama koju je Vlada Republike Hrvatske donijela u veljači 2006. godine sva pravila o dodjeli državnih potpora izravno preuzimaju iz pravne stečevine Europske zajednice i objavljuju u "Narodnim

[3] Na prijedlog Agencije, Vlada RH je tijekom 2004. i 2005. godine donijela osam uredbi s područja zaštite tržišnog natjecanja, a Agencija dva naputka u svezi s koncentracijama poduzetnika, te čitav niz tumačenja pojedinih odredbi Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja. Riječ je o sljedećim propisima: Uredba o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika ("Narodne novine", broj 51/04), Uredba o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta ("Narodne novine", broj 51/04), Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije ("Narodne novine", broj 51/04), Uredba o sporazumima male vrijednosti ("Narodne novine", broj 51/04), Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila ("Narodne novine", broj 105/04), Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije ("Narodne novine", broj 158/04), Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije ("Narodne novine", broj 2/05) i Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o osiguranju ("Narodne novine", broj 54/05). Sve spomenute uredbe, naputci i tumačenja objavljeni su i na Internet stranici Agencije: http://www.aztn.hr/trzisno_n.htm .

[4] Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 122/2003). Usvojen je u Hrvatskom saboru 15. srpnja 2003., na snagu je stupio 7. kolovoza 2003., a počeo se primjenjivati od 1. listopada 2003.

novinama", tako su se Agencija pri odobravanju državnih potpora, a davatelji državnih potpora pri njihovoj dodjeli, dužni stručno i kadrovski osposobiti i biti u stanju u praksi izravno primijeniti novi sustav. Stoga je u Agenciji uz pomoć odgovarajućeg CARDS projekta održan niz seminara i radionica s ciljem stjecanja znanja o ovoj iznimno kompleksnoj, a za članstvo u EU vrlo važnoj problematici.

Agencija je u 2006. godini riješila ukupno 347 predmeta, i to 246 predmeta iz područja zaštite tržišnog natjecanja (od toga 118 supstancijalnih predmeta - ocjena sporazuma, koncentracije, zlouporabe i davanje mišljenja), a 101 predmet iz područja državnih potpora.

Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja uređeno je ustrojstvo Agencije, rad i djelokrug Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, uvjeti za imenovanje, razrješenje i trajanje mandata predsjednika i članova Vijeća, način donošenja odluka Vijeća, te nadležnosti, obveze i prava stručne službe Agencije. Detaljno uređenje unutarnjeg ustrojstva i način rada Agencije utvrđeni su Statutom Agencije i nalaze se u Prilogu 1. ovog izvješća.

U Agenciji je 2006. godine bilo zaposleno 43 djelatnika, uključujući i pet članova Vijeća imenovanih od strane Hrvatskog sabora. Broj zaposlenih, iako za 2 % veći nego u prethodnoj 2005. godini, još je uvijek nedovoljan za opseg aktivnosti, djelokrug i složenost poslova Agencije, osobito s obzirom na činjenicu da je više od 30 % stručnjaka Agencije angažirano u nizu radnih skupina za pregovore oko stjecanja članstva Republike Hrvatske u EU. Iako se u najvećem dijelu radi o mladim, visokoobrazovanim i visokomotiviranim stručnjacima (prosjek godina je 34), od 15 pravnika, s položenim pravosudnim ispitom njih 86%, te troje magistara znanosti, ipak i u 2006. godini nastavljen je odljev kadrova iz Agencije u privatni sektor ili sektorske regulatore koji nude viša primanja.

2. POSLOVI AGENCIJE U PROVEDBI ZAKONA O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA

Djelokrug Agencije sukladno Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja čine prvenstveno upravni poslovi koji obuhvaćaju sljedeća osnovna područja:

- ocjene ograničavajućih sporazuma između poduzetnika,
- utvrđivanje zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika, te
- ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika.

Uz spomenute poslove i aktivnosti, Agencije obavlja i sljedeće stručne poslove:

- na zahtjev ministarstava i drugih državnih tijela daje stručna mišljenja o sukladnosti nacrta prijedloga zakona i drugih propisa s odredbama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, te o ostalim pitanjima koja mogu značajno utjecati na tržišno natjecanje,
- daje stručna mišljenja na zahtjev poduzetnika, odnosno ostalih adresata propisa o zaštiti tržišnog natjecanja,
- prati i analizira uvjete na tržištu s ciljem razvoja tržišnog natjecanja,
- prikuplja podatke i obavijesti od poduzetnika, koji su bitni za ispitivanje tržišta i utvrđivanje stanja na tržištu,
- izrađuje statističkih izvješća za potrebe međunarodne suradnje, obavlja poslove međunarodne suradnje vezano uz izvršenje međunarodnih obveza Republike Hrvatske a koje su prenijete u nadležnost Agencije te surađuje s inozemnim tijelima ovlaštenim za tržišno natjecanje.

Tijekom 2006. godine Agencija je zaprimila ukupno dvije stotine šezdeset sedam (267) novih predmeta, od kojih je postupak u ukupno dvije stotine četrdeset (240) predmeta pokrenut temeljem zahtjeva stranke, a u dvadeset sedam (27) predmeta postupak je pokrenut po službenoj dužnosti.

Od spomenutog broja zaprimljenih predmeta, osamdeset dva (82) se odnosilo na pokretanje upravnih postupaka i to kako slijedi:

- ocjene sukladnosti sporazuma poduzetnika (31 zahtjev),
- utvrđivanje zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika (21 zahtjev), te
- ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika (30 zahtjeva).

Vezano uz poslove koji se odnose na davanje stručnih mišljenja, Agencija je zaprimila ukupno četrdeset dva (42) zahtjeva i to za:

- davanje mišljenja na nacrte prijedloga zakona i drugih propisa (13 zahtjeva),
- davanje stručnih mišljenja na zahtjev poduzetnika (29 zahtjeva).

Također, Agencija je zaprimila i stotinu četrdeset tri (143) predmeta koji se odnose na ostale aktivnosti Agencije odnosno poslove međunarodne suradnje, suradnje s tijelima državne

uprave i ostalim institucijama, poslove istraživanja tržišta i prikupljanja podataka itd. Od toga je tijekom 2006. godine okončano stotinu dvadeset osam (128) predmeta, i to:

- izvješća iz područja međunarodne suradnje, suradnje s hrvatskim institucijama i ostalim tijelima (68 predmeta),
- ostalih neupravnih poslova (53 predmeta) te
- internih akata i publikacija Agencije (7 predmeta).

Agencija je i u 2006. godini zadržala visok stupanj ažurnosti u rješavanju predmeta iz svoje nadležnosti. Naime, tijekom 2006. godine okončala je postupke, odnosno donijela odluke u ukupno dvije stotine četrdeset šest (246) predmeta.[5] U ovaj broj je, pored rješenja i mišljenja Agencije, uključeno i ukupno dvadeset sedam (27) zaključaka Agencije jer je riječ o upravnim aktima protiv kojih nezadovoljna stranka ima pravo pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

U Prilogu 3. izviješća nalazi se Tabelarni prikaz ukupnog broja zaprimljenih i riješenih predmeta iz područja zaštite tržišnog natjecanja u 2006. godini, a u Prilogu 6. nalazi se popis odluka (rješenja i mišljenja) Agencije iz područja zaštite tržišnog natjecanja u 2006. godini.[6]

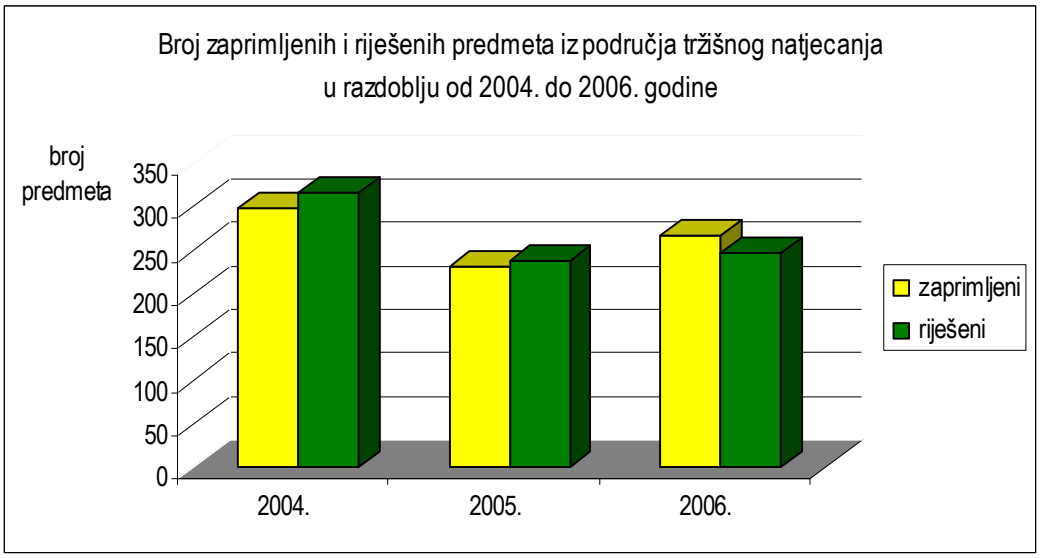

[5] Broj riješenih predmeta u 2006., kao i u 2005. i 2004. godini, pored predmeta zaprimljenih u toj izvještajnoj godini, uključuje i predmete zaprimljene u prethodnim godinama, a u kojima su postupci okončani u ovom izvještajnom razdoblju. U 2006. Agencija je donijela dvadesetjedan (21) zaključak o odbacivanju zahtjeva jer nema uvjeta za pokretanje postupka, u smislu odredbi ZZTN-a, tri (3) zaključka o obustavi postupka pokrenutog po službenoj dužnosti jer nije bilo uvjeta za njegovo daljnje vođenje, dva (2) zaključka o obustavi postupka zbog odustanka stranke i jedan (1) zaključak o odbacivanju zahtjeva zbog nenadležnosti.

[6] S obzirom da je predmetni popis odluka izrađen u skladu s metodologijom koju koristi Europska komisija, on ne uključuje zaključke Agencije opisane u prethodnoj bilješki jer se isti ne smatraju supstancijalnim odlukama Agencije. Supstancijalne odluke prema navedenoj metodologiji čine samo rješenja i mišljenja Agencije.

Radi promjena koje je donio Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i podzakonski akti doneseni temeljem tog Zakona, a koje su se počele primjenjivati 2005. i 2006. godine, smanjen je broj predmeta za koje postoji obveza prijave Agenciji, ali se s obzirom na obvezu primjene odgovarajuće pravne stečevine EZ-a, u obradi predmeta istovremeno povećala složenost poslova Agencije.

Kao što je već spomenuto, djelokrug Agencije sukladno Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja čine prvenstveno upravni poslovi iz područja ocjene sporazuma između poduzetnika, utvrđivanje zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika, te ocjena dopuštenosti koncentracija poduzetnika. U nastavku se daje prikaz rada Agencije u 2006. godini po navedenim područjima.

2.1. Ocjene sporazuma poduzetnika

Agencija je i u ovom izvještajnom razdoblju nastavila rad na dosljednoj provedbi Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja osobito u odnosu na sprječavanje netržišnog ponašanja poduzetnika, koje se očituje kroz sklapanje zabranjenih sporazuma. Tijekom 2006. godine Agencija je rješenjem okončala postupak ocjene sporazuma u devetnaest (19) predmeta. Također, u 2006. godini, Agencija je, pored navedenih devetnaest predmeta koje je okončala rješenjima, i to jednim rješenjem o pojedinačnom izuzeću sporazuma i osamnaest (18) rješenja o privremenoj mjeri, odlučivala u još tri predmeta ocjene sporazuma u kojima je zahtjeve zaključcima odbacila, jer u ta tri predmeta ocjene sporazuma nije bilo uvjeta za pokretanje postupka, u smislu odredaba ZZTN-a.

Sukladno članku 9. ZZTN-a:
"(1) Zabranjeni su sporazumi između poduzetnika, ugovori, pojedine odredbe ugovora, izričiti ili prešutni dogovori, usklađeno djelovanje, odluke udruženja poduzetnika (u daljnjem tekstu: sporazumi) koji kao cilj ili posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a naročito oni kojima se:
1. izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti,
2. ograničava ili nadzire proizvodnja, tržišta, tehnološki razvoj ili ulaganje,
3. dijele tržišta ili izvori nabave,
4. primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju,
5. uvjetuje sklapanje ugovora prihvaćanjem od drugih ugovornih stranaka dodatnih obveza, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom tih ugovora.
(2) Sporazumi kojima se sprječava, ograničava ili narušava tržišno natjecanje u smislu stavka 1. ovoga članka, a ne mogu se izuzeti u smislu članka 10. ovoga Zakona, ništavi su."

U predmetu pokrenutom na zahtjev poduzetnika Piaggio Hrvatska d.o.o., Split, Agencija je po prvi puta rješenjem utvrdila pojedinačno izuzeće sporazuma koje je taj poduzetnik sklopio sa trideset šest (36) poduzetnika, svi sa sjedištem u RH, od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima propisanih ZZTN-om i to na rok od dvije godine, ali pod uvjetom ispunjenja određenih mjera i to u rokovima koje je odredila Agencija.[7]

Također, u osamnaest (18) predmeta ocjene sporazuma koje su poduzetnici HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, i T-Mobile Hrvatska d.o.o., Zagreb, sklopili sa osamnaest (18) njihovih ključnih poslovnih korisnika i njihovim povezanim društvima koja ukupno čine više od sto pedeset (150) poduzetnika, Agencija je donijela 18 rješenja o privremenoj mjeri, jer je utvrdila da je potrebno pojedine odredbe sadržane u tim sporazumima koje ograničavaju ili sprječavaju pristup tržištu konkurentima poduzetnika HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. i T-Mobile Hrvatska d.o.o., pa time prijete nastankom izravnog značajnog štetnog učinka za poduzetnike, odnosno interese potrošača, obustaviti od primjene i zabraniti navedenim poduzetnicima buduće sklapanje sporazuma s njihovim ključnim poslovnim korisnicima koji sadrže ograničavajuće odredbe, u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.[8]

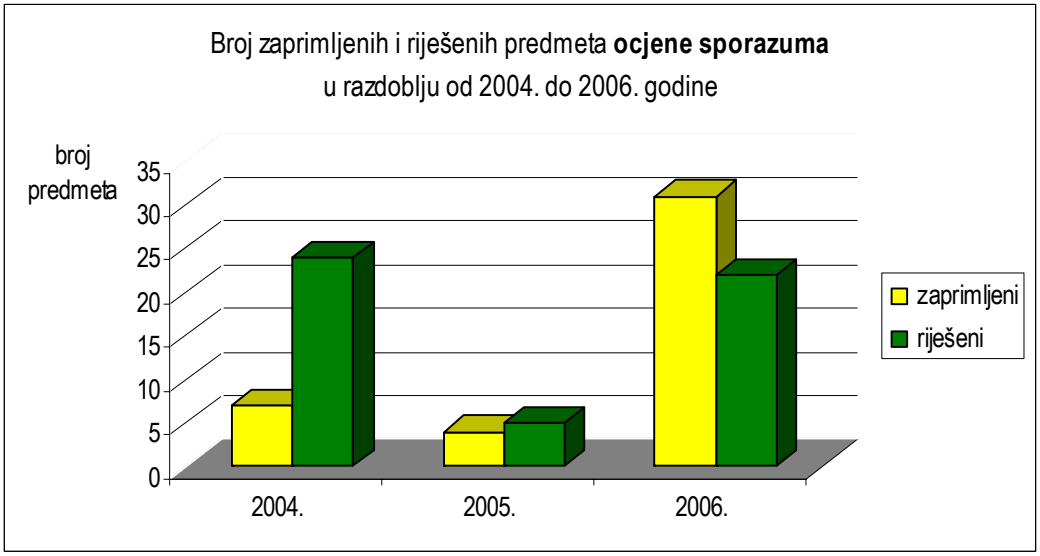

U budućem radu Agencije u području ocjene sporazuma bit će potrebno više pozornosti usmjeriti na istraživanje pojedinih tržišta radi pravovremenog otkrivanja možebitnih kartelnih sporazuma.[9] Međutim, kako bi takva istraživanja Agencije dala rezultate odnosno proizvela

[7] Rješenje Agencije; UP/I 030-02/2005-01/02, od 13. siječnja 2006. ("Narodne novine", broj 14/06).
[8] Privremena rješenja Agencije; UP/I 030-02/2006-01/43, od broja 45-48, od broja 50 do 51, od broja 53. do 63., sva privremena rješenja od 7. rujna 2006. i sva objavljena u "Narodnim novinama", broj 103/96.
[9] Karteli su u pravilu tajni sporazumi, usmeni i neformalni, sklopljeni između konkurenata na tržištu u svrhu otklanjanja bilo kakvog tržišnog natjecanja među njima i ostvarivanja dodatne zarade koja nije rezultat njihovog uspješnog djelovanja na tržištu. Kartelnim sporazumima se njihovi sudionici najčešće dogovaraju o cijenama, popustima u cijenama, međusobno dijele kupce ili pojedina tržišta, dogovaraju o količinama proizvodnje ili prodaje i slično. Takvi sporazumi nemaju nikakvih

učinke, neophodno je u razdoblju koje je pred nama (2007. - 2008. godine) stvoriti i zakonske preduvjete za učinkovito djelovanje Agencije u otkrivanju kartela i ukidanje ili smanjivanje kazni za tzv. "zviždače", članove kartela koji takve zabranjene sporazume prvi prijave Agenciji. Bez takvog zakonskog rješenja, sukladno iskustvima europskih tijela za zaštitu tržišnog natjecanja i iskustvima Europske komisije, razumno je za pretpostaviti da značajnijeg napretka u otkrivanju kartelnih sporazuma u Republici Hrvatskoj ne može niti biti.

2.1.1. Piaggio Hrvatska d.o.o., Split

Rješenje o pojedinačnom izuzeću sporazuma[10]

Agencija je, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, a po zahtjevu poduzetnika Piaggio Hrvatska d.o.o., Split (dalje: Piaggio d.o.o.) utvrdila uvjete za pojedinačno izuzeće od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima za trideset šest (36) ugovora o ekskluzivnoj ovlaštenoj prodaji i jednog ugovora o ne-ekskluzivnoj ovlaštenoj prodaji mopeda i skutera, koje distribuira taj poduzetnik, a koje je sklopio sa svojim ovlaštenim prodavateljima na području Republike Hrvatske (riječ je o ovlaštenim distributerima unutar sustava selektivne distribucije). Spomenuti ugovori nisu mogli biti obuhvaćeni skupnim izuzećem od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima propisanih ZZTN-om jer su sadržavali nekoliko ograničavajućih odredbi, od kojih je jedna odredba ocijenjena kao teško ograničenje tržišnog natjecanja.[11] Vijeće je temeljem detaljne ekonomske analize tržišta prodaje mopeda i skutera na teritoriju RH koje je provela Agencija, utvrdilo da je na tom tržištu prisutan veliki broj konkurenata poduzetnika Piaggio d.o.o. koji distribuiraju mopede i skutere različitih marki od različitih dobavljača, odnosno da je riječ o dinamičnom tržištu na kojem je tržišno natjecanje razvijeno te da se u razdoblju od 2003. do 2005. godine tržišni udjel poduzetnika Piaggio d.o.o. značajno smanjio, a tržišni udjeli njegovih konkurenata su se u istom razdoblju povećali. Predmetni ugovori sklopljeni su na razdoblje od jedne godine s mogućnošću produljenja. Odredbe u predmetnim ugovorima koje uređuju zabranu aktivne prodaje u sustavu selektivne distribucije, zabranu poslovanja s konkurencijom i čuvanje povjerljivih informacija na razdoblje od pet godina po isteku, poništenju ili raskidu sporazuma, Vijeće je ocijenilo ograničavajućim, a od navedenih ograničenja Vijeće je teškim ograničenjem tržišnog natjecanja ocijenilo odredbu koja uređuje zabranu aktivne prodaje u sustavu selektivne distribucije. S obzirom da se sporazumi koji sadrže odredbe koje se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja ne mogu ni skupno niti pojedinačno izuzeti od primjene odredbi ZZTN-a o zabranjenim sporazumima, Vijeće je donijelo odluku kojom Agencija poduzetniku Piaggio d.o.o. odobrava pojedinačno izuzeće, ali samo pod uvjetom brisanja iz ugovora navedenih odredbi koje su ocijenjene

---

pozitivnih učinaka jer praktički ukidaju tržišno natjecanje i štete interesima potrošača koji moraju plaćati ekstra visoke cijene za proizvode obuhvaćene tim sporazumima.

[10] Rješenje Agencije; UP/I 030-02/2005-01/02, od 13. siječnja 2006. ("Narodne novine", broj 14/06).

[11] Skupna izuzeća određenih kategorija sporazuma propisana su uredbama koje je na prijedlog Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja donijela Vlada RH. O njima opširnije vidi pod bilješkom broj 5., uz točku 1. ovoga izvješća.

ograničavajućim u za to određenim rokovima, a pojedinačno izuzeće predmetnih ugovora stupa na snagu tek danom dostave Agenciji dokaza o ispunjavanju uvjeta.

Poduzetnik Piaggio d.o.o. postupio je sukladno traženju Agencije, dakle brisao je iz predmetnih ugovora, u roku koji je rješenjem odredila Agencija, sve odredbe koje su ocijenjene ograničavajućim, odnosno protivnim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, te je danom dostave izmijenjenih ugovora na uvid Agenciji dobio pojedinačno izuzeće predmetnih ugovora od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima iz ZZTN-a i to na rok od dvije godine.

2.2. Zlouporabe vladajućeg položaja

Agencija je i u ovom izvještajnom razdoblju nastavila s intenzivnim radom na poduzimanju mjera potrebnih u svrhu sprječavanja zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika čiji je mogući učinak ili stvarna posljedica pokušaj uklanjanja ili stvarno uklanjanje s tržišta njihovih konkurenata, kao i aktivnosti u djelatnostima i sektorima u kojima zbog takvog ponašanja trpe građani – potrošači. Potrošačima najviše koristi donose konkurentne cijene, ali jednako tako i veća ponuda i kvaliteta proizvoda i usluga kojima konkurenti na tržištu nastoje pridobiti njihovo povjerenje. Suprotno tomu, monopoli gotovo uvijek imaju nepovoljan utjecaj na potrošače, budući da u pravilu postavljaju različite administrativne ili tehnološke prepreke pristupu tržištu što za posljedicu ima više cijene od ekonomski opravdanih i ne potiče monopoliste na ulaganja u razvoj i inovacije proizvoda i usluga. Međutim, ovdje je također potrebno naglasiti da uloga tijela za zaštitu tržišnog natjecanja nije sprječavati rast poduzetnika, ako je taj rast rezultat uspješnog i efikasnog poslovanja, a niti pomagati i olakšavati manje uspješnim konkurentima da preuzmu ili osvoje dio tržišnih udjela uspješnih poduzetnika. Stoga Agencija u postupcima ocjene zlouporaba vladajućeg položaja jednaku važnost daje pravnoj i ekonomskoj analizi mogućih učinaka, odnosno stvarnih učinaka postupanja poduzetnika, a o rezultatima te analize ovisi je li u nekom konkretnom slučaju riječ o zlouporabi ili ne.

Ovdje je važno istaknuti da se, za razliku od odredbe članka 9. ZZTN-a koja uređuje zabranjene sporazume, odredbom članka 16. ZZTN-a koja uređuje zlouporabu vladajućeg položaja poduzetnika, izričito ne propisuje da zlouporaba obuhvaća ponašanja poduzetnika na tržištu koja za cilj ili posljedicu (učinak) imaju ograničavanje tržišnog natjecanja. U postupcima utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja utvrđivanje protutržišnog cilja i protutržišnog učinka za Agenciju je jedna te ista stvar. Drugim riječima, za utvrđivanje povrede odredbe članka 16. ZZTN-a dovoljno je dokazati da postupanje poduzetnika u vladajućem položaju koje ima obilježje zlouporabe pridonosi ograničavanju tržišnog natjecanja, odnosno da takvo postupanje može imati takav učinak.[12]

[12] Na jednaki način daje se tumačenje odredbe članka 82. Ugovora o osnivanju EZ-a (koja odgovara članku 16. ZZTN-a) u pravnoj stečevini EZ-a. Vidi presudu Prvostupanjskog suda EZ-a od 30. rujna 2003. u predmetu *Manufacture française des pneumatiques Michelin protiv Komisije,* T-203/01 (točke 239. i 241.), koja je objavljena na hrvatskom jeziku na Internet stranici Agencije: www.aztn.hr i presudu Prvostupanjskog suda EZ-a od 17. prosinca 2003. u predmetu *British Airways plc protiv Komisije,* T-219/99 (točka 293.), objavljenu na Internet stranici Europske komisije.

Pri tome naravno spomenuti učinak za utvrđenje zlouporabe vladajućeg položaja nekog poduzetnika ne mora stvarno i nastupiti, odnosno poželjno je da stvarni učinak ne nastupi jer je svrha rada ove Agencije u primjeni instituta utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja da ona preventivno reagira, prije nego što takav učinak stvarno nastupi, kako bi spriječila zlouporabu poduzetnika, zabranila takve zlouporabe u budućnosti i osigurala, odnosno ponovno uspostavila učinkovito tržišno natjecanje na nekom konkretnom tržištu.

S tim u vezi, može li se određeno postupanje smatrati zlouporabom utvrđuje se objektivno, a ne ovisi o namjeri poduzetnika koji se nalazi u vladajućem položaju. Sama namjera poduzetnika za kojeg je Agencija rješenjem utvrdila da je zlouporabio vladajući položaj bit će mjerodavna za prekršajne sudove kod izricanja kazni, pa će o tome ovisiti i visina izrečene kazne, budući da postojanje ili nepostojanje namjere poduzetnika prekršajni sudovi ocjenjuju kao otegotnu ili olakotnu okolnost pri donošenju odluke o visini kazne.

Tijekom 2006. godine Agencija je ukupno zaprimila dvadeset jedan (21) zahtjev za pokretanje postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja, a okončala postupak u ukupno dvadeset sedam (27) predmeta.[13] Od navedenoga broja Agencija je rješenjem okončala postupak utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u pet (5) predmeta. Od toga broja, u četiri (4) je predmeta, temeljem detaljno provedene ekonomske i pravne analize, utvrđeno da je riječ o zlouporabi vladajućeg položaja (u jednom od tih predmeta doneseno je ujedno i rješenje o privremenoj mjeri), dok je u jednom predmetu Agencija utvrdila da nije riječ o zlouporabi vladajućeg položaja, pa je rješenjem odbila zahtjev stranke.[14] U 2006. godini, Agencija je, pored navedenih pet (5) predmeta u kojima je postupak okončala rješenjem, u tri (3) predmeta postupak okončala zaključkom o obustavi postupka jer nije bilo uvjeta za njegovo daljnje vođenje. Riječ je o sljedećim predmetima: Agencija protiv poduzetnika Kvasac d.o.o., Prigorje Brdovečko, Agencija protiv poduzetnika Blitz d.o.o., Zagreb i Agencija protiv poduzetnika Continental film d.o.o., Zagreb. U navedenim predmetnima Agencija je zaključkom pokrenula postupak po službenoj dužnosti i u postupku izradila detaljnu ekonomsku i pravnu analizu, te temeljem rezultata tih analiza u navedenim predmetima utvrdila da nije bilo uvjeta za daljnje vođenje postupka po službenoj dužnosti. Pored navedenog, Agencija je u predmetnom izvještajnom razdoblju zaključkom okončala postupak u još devetnaest (19) predmeta utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja. Od tih 19 predmeta, Agencija je u 16 predmeta zaključkom odbacila zahtjev jer nije bilo uvjeta za pokretanje postupka, u smislu odredaba ZZTN-a, u 2 predmeta zaključkom je obustavila postupak zbog odustanka stranke, a u jednom predmetu je zaključkom odbacila zahtjev zbog nenadležnosti.

---

[13] Navedeni broj riješenih predmeta utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u 2006. godini je veći od broja zaprimljenih predmeta u 2006. godini jer taj broj, pored predmeta zaprimljenih u 2006. godini, uključuje i predmete zaprimljene u prethodnim godinama, a u kojima su postupci okončani u ovom izvještajnom razdoblju.

[14] Dva predmeta su spojena zaključkom o spajanju postupka u jedan postupak utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja (UP/I 030-02/2006-02/05 KUNŠTEK BRANKO, Krapina i FANIKA VEŠLIGAJ, protiv Presečki grup d.o.o., Krapina, te je izdano jedno rješenje o odbijanju zahtjeva jer nije utvrđena zlouporaba vladajućeg položaja. ("Narodne novine", broj 142/06)

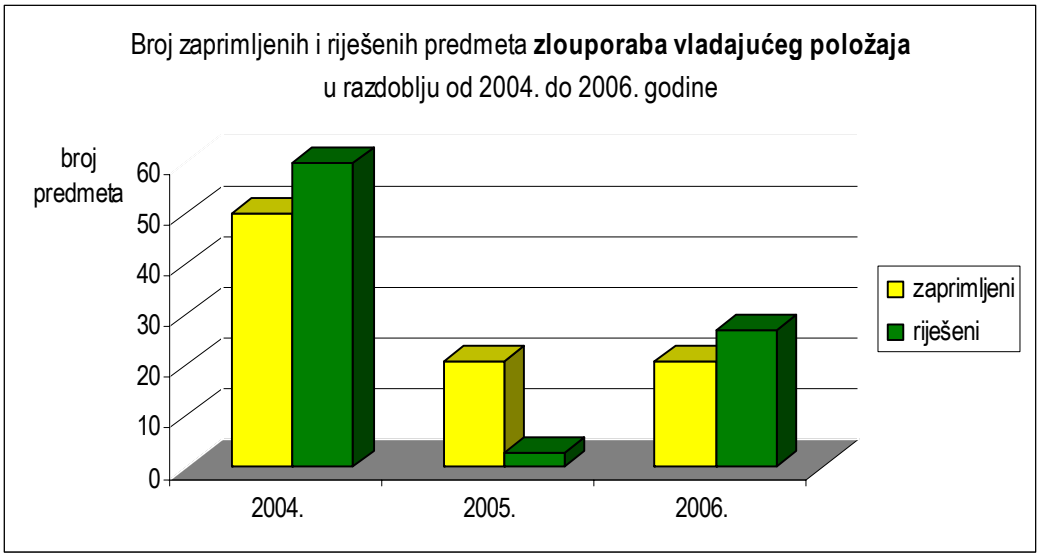

Tijekom 2006. godine okončani su složeni postupci utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja i doneseno je nekoliko iznimno važnih odluka, kojima je Agencija utvrdila zlouporabu vladajućeg položaja poduzetnika na određenim tržištima. Tako je primjerice u predmetu pokrenutom na zahtjev Tvornice duhana Zadar d.d., Zadar i BAT Hrvatska d.o.o., Zagreb, protiv Adris grupe d.d. (prije Tvornica duhana Rovinj d.d.) i s njom povezanog društva Ronhill d.o.o., utvrdila da su ti poduzetnici zlouporabili vladajući položaj i sklapali zabranjene sporazume na mjerodavnom tržištu distribucije cigareta na teritoriju Republike Hrvatske. Pored navedenoga, u predmetu pokrenutom po službenoj dužnosti protiv Tvornice duhana Rovinj d.d.[15], Agencija je utvrdila da je taj poduzetnik zlouporabio monopolistički položaj na mjerodavnom tržištu proizvodnje i prodaje duhanskih proizvoda i zlouporabio vladajući položaj na mjerodavnom tržištu primarne prerade duhana, a oba mjerodavna tržišta obuhvaćala su cjelokupan teritorij Republike Hrvatske, radi sprječavanja pristupa tim tržištima poduzetniku British American Tobacco Investments, povezanom društvu British American Tobacco plc., sa sjedištem u Velikoj Britaniji.

Važno je istaknuti da je Agencija po prvi puta u 2006. godini, u nekoliko predmeta primjenjujući pored odredbi ZZTN-a, podredno na odgovarajući način i najnovije kriterije iz pravne stečevine EZ-a (prvenstveno rješenja Europske komisije i sudsku praksu Suda EZ-a), a imajući u vidu najnoviji pristup Europske komisije u svezi primjene članka 82. Ugovora o osnivanju EZ-a koji odgovara članku 16. ZZTN-a kojim se uređuje zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika (*DG Competition discussion paper on the application of Article 82 of the Treaty to exclusionary abuses*), zaključkom obustavila postupke koje je pokrenula po službenoj dužnosti. Naime, Agencija je pored pravne analize jednaku važnost dala ekonomskoj analizi, odnosno analizi mogućih ekonomskih učinaka ponašanja poduzetnika na mjerodavnim tržištima te utvrdila da

[15] Rješenje Agencije; UP/ 030-02/99-01/44 od 12. travnja 2006. ("Narodne novine", broj 52/06)

postupanja tih poduzetnika nisu rezultirala zlouporabom vladajućeg položaja. Riječ je o predmetu koji je Agencija pokrenula po službenoj dužnosti, a temeljem inicijative određenih poduzetnika, protiv poduzetnika Kvasac d.o.o., Prigorje Brdovečko, na mjerodavnom tržištu distribucije (veleprodaje) svježeg pekarskog kvasca u Republici Hrvatskoj. U predmetu protiv poduzetnika Blitz d.o.o., Zagreb i protiv poduzetnika Continental film d.o.o., Zagreb, oba na mjerodavnom tržištu distribucije videograma na VHS videokazetama i DVD medijima ustupanjem prava videotekarima na iskorištavanje videograma putem iznajmljivanja za kućnu uporabu na teritoriju Republike Hrvatske, utvrđeno je da se ti poduzetnici ne nalaze u zajedničkom vladajućem položaju jer se navedeni poduzetnici međusobno značajno tržišno natječu.[16]

2.2.1. Adris grupa d.d., Rovinj i Ronhill d.o.o., Kanfanar

Primjer utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja

Agencija je rješenjem[17], temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, utvrdila da su poduzetnik Adris grupa d.d., Rovinj (prije: Tvornica duhana Rovinj d.d.) i s njom povezano društvo Ronhill d.o.o., Kanfanar, donošenjem Općih uvjeta za sklapanje Ugovora o pružanju posebnih usluga te sudjelovanja u natječaju, od 23. lipnja 1999.; Aneksa br. 1. Općih uvjeta za sklapanje Ugovora o pružanju posebnih usluga te sudjelovanja u natječaju, od 25. studenoga 1999.; Općih uvjeta za sklapanje Ugovora o pružanju posebnih usluga te sudjelovanja u natječaju, od 6. studenoga 2001. i Općih uvjeta prodaje duhanskih prerađevina, od 26. svibnja 2003., te sklapanjem Ugovora o posredovanju u prodaji duhanskih prerađevina i Ugovora o pružanju posebnih usluga te sudjelovanja u natječaju, s različitim poduzetnicima (trgovcima na veliko i trgovcima na malo duhanskih proizvoda sa sjedištem u Republici Hrvatskoj), u razdoblju od 23. lipnja 1999. do 1. listopada 2003., odnosno do stupanja na snagu važećeg Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, spriječili i ograničili slobodno tržišno natjecanje zlouporabom vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu trgovine cigaretama na teritoriju Republike Hrvatske i to sklapanjem zabranjenih sporazuma. Poduzetnik Ronhill d.o.o., koji je imao visoko vladajući, gotovo monopolistički položaj na mjerodavnom tržištu u promatranom razdoblju od 1999. do 2003. godine, sklopio je s kupcima, trgovcima na veliko i trgovcima na malo, ugovore koji imaju obilježja ugovora o isključivoj kupnji, a sklapanje kojih mu je, kao poduzetniku u visoko vladajućem položaju, bilo zabranjeno.

Postupak je u ovom predmetu pokrenut temeljem zahtjeva poduzetnika Tvornice duhana Zadar d.d., Zadar i poduzetnika BAT Hrvatska d.o.o., Zagreb.

[16] Članak 15. stavak 2. i stavak 4. točka 1. ZZTN-a propisuje uvjete za utvrđivanje postojanja zajedničkog vladajućeg položaja dva poduzetnika.
[17] Rješenje Agencije; UP/I 030-02/2000-01/04 od 29. prosinca 2006. ("Narodne novine", broj 18/07)

Naime, navedenim ugovorima poduzetnik Tvornica duhana Rovinj d.d. (sada Adris grupa d.d.) i s njome povezano društvo Ronhill d.o.o. nametnuli su kupcima izuzetno visoke ciljne udjele kupnje, te istovremeno ugovorili i nagrade (bonus) za slučaj ispunjenja ciljnog udjela te kazne (malus), za slučaj neispunjenja utvrđenog ciljnog udjela. Poduzetnik Tvornica duhana Rovinj d.d. (sada Adris grupa d.d.) i s njome povezano društvo Ronhill d.o.o., koji je u promatranom razdoblju bio jedini proizvođač cigareta na teritoriju RH i istovremeno gotovo jedini dobavljač cigareta na hrvatskom tržištu, kako zbog navika potrošača koji preferiraju brandove cigareta tog poduzetnika, tako i radi vrlo malog broja uvoznika cigareta, vezali su kupce za sebe, ne ostavljajući im pritom mogućnost izbora drugih dobavljača cigareta, te time stvorili prepreke pristupu mjerodavnom tržištu distribucije cigareta na teritoriju Republike Hrvatske za sve stvarne ili potencijalne konkurente.

Nastavno na ovaj postupak, Agencija je, temeljem odluke Vijeća, po službenoj dužnosti pokrenula postupak utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja sklapanjem zabranjenih sporazuma protiv Adris grupe d.d. i s njome povezanih poduzetnika za razdoblje od 1. listopada 2003. do danas. Naime, postupanje ovih poduzetnika nakon 1. listopada 2003. Agencija će ocjenjivati sukladno odredbama važećeg Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

2.2.2. Agencija protiv poduzetnika Kvasac d.o.o., Prigorje Brdovečko

Primjer kada zlouporaba nije utvrđena unatoč postajanja vladajućeg položaja

Agencija je, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, zaključkom[18] obustavila postupak utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja pokrenut po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Kvasac d.o.o., Prigorje Brdovečko. Agencija je u postupku neosporno utvrdila da poduzetnik Kvasac d.o.o. ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu distribucije (veleprodaje) svježeg pekarskog kvasca na teritoriju Republike Hrvatske, ali i da taj poduzetnik nije zlouporabio vladajući položaj. Pri odlučivanju Vijeće je u ovom predmetu koristilo, pored odredbi ZZTN-a, i kriterije iz pravne stečevine EZ-a (prvenstveno rješenja Europske komisije i sudsku praksu Suda EZ-a). Vijeće je posebno cijenilo mogući učinak koji ponašanje poduzetnika Kvasac d.o.o. ima na mjerodavnom tržištu, imajući u vidu najnoviji pristup Europske komisije u svezi primjene članka 82. Ugovora o osnivanju EZ-a (DG Competition discussion paper on the application of Article 82 of the Treaty to exclusionary abuses). Agencija je u postupku u promatranom razdoblju od 2003. do 2005. godine, utvrdila značajan padajući trend tržišnog udjela poduzetnika Kvasac d.o.o., odnosno rastući trend tržišnog udjela ostalih poduzetnika na mjerodavnom tržištu, što neosporno ukazuje na postojanje tržišnog natjecanja na tom tržištu. Rabatna politika koju je primjenjivao i primjenjuje poduzetnik Kvasac d.o.o. nema za mogući ili stvaran učinak značajno sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na

[18] Zaključak Agencije; UP/I 030-02/2005-01/52 od 23. studenoga 2006., objavljen na Internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp .

mjerodavnom tržištu, niti ima štetne učinke za krajnje kupce/potrošače predmetnog proizvoda. Ovo iz razloga što rabatna politika poduzetnika Kvasac d.o.o. nije onemogućila pristup novim konkurentima na mjerodavno tržište ili istisnula postojeće njegove konkurente s tog tržišta. Također, u postupku je utvrđeno da nema pravnih prepreka koje bi za posljedicu imale zatvaranje mjerodavnog tržišta ili istiskivanje postojećih konkurenata s mjerodavnog tržišta. Pored navedenoga, prirodne značajke kvasca ne ograničavaju više mogućnost njegova prijevoza na veće udaljenosti (zbog tehnološkog napretka u prijevozu kvasca), a kapaciteti proizvodnje na mjerodavnom tržištu nisu ograničeni. Pri donošenju odluke Vijeće je cijenilo i činjenicu da izravni konkurenti poduzetnika Kvasac d.o.o., unatoč izravnom upitu Agencije, nisu Agenciju obavijestili da poduzetnik Kvasac d.o.o. na bilo koji način sprječava, ograničava ili narušava tržišno natjecanje, u smislu odredaba ZZTN-a. Stoga je svako daljnje vođenje postupka u ovom predmetu bilo nesvrsishodno i neekonomično, pa je Agencija zaključkom obustavila daljnje vođenje postupaka.

2.3. Ocjena dopuštenosti koncentracija poduzetnika

Agencija je tijekom 2006. godine ocijenila dvadeset i osam (28) koncentracija poduzetnika. Pored 26 ocijenjenih koncentracija na tzv. prvoj ili drugoj razini, u smislu članka 26. stavaka 1. i 3. ZZTN-a, Agencija je u dva predmeta zaključkom odbacila zahtjev stranke za ocjenom koncentracije, jer iako je u tim predmetima bila riječ o transakcijama koje se smatraju koncentracijama, nisu bili ispunjeni kumulativni uvjeti koji se odnose na ukupan godišnji prihod sudionika koncentracije na svjetskom tržištu i tržištu RH u godini koja je prethodila tim koncentracijama, pa nisu niti bili ispunjeni zakonski uvjeti za prijavu koncentracije, odnosno za pokretanje postupka ocjene tih koncentracija.

Članak 22. stavak 4. ZZTN-a glasi:
"Koncentraciju su sudionici obvezni prijaviti Agenciji, ako su istodobno ispunjeni sljedeći uvjeti:
1. da ukupan prihod svih poduzetnika sudionika koncentracije, ostvaren prodajom robe i/ili usluga na svjetskom tržištu, iznosi najmanje jednu milijardu kuna, u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji, i
2. da ukupan prihod svakog od najmanje dva sudionika koncentracije, ostvaren prodajom robe i/ili usluga u Republici Hrvatskoj, iznosi najmanje 100.000.000,00 kuna, u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji."

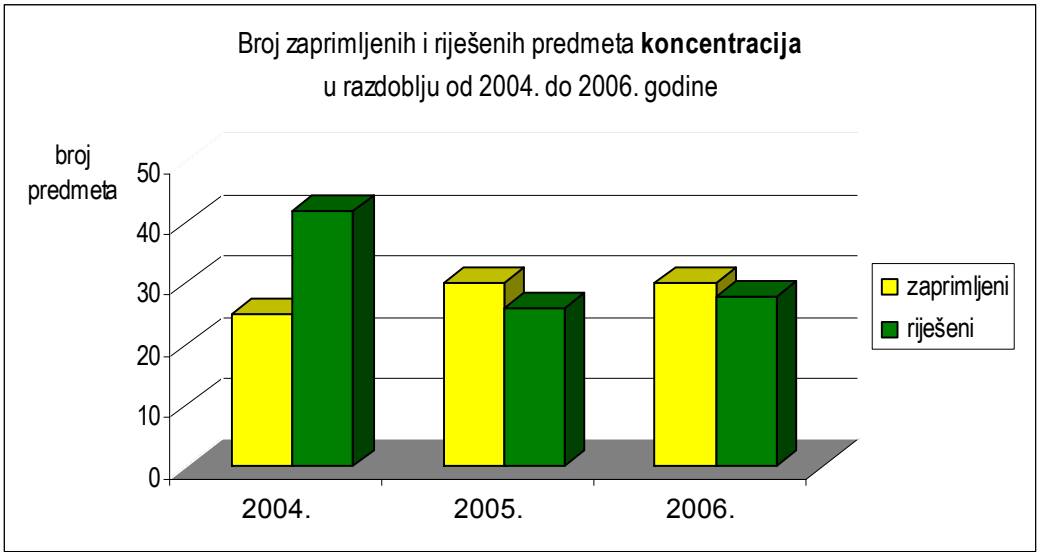

Stoga se smatra da je Agencija u 2006. godini ukupno okončala 28 upravnih postupaka ocjene koncentracije, kako je i navedeno u Prilogu broj 3. Većinu koncentracija (njih 24) Agencija je ocijenila dopuštenima na prvoj razini jer je za iste, samo temeljem podataka iz prijava koncentracija i vlastitih saznanja (bez provođenja posebnog postupka ocjene), neosporno mogla utvrditi da one neće prouzročiti negativne tržišne učinke.

Samo dvije koncentracije Agencija je ocjenjivala provodeći poseban postupak ocjene na tzv. drugoj razini koja zahtijeva detaljnu izradu pravnih i ekonomskih analiza, ali je i za te koncentracije nakon dubinskog promatranja ocijenila da neće imati značajne negativne učinke na mjerodavnom tržištu. Prva koncentracija odnosi se ocjenu koncentrativnog zajedničkog pothvata (engl: *full function joint venture*) kojim je nastalo novo trgovačko društvo Adria Magazines d.o.o., a osnovali su ga sljedeći poduzetnici: Styria Medien International AG, Austrija, G+J International Publishing Holding Gmbh, Austrija, Sanoma Magazines International B.V., Nizozemska.[19] Druga spomenuta koncentracija odnosi se na ocjenu stjecanja kontrole odnosno prevladavajućeg utjecaja nad poduzetnikom Sunce osiguranje d.d., Zagreb od strane članova koncerna Agram, tj. od sljedećih poduzetnika: Euroherc osiguranje d.d., Zagreb, Jadransko osiguranje d.d., Split, Euroherc životno osiguranje d.d., Zagreb, Euro Daus d.d., Split, Euroagram Tis d.o.o., Zagreb, Euroleasing d.o.o., Zagreb i Eurodom d.o.o. Osijek.[20]

Analiziramo li 26 koncentracija poduzetnika provedenih na području Republike Hrvatske koje je Agencija tijekom 2006. godine ocijenila dopuštenima, možemo uočiti sljedeća obilježja tih koncentracija:

[19] Rješenje Agencije; UP/I 030-02/2005-02/54 od 9. svibnja 2006. ("Narodne novine", broj 61/06).
[20] Rješenje Agencije; UP/I 030-02/2005-01/51 od 14. lipnja 2006. ("Narodne novine", broj 81/06).

Prvo, svi sudionici koncentracija na tržištima u proizvodnom smislu Republike Hrvatske najčešće su tržišno uspješni poduzetnici koji postaju "meta" većih konkurenata. Primjeri takvih koncentracija su *GLAXO GROUP LIMITED, Ujedinjeno Kraljevstvo / PLIVA-ISTRAŽIVAČKI INSTITUT d.o.o., Zagreb i EUROHERC OSIGURANJE d.d., Zagreb; JADRANSKO OSIGURANJE d.d. Split;, EUROHERC ŽIVOTNO OSIGURANJE d.d., Zagreb; EURO DAUS d.d., Split; EUROAGRAM TIS d.o.o., Zagreb; EUROLEASING d.o.o., Zagreb; EURODOM d.o.o., Osijek / SUNCE OSIGURANJE d.d., Zagreb*. Međutim, valja imati na umu da Agencija ne ocjenjuje sve koncentracije, već samo one koje prelaze zakonom precizno utvrđene pragove ekonomske veličine njihovih sudionika. Kako se ekonomska veličina sudionika koncentracije mjeri ukupnim prihodom koji su sudionici koncentracije ostvarili na svjetskom i na hrvatskom tržištu, Agencija nema saznanja o koncentracijama između relativno malih i stoga moguće neuspješnih poduzetnika.

Drugo, i dalje je najčešće riječ o horizontalnim koncentracijama, dakle o koncentracijama između konkurenata na tržištu. Primjeri takvih koncentracija su ranije navedena koncentracija *EUROHERC OSIGURANJE d.d., Zagreb i ostalih šest poduzetnika / SUNCE OSIGURANJE d.d., Zagreb,* kao i koncentracija *STYRIA MEDIEN INTERNATIONAL AG, Austrija; G+J INTERNATIONAL PUBLISHING HOLDING GmbH, Austrija; SANOMA MAGAZINES INTERNATIONAL B.V., Nizozemska*, kojom na hrvatskom tržištu nastaje novi poduzetnik Adria Magazines d.o.o. umjesto dosadašnja četiri (Burda Magazin d.o.o., Sanoma Magazines Zagreb d.o.o., X-Press d.o.o. i Adria Magazin d.o.o.). Riječ je o pravnom obliku koncentracije stvaranja zajedničkog pothvata koji na trajnijoj osnovi djeluje kao neovisan gospodarski subjekt, tzv. koncentrativnom zajedničkom pothvatu (engl. *full function joint venture*).

Treće, poduzetnici sa sjedištem u inozemstvu kao način pristupa hrvatskim tržištima umjesto *greenfield* ulaganja vrlo često biraju preuzimanja hrvatskih poduzetnika. Obično je riječ o hrvatskim poduzetnicima s relativno malim tržišnim udjelima i tehnologijama s kojima se nisu u mogućnosti nositi s rastućom konkurencijom, ali zato posjeduju vrijedne brandove i/ili ljudski kapital.

Četvrto, raste broj koncentracija u medijima. Riječ je prije svega o koncentracijama u tiskanim medijima, kao što je već opisana koncentracija *STYRIA MEDIEN INTERNATIONAL AG, Austrija; G+J INTERNATIONAL PUBLISHING HOLDING GmbH, Austrija; SANOMA MAGAZINES INTERNATIONAL B.V., Nizozemska*.

Međutim, najveću medijsku pozornost, odnosno općenito interes javnosti u 2006. godini dobile su koncentracije koje njihovi sudionici nisu bili obvezni prijaviti Agenciji u smislu odredbi ZZTN-a. Riječ je primjerice o koncentraciji poduzetnika HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb i ISKON INTERNET d.d., Zagreb. Ovdje je važno istaknuti da premda neka transakcija ima značaj koncentracije poduzetnika, no ako u isto vrijeme nisu ispunjeni zakonski uvjeti u smislu ukupno ostvarenih prihoda njenih sudionika u određenom razdoblju, sudionici koncentracije nemaju obvezu podnošenja prijave namjere provedbe takve koncentracije Agenciji.

Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja, kao opći propis, ni veličinu tržišnog udjela sudionika koncentracije, niti poslije-koncentracijski tržišni udjel ne predviđa kao preduvjet obveze prijave koncentracije na ocjenu Agenciji. Jedini objektivni i mjerljivi kriterij za postojanje te obveze je visina ukupnog godišnjeg prihoda poduzetnika-sudionika koncentracije, koja im omogućuje pravnu sigurnost pri utvrđivanju zakonske obveze prijave njihove koncentracije Agenciji.

Dakle, ukoliko bi sudionici koncentracije, iako ne ispunjavaju zakonske uvjete za prijavu koncentracije, podnijeli Agenciji prijavu namjere provedbe koncentracije, Agencija se u tom slučaju ne bi upuštala u ocjenu predmetne koncentracije, već bi takvu prijavu zaključkom odbacila jer nema zakonskih uvjeta za pokretanje postupka ocjene takve koncentracije.

U tom kontekstu valja tumačiti i odredbu članka 18. ZZTN-a kojim je propisano što se ima smatrati zabranjenom koncentracijom u smislu odredaba ZZTN-a, ali samo u slučaju koncentracija koje zakonski podliježu obvezi prijave Agenciji.

Članak 18. ZZTN-a glasi:
"Zabranjene su koncentracije kojima se stvara novi ili jača vladajući položaj jednog ili više poduzetnika, pojedinačno ili skupno, ako mogu značajno utjecati na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, osim u slučaju ako sudionici koncentracije dokažu da će ta koncentracija dovesti do jačanja tržišnog natjecanja na tržištu koje će biti značajnije od negativnih učinaka stvaranja ili jačanja njihovoga vladajućeg položaja."

Potvrdu takvog stava Agencije nalazimo i u komparativnom pravu EZ-a kojim je uređena materija ocjene koncentracija poduzetnika, a koje je Agencija obvezna podredno primjenjivati sukladno odredbi članka 35. stavka 3. ZZTN-a, osobito u slučajevima kada postoji dvojba u svezi pravilne primjene propisa koji uređuju tržišno natjecanje u Republici Hrvatskoj.[21] Jednako stajalište zauzeo je i Upravni sud Republike Hrvatske u svojoj presudi od 11. prosinca 2003., Broj: US-5814/2000-4, "Narodne novine" br. 22/04.

Sukladno člancima 1. i 5. Uredbe Europske komisije br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika, od 20. siječnja 2004., SL L 24, koji se odnose na područje primjene navedene Uredbe i izračunavanje prihoda poduzetnika-sudionika koncentracija, te detaljnijeg pojašnjenja u Obavijesti Komisije o izračunu ukupnog prihoda sudionika koncentracije temeljem Uredbe Europske komisije br. 4064/89 o kontroli koncentracija poduzetnika, SL C 066, Europska komisija pri ocjeni koncentracija poduzetnika primjenjuje dva kriterija.

[21] Naime, člankom 35. stavkom 3. ZZTN-a je utvrđeno da Agencija u ocjeni svih oblika sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja koji mogu utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i Europskih zajednica, u skladu s člankom 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj 14/01; dalje: SSP), od 29. listopada 2001., koji je stupio na snagu 1. veljače 2005., primjenjuje na odgovarajući način kriterije koji proizlaze iz pravilne primjene pravila o tržišnom natjecanju EZ-a.

Prvi kriterij je da u konkretnom slučaju mora biti riječ o transakciji koja ima značaj koncentracije u smislu navedene Uredbe, dok se drugi kriterij odnosi na prihodovne pragove i namijenjen je identificiranju onih transakcija koje imaju utjecaj na tržište ili su od interesa Zajednice. Činjenica da se pragovi temelje samo na izračunu prihoda, a ne na tržišnom udjelu sudionika koncentracije i drugim kriterijima, pokazuje da je cilj navedenih Uredbi EZ-a osigurati jednostavan i objektivan mehanizam koji poduzetnici – sudionici koncentracije, mogu lako koristiti pri utvrđivanju ima li njihova transakcija značaj za Zajednicu i trebaju li ju zbog toga prijaviti Europskoj komisiji.

Na isti način valja tumačiti i odredbe ZZTN-a koje uređuju istu materiju ocjene koncentracije poduzetnika. Dakle, ako nešto nije ZZTN-om izričito propisano kao obveza i nadležnost Agencije, Agencija to nije u mogućnosti primjenjivati, jer bi u protivnom postupala suprotno svojim zakonom propisanim ovlastima, iako je možda u konkretnom slučaju riječ o koncentraciji kojom se značajno jača vladajući položaj nekog poduzetnika na mjerodavnom tržištu, što je primjerice bila posljedica provedbe koncentracije poduzetnika HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb i ISKON INTERNETA d.d., Zagreb. U takvim slučajevima, Agencija veću pozornost mora posvetiti ponašanju poduzetnika nakon provedbe koncentracije, odnosno ako za to postoje indicije dužna je pokretati postupke *ex officio* radi utvrđivanja eventualne zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika. Dakle, Agencija u takvim slučajevima primjenom instituta zlouporabe vladajućeg položaja može otkloniti negativne učinke takvih koncentracija.

Za razliku od obveze prijave namjere provedbe koncentracije na ocjenu Agenciji uređene ZZTN-om, odredbe Zakona o elektroničkim medijima za svaku promjenu vlasničke strukture nekog elektroničkog medija nalažu prijavu koncentracije, pa Agencija takvu transakciju mora ocjenjivati čak i u slučajevima kad je unaprijed jasno da takva transakcija uopće nema učinaka na tržišno natjecanje.

Stoga je Agencija i u 2006. godini ocjenjivala znatno veći broj koncentracija (ukupno 28) od uobičajenog godišnjeg prosjeka (16 u prosjeku). Nadalje, postupak ocjene sve složenijih oblika povezivanja poduzetnika koji koriste izuzetno sofisticirane pravne oblike koncentracije (primjerice, zajedničku kontrolu nad poduzetnikom i koncentrativni zajednički pothvat), zahtijeva sve više vremena, sve više ljudskih i materijalnih resursa te izradu sve složenijih pravnih i kompleksnih ekonomskih analiza tržišta na koje konkretna koncentracija ima bilo pozitivne, bilo negativne učinke. Naime, sve veći broj provedenih koncentracija ima istovremene učinke na većem broju tržišta, a sudionici koncentracija se vrlo često nalaze u "dvostrukoj" ulozi (partneri u konkretnoj koncentraciji, ali i konkurenti na nekom drugom tržištu). Tek o rezultatu koji Agencija dobije provedbom ekonomske analize ovisi hoće li neka koncentracija biti dopuštena, uvjetno dopuštena ili zabranjena, u smislu odredbi ZZTN-a. Dosadašnje iskustvo pokazuje da će se taj trend složenosti pravno-ekonomskih postupaka ocjene koncentracija nastaviti i u sljedećim godinama, pogotovo uzevši u obzir činjenicu da Agencija mora pratiti i najnovije kriterije koje pri ocjeni koncentracija primjenjuje Europska komisija i zemlje članice EU, a koji su sve kompleksniji i teži za primjenu.

2.3.1. Euroherc osiguranje d.d., Zagreb, Jadransko osiguranje d.d., Split, Euroherc životno osiguranje d.d., Zagreb, Euro Daus d.d., Split, Euroagram Tis d.o.o., Zagreb, Euroleasing d.o.o., Zagreb, Eurodom d.o.o., Osijek i Sunce osiguranje d.d., Zagreb

Agencija je, temeljem odluke Vijeća, rješenjem ocijenila dopuštenom, u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, koncentraciju sljedećih poduzetnika: Euroherc osiguranje d.d., Zagreb, Jadransko osiguranje d.d., Split, Euroherc životno osiguranje d.d., Zagreb, Euro Daus d.d., Split, Euroagram Tis d.o.o., Zagreb, Euroleasing d.o.o., Zagreb, Eurodom d.o.o., Osijek (svi navedeni poduzetnici su članovi koncerna Agram), i poduzetnika Sunce osiguranje d.d., Zagreb.[22]

U postupku ocjene predmetne koncentracije prvenstveno je trebalo utvrditi pravnu prirodu koncerna Agram. Iako koncern Agram nije registriran kao pravna osoba u sudskom registru, te su gore navedeni poduzetnici u njegovom sastavu registrirani kao samostalne pravne osobe, s obzirom na postojanje Ugovora o povezivanju poduzetnika u koncern Agram kojim je uređeno njihovo zajedničko vođenje i postojanje organa koncerna, način na koji donose važne poslovne odluke koncerna, kao i s obzirom na međusobnu značajnu kapitalnu i/ili personalnu povezanost poduzetnika u sastavu koncerna Agram, nedvojbeno je utvrđeno da je u konkretnom slučaju riječ o tzv. de facto koncernu, u smislu odredbe članka 476. stavka 2. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne Novine", broj 111/93, 34/99, 121/99, 118/03; dalje: ZTD). Naime, člankom 476. stavkom 2. ZTD-a je propisano da pravno samostalna društva, a da jedno nije ovisno o drugome, spojena zajedničkim vođenjem, čine koncern, a pojedinačna društva su društva koncerna.

Značajka ove horizontalne koncentracije je u tome što namjeru njezine provedbe sudionici predmetne koncentracije nisu pravovremeno prijavili Agenciji, iako su za to bili kumulativno ispunjeni propisani zakonski uvjeti, s obzirom na ukupan godišnji prihod sudionika koncentracije, u godini koja je prethodila koncentraciji, kako na domaćem tako i na svjetskom tržištu.[23]

Stoga je Agencija protiv sudionika predmetne koncentracije podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom prekršajnom sudu.

Kako je u konkretnom slučaju bila riječ o horizontalnoj koncentraciji, odnosno o koncentraciji poduzetnika koji su bili izravni konkurenti na tržištu, Agencija je u postupku morala utvrditi ima li predmetna koncentracija negativne učinke na tržišno natjecanje.

---

[22] Rješenje Agencije; UP/I 030-02/2005-01/51, od 7. srpnja 2006., ("Narodne novine", broj 81/06), objavljeno i na Internet stranici Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp .

[23] Člankom 22. stavkom 2. ZZTN-a je propisano da se prijava namjere koncentracije podnosi Agenciji na ocjenu bez odgode, a najkasnije u roku od osam (8) dana od dana objave javne ponude ili sklapanja ugovora kojima se ostvaruje kontrola ili prevladavajući utjecaj nad poduzetnikom, ovisno o tome što nastupi ranije.

Na temelju ekonomske analize koju je Agencija izradila u ovom predmetu utvrđeno je da provedba ove koncentracije ima učinak na više mjerodavnih tržišta na teritoriju Republike Hrvatske i to: tržištu životnog osiguranja, tržištu neživotnog osiguranja, te tržištu pružanja zdravstvenih usluga u poliklinikama putem Ugovornih odnosa s osiguravajućim društvima. Relevantna godina za analizu bila je 2003.

Koncern Agram je na mjerodavnom tržištu životnog osiguranja bio prisutan preko Euroherc životnog osiguranja d.d. s 5 – 10 % udjela, da bi, nakon provedbe predmetne koncentracije, putem poduzetnika Sunce osiguranje d.d., povećao svoj tržišni udjel na 10 - 15 %, s time da je nekoliko osiguravajućih društava na mjerodavnom tržištu životnog osiguranja ostvarilo veći tržišni udjel od koncerna Agram.

Na mjerodavnom tržištu pružanja zdravstvenih usluga u zdravstvenim ustanovama-poliklinikama putem ugovornih odnosa s osiguravajućim društvima, na kojem nije bio prisutan prije provedbe predmetne koncentracije, koncern Agram je provedbom predmetne koncentracije samo "stupio u čizme" poduzetnika Sunce osiguranje d.d., odnosno samo je preuzeo njegov tržišni udio, budući da prije provedbe predmetne koncentracije uopće nije bio prisutan na tom mjerodavnom tržištu.

Na mjerodavnom tržištu neživotnog osiguranja koncern Agram je u 2004. godini, nakon provedbe predmetne koncentracije, putem poduzetnika Sunce osiguranje d.d., povećao svoj tržišni udjel na 25 - 30 %. Na istom tržištu tržišni udjel poduzetnika Croatia osiguranje d.d. iznosio je 45 - 50 %, dakle gotovo dvostruko više od prvog tržišnog takmaca, koncerna Agram. S obzirom na segmentaciju mjerodavnog tržišta neživotnog osiguranja, Agencija je utvrdila kako s najznačajnijim udjelom na tržištu sudjeluju segment obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i segment kasko osiguranja cestovnih vozila. U mjerodavnoj 2003. godini koncern Agram ostvario je u segmentu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti tržišni udjel od 35 - 40 %, dok je u 2004. godini, prije provedbe predmetne koncentracije, taj tržišni udio iznosio 40 - 45 %. Time je koncern Agram stekao vladajući položaj u tom segmentu mjerodavnog tržišta neživotnog osiguranja, ali ne i na način kojim bi mogao značajno utjecati na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja. Na tržištu kasko osiguranja cestovnih vozila koncern Agram nakon provedbe koncentracije ostvarivao je tržišni udjel od 20 – 25 %, dok je znatno veći udjel ostvarivao njegov izravni tržišni takmac poduzetnik Croatia osiguranje d.d.

Pri donošenju odluke u ovom predmetu Vijeće je naročito vodilo računa o mogućnosti nastupa tzv. jednostranih učinaka provedbe koncentracije. Jednostrani učinci provedbe koncentracije proizlaze iz odluke poduzetnika nastalog provedbom koncentracije da povisi cijene svojih proizvoda neovisno o predviđanjima ili očekivanjima da će isto učiniti i njegovi tržišni takmaci.

Stoga je kod ove koncentracije valjalo posebno obratiti pozornost da, kod osiguravajućih društava, vrlo veliku ulogu u poslovanju čini povjerenje koje pojedino osiguravajuće društvo uživa kod svojih korisnika, odnosno kod imatelja polica osiguranja. Međutim, ako pojedino

osiguravajuće društvo prekomjerno povisi svoje cijene, korisnici njegovih usluga će, unatoč stečenom povjerenju, imati mogućnost prenijeti svoje police osiguranja na drugo, za njih povoljnije osiguravajuće društvo. Na taj će način osiguravajuća društva koja su prekomjerno povećala cijene svojih premija osiguranja izgubiti svoje korisnike.

S tim u vezi, Vijeće je zaključilo da je manje vjerojatno da će provedbom koncentracije doći do značajnog narušavanja tržišnog natjecanja, posebno jačanjem vladajućeg položaja na tržištima na kojima postoji visok stupanj zamjenjivosti između proizvoda sudionika koncentracije i proizvoda njihovih konkurenata.

Budući da na tržištu životnog i neživotnog osiguranja postoji navedeni visoki stupanj zamjenjivosti odnosno veliki broj konkurentnih osiguravajućih društava, Vijeće je utvrdilo da nije vjerojatno da će koncern Agram povećati cijene svojih usluga, jer bi to značilo mogućnost prelaska korisnika njegovih usluga nekom drugom osiguravajućem društvu.

Također, stupanj zamjenjivosti na tržištima osiguranja je visok jer svi poduzetnici-osiguravajuća društva nude iste, dakle homogene proizvode, odnosno nude iste, zakonom propisane vrste osiguranja. Ono u čemu će se poduzetnici razlikovati jedan od drugoga jest samo cijena, odnosno premija osiguranja.

Slijedom iznijetoga, Vijeće je zaključilo da je provedba predmetne koncentracije dovela do rasta tržišnog udjela sudionika koncentracije na mjerodavnim tržištima na kojima ona ima učinak, ali ne na način kojim bi se značajno narušavalo tržišno natjecanje. Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, rješenjem ocijenila predmetnu koncentraciju dopuštenom, u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

2.3.2. Styria Media International AG, Austrija, G+J International Publishing Holding GmbH, Austrija i Sanoma Magazines International B.V., Nizozemska

Agencija je, temeljem odluke Vijeća, rješenjem ocijenila dopuštenom, u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, koncentraciju sljedećih poduzetnika: Styria Media International AG, Austrija, G+J International Publishing Holding GmbH, Austrija i Sanoma Magazines International B.V., Nizozemska.[24] *Nakon provedbe predmetne koncentracije na tržištu naklade tiska djeluje novi poduzetnik Adria Magazines d.o.o. umjesto dosadašnja četiri poduzetnika: Burda Magazin d.o.o., Sanoma Magazines Zagreb d.o.o., X-Press d.o.o. i Adria Magazin d.o.o. Provedbom te koncentracije objedinjuju se tržišni udjeli njezinih sudionika na mjerodavnim tržištima naklade mjesečnika za žene, naklade tjednika za žene, naklade mjesečnika s*

[24] Rješenje Agencije; UP/I 030-02/2005-02/54, od 25. svibnja 2006., ("Narodne novine", broj 61/06), objavljeno i na Internet stranici Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp .

tematskim sadržajem priroda, znanost, ekologija i slično te naklade mjesečnika s tematskim sadržajem računala.
Pravni temelj predmetne horizontalne koncentracije u medijima je Memorandum o sporazumijevanju, kojeg su sklopili poduzetnici-sudionici predmetne koncentracije, a kojom će se ista provesti u četiri faze, kojima je krajnji cilj osnivanje zajedničkog pothvata (engl. joint venture) koji se smatra koncentracijom.[25] Osnovne karakteristike zajedničkog pothvata koji na trajnijoj osnovi djeluje kao neovisan gospodarski subjekt, odnosno koji se smatra koncentracijom, su njegova gospodarska neovisnost, mogućnost da sam sebe financira, vlastiti management i zaposlenici koji će djelovati u zajedničkom pothvatu, te njegova najznačajnija karakteristika - postojanje zajedničke kontrole osnivača zajedničkog pothvata.

Iz ekonomske analize koju je Agencija izradila u ovom predmetu utvrđeno je da provedba ove koncentracije ima učinak na više mjerodavnih tržišta u proizvodnom smislu, a mjerodavna godina za utvrđivanje mjerodavnih tržišta bila je 2004., godina koja je prethodila provedbi predmetne koncentracije. Riječ je o sljedećim mjerodavnim tržištima u proizvodnom smislu:

- *tržištu naklade tiska,*
- *tržištu oglašavanja u tisku,*
- *tržištu distribucije tiska.*

U zemljopisnom smislu, Agencija je kao mjerodavno tržište utvrdila cjelokupan teritorij Republike Hrvatske.

Tržište naklade tiska, Agencija je u ovom postupku podijelila s obzirom na vrstu tiskovine koju pojedini nakladnik izdaje, uvažavajući činjenicu da mjesečnik, tjedniku ili dnevniku ne može biti zamjenski proizvod (supstitut), a shodno tome se ne mogu analizirati na jednom tržištu nego ih je nužno razdijeliti.

Slijedom takve podjele određeno je tržište naklade mjesečnika i tržište naklade tjednika za žene, tržište naklade mjesečnika s tematskim sadržajem za prirodu/znanost/ekologiju i sličnu tematiku, tržište naklade mjesečnika s tematskim sadržajem računala. Ista klasifikacija tržišta utvrđena je za tržište oglašavanja u tisku, dok je tržište distribucije tiska analizirano s obzirom na tržište trgovine tiska na veliko i tržište trgovine tiska na malo.

Iako je nesporno da će nakon provedbe predmetne koncentracije udjel poduzetnika Adria Magazines d.o.o. prelaziti 40 % udjela na utvrđenim pojedinim mjerodavnim tržištima, Vijeće je utvrdilo da ista ne predstavlja nedopuštenu koncentraciju u smislu odredbi Zakona o medijima[26], jer u konkretnom predmetu nije bila riječ o mjerodavnom tržištu opće-informativnih dnevnika ili tjednika u Republici Hrvatskoj.

[25] Člankom 19. stavkom 2. ZZTN-a propisano je da se stvaranje zajedničkog pothvata koji na trajnijoj osnovi djeluje kao neovisan gospodarski subjekt smatra koncentracijom u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.
[26] Članak 33. stavak 1. Zakona o medijima propisuje kako slijedi: "Nedopuštenom koncentracijom u području tiska smatra se kada nakladnik jednoga ili više općeinformativnih dnevnika ili općeinformativnih tjednika ostvari vladajući položaj na

Istodobno, mjerodavno tržište naklade tiska na teritoriju Republike Hrvatske je vrlo dinamično i potpuno otvoreno, bez ograničenja za pristup poduzetnicima koji ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o medijima (dalje: ZOM) i drugim propisima. Isto tako, na tržištu distribucije tiska ne postoje zakonske ili druge institucionalne zapreke novim poduzetnicima koji pristupe tržištu naklade tiska, štoviše, člankom 38. stavkom 1. ZOM-a izričito je propisano da distributeri tiska ne smiju odbiti distribuciju tiska nakladnicima koji prihvaćaju javno objavljene opće uvjete distributera.

S obzirom na strukturiranost tržišta, sudionici koncentracije nakon njene provedbe neće biti u mogućnosti u značajnoj mjeri utjecati na mjerodavna tržišta, na način da bi mogli onemogućiti ulazak drugim tržišnim takmacima. Nakon provođenja predmetne koncentracije na tržištu naklade tiska djelovat će, umjesto dotadašnja četiri poduzetnika, Burda Magazin d.o.o., Sanoma Magazines Zagreb d.o.o., X-Press d.o.o., Adria Magazin d.o.o., novoosnovani zajednički pothvat poduzetnik Adria Magazines d.o.o., dok će preostali poduzetnici koji su djelovali na tom tržištu i dalje biti prisutni. Na ovaj način nastaje jedan poduzetnik koji će moći bolje i kvalitetnije konkurirati svom izravnom tržišnom takmacu, poduzetniku EPH.

S obzirom na to da se predmetnom koncentracijom ne stvara novi, niti jača postojeći vladajući položaj poduzetnika na mjerodavnim tržištima, već se može očekivati veće tržišno natjecanje među konkurentima, osobito na tržištu oglašavanja, Vijeće je, polazeći od analize tržišta, ocijenilo da ona neće imati negativne učinke na tržišno natjecanje na mjerodavnim tržištima.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, rješenjem ocijenila predmetnu koncentraciju dopuštenom, u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja i odredbi Zakona o medijima.

tržištu na način da je broj prodanih primjeraka njegovih dnevnika ili tjednika prešao 40 % svih prodanih primjeraka općeinformativnih dnevnika ili tjednika na mjerodavnom tržištu."

2.4. Promicanje prava i politike zaštite tržišnog natjecanja

Aktivna politika promicanja znanja o tržišnom natjecanju, odnosno podizanje razine svijesti i informiranosti poduzetnika, vladinih i drugih državnih tijela, sindikata, potrošača, sudaca, poslovne i šire javnosti o važnosti i ulozi politike i prava tržišnog natjecanja za daljnji razvitak tržišnog gospodarstva u zemlji, bila je i ostaje jedan od prioritetnih zadaća Agencije. To ne uključuje samo davanje stručnih mišljenja na zakone i druge propise po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke, već podrazumijeva i niz ostalih aktivnosti među kojima su javna priopćenja Agencije, seminari, edukacije poduzetnika, predavanja na visokoškolskim ustanovama, objava publikacija i sl.

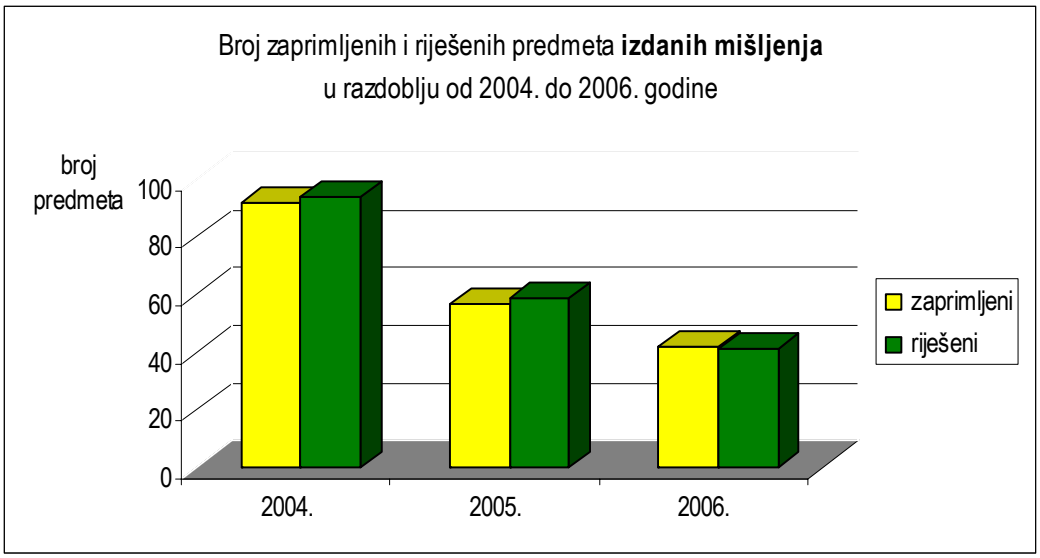

U 2006. godini Agencija je na zahtjev dala ukupno četrdeset jedno (41) stručno mišljenje u cilju razvoja kulture tržišnog natjecanja u Hrvatskoj.

Pri tome je trinaest (13) mišljenja bilo na prijedloge zakona i drugih akata, dok je dvadeset osam (28) mišljenja dano na zahtjev poduzetnika i interesnih udruženja poduzetnika, odvjetnika, saborskih zastupnika i dr.

Također, u studenom 2006. godine održana je jednodnevna konferencija s ciljem upoznavanja poslovne zajednice s pravom i politikom tržišnog natjecanja i državnih potpora u Republici Hrvatskoj u kontekstu pregovora o stjecanju članstva u EU. Stručnjaci u području zaštite tržišnog natjecanja i kontrole državnih potpora, i to čelnici i stručnjaci tijela koja se bave pitanjima iz navedenih područja u Hrvatskoj, Sloveniji i Europskoj komisiji, kao i sveučilišni profesori i konzultanti u okviru projekata EU, svi redom su svojim izlaganjima doprinijeli daljnjem rasvjetljavanju pitanja iz ovog važnog područja pregovora.

Nadalje, treba spomenuti da je Agencija, u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom, organizirala održavanje niza seminara u okviru ciklusa edukacije po županijskim komorama, na kojima su predavači bili članovi Vijeća i stručnjaci iz Agencije – članovi stručne službe, koji su članovima komore približili propise iz područja zaštite tržišnog natjecanja. Održavanje ovih seminara ocijenjeno je kao izuzetno korisno i već je dogovoreno da će Agencija i Hrvatska gospodarska komora nastaviti takvu suradnju i u narednim godinama. Tijekom 2006. održani su sljedeći seminari:

- U rujnu - *Ocjena koncentracija poduzetnika, ocjena sporazuma poduzetnika* (Županijska komora Koprivnica);
- U listopadu - *Ekonomski pristup utvrđivanju zlouporaba vladajućeg položaja, ocjena koncentracija, ocjena sporazuma; reforma instituta vladajućeg položaja u EU* (Županijske komore u Osijeku, Rijeci i Puli);
- U studenom - *Nadležnost Agencije, koncentracije poduzetnika, sporazumi poduzetnika, zlouporaba vladajućeg položaja* (Županijske komore u Zagrebu i Splitu);
- U prosincu - *Djelatnosti Agencije, ocjena sporazuma poduzetnika* (Županijske komore u Zadru i Dubrovniku).

U nastavku se daje kratki prikaz odabranih mišljenja Agencije.

2.4.1. Mišljenje na nacrt prijedloga Zakona o trgovini

Na zahtjev Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Agencija je, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, dala mišljenje na nacrt prijedloga Zakona o trgovini, kojim je utvrđeno kako predloženi Zakon o trgovini ne sadrži odredbe koje bi dovele do značajnog sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, odnosno ne sadrži odredbe koje bi po svojem sadržaju bile u bitnoj suprotnosti s odredbama ZZTN-a.

Međutim, Vijeće je ukazalo predlagatelju Zakona o trgovini da je prije upućivanja na usvajanje potrebno sagledati sve moguće učinke tog zakona u dijelu koji se odnosi na propisane iznimke od zabrane rada nedjeljom, koje mogu dovesti do neravnopravnog odnosa između trgovaca na malo i poduzetnika utvrđenih odredbom članka 58. Zakona o trgovini, te je također ukazalo na to da je nacrt Zakona o trgovini previše normativan, te da sadrži cijeli niz rješenja koja ne slijede moderne trendove u trgovini.

2.4.2. Mišljenje o klauzuli najpovlaštenije stranke u ugovorima između Hrvatskog društva skladatelja - ZAMP i izdavača (proizvođača)

Na zahtjev jednog odvjetničkog društva, Agencija je dala mišljenje o dopuštenosti ugovora koji sadrže klauzulu najpovlaštenije stranke (u komparativnom pravu EZ-a poznate pod engleskim nazivom: "most favoured party clause"), te je utvrdila da se isti ne mogu smatrati zabranjenim sporazumima u smislu članka 9. ZZTN-a, niti bilo kojim oblikom zlouporabe vladajućeg položaja HDS-ZAMPA, u smislu članka 16. ZZTN-a.

U Republici Hrvatskoj kolektivno ostvarivanje autorskih prava obavlja se putem HDS-ZAMPA, a rečena klauzula dio je preporučenog tipskog ugovora svjetske krovne organizacije za zaštitu autorskih prava Bureau International des Societes Gerant les Droits d'Enregistrement et de Reproduction Mecanique, sa sjedištem u Parizu (u daljnjem tekstu: BIEM) i djelomično je izravno prenesena u predmetni ugovor iz Standardnog ugovora svjetske krovne organizacije za zaštitu autorskih prava BIEM.

Agencija je radi složenosti pravne materije u ovom predmetu prije davanja stručnog mišljenja tražila očitovanje od HDS-ZAMPA i očitovanje BIEMA.

Agencija je prihvatila stajalište BIEMA da je svrha rečene odredbe prvenstveno u osiguranju da svi autori i nositelji autorskih prava uživaju korist od najpovoljnijih uvjeta koje pojedini proizvođači ponude bilo kojem autoru ili nositelju autorskih prava koji je član kolektivne organizacije (udruge), a podredno joj je svrha da svi proizvođači koji sklapaju ugovore s određenom udrugom mogu uživati korist od najpovoljnijih uvjeta koje predmetna udruga nudi bilo kojem proizvođaču.

U ovom slučaju riječ je o specifičnoj pravnoj materiji autorskih i njima srodnih prava, o čijoj primjeni ne postoji značajnija praksa u Europskoj uniji koja bi nesporno potvrdila da je barem neka od država članica EU ocijenila klauzulu najpovlaštenije stranke ograničavajućom s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Stoga je Agencija, uvidom u propise koji uređuju ovu materiju u RH, a budući da ni cilj niti posljedica rečene odredbe nije sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja u smislu odredbi ZZTN-a, utvrdila da se klauzula najpovlaštenije stranke u ovom slučaju ne bi mogla smatrati oblikom tzv. engleske klauzule (eng. "English clause") i ne bi predstavljala ni povredu članka 9. ZZTN-a, koji uređuje zabranjene sporazume, niti povredu članka 16. ZZTN-a, koji uređuje zlouporabu vladajućeg položaja poduzetnika, u predmetnom slučaju HDS-ZAMPA.

2.4.3. Mišljenje o osnivanju trgovačkog društva Zagreb plakat d.o.o. od strane Grada Zagreba

Na zahtjev jednog saborskog zastupnika, Agencija je temeljem odluke Vijeća dala mišljenje na predmet predstavlja li osnivanje trgovačkog društva Zagreb plakat d.o.o. od strane Grada Zagreba, monopolizaciju tržišta budući da je Grad Zagreb, kao jedinica lokalne samouprave, najveći korisnik, a donedavno i glavni davatelj koncesija za postavljanje jumbo plakata na gradskom zemljištu.

Sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, svaka pravna i fizička osoba može osnovati trgovačko društvo za obavljanje zakonom dopuštenih djelatnosti. U tom smislu ne postoje zakonske zapreke da Grad Zagreb kao pravna osoba osniva trgovačka društva. Međutim, sukladno ustavnom ovlaštenju iz članka 134. Ustava Republike Hrvatske, temeljna zadaća jedinica lokalne samouprave je obavljanje poslova iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana kao npr. uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, briga o djeci, socijalna skrb, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i osnovno obrazovanje, kultura, tjelesna kultura i sport, zaštita potrošača, zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna zaštita.

Stoga Agencija smatra da obavljanje gospodarske djelatnosti odnosno bavljenje poduzetništvom izvan okvira kojeg propisuje Ustav, u smislu Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja nije temeljna funkcija jedinica lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba ili države u širem smislu.

Naime, člankom 49. Ustava Republike Hrvatske, utvrđeno je da je temeljna zadaća države da svim poduzetnicima osigura jednak pravni položaj na tržištu. Citirana je ustavna odredba razrađena u Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja. U kontekstu toga propisa, osigurati poduzetnicima jednak položaj na tržištu podrazumijeva obvezu države da svim poduzetnicima osigura jednake uvjete za pristup nekom tržištu kao i jednake uvjete za ostanak i opstanak na njemu.

Prema mišljenju Agencije, pojavljivanje Grada Zagreba kao osnivača trgovačkog društva Zagreb plakat d.o.o. koje će djelovati na tržištu vanjskog oglašavanja putem jumbo plakata ne ide u pravcu razvoja i jačanja tržišnog natjecanja na tom mjerodavnom tržištu, niti u pravcu promicanja i jačanja tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj u cjelini. Naime, Grad Zagreb bi se u tom slučaju pojavljivao istovremeno u dvije uloge, s jedne strane svojevrsnog "regulatora" koji utvrđuje gdje će se i pod kojim uvjetima postavljati i iznajmljivati oglasni prostori, a s druge će se strane, kao "vlasnik" poduzetnika Zagreb plakat d.o.o. pojavljivati i kao tržišni takmac na tom istom mjerodavnom tržištu.

Na opisani način poduzetnik Zagreb plakat d.o.o. već u startu može ostvarivati niz prednosti u odnosu na svoje konkurente na tržištu. Prednosti Zagreb plakata d.o.o. su mogućnost "prvog ponuđača" oglašivačima (eng. "first mover advantage"). Međutim, tu je i daleko ozbiljnija

mogućnost "vezivanja usluga" oglašavanja s uslugama koje pružaju druga poduzeća u "vlasništvu" Grada Zagreba (eng. "tying"). Takva tržišna situacija svakako neće privlačiti potencijalne tržišne takmace da pristupe tom tržištu. Sve to moglo bi imati za posljedicu smanjivanje, ograničavanje ili u najgorem scenariju i na dugi rok potpuno ukidanje tržišnog natjecanja u vidu stvaranja monopola, što uvijek za posljedicu ima povećanje cijena i pad kvalitete usluga.

U uvjetima razvitka tržišnog gospodarstva za koje se opredijelila Republika Hrvatska, Agencija smatra da bi se država postupno trebala povlačiti iz poduzetništva, a ne jačati svoju poduzetničku ulogu. Stoga je Agencija procijenila da situacija u kojoj se Grad Zagreb ili druga jedinica lokalne samouprave na nekom mjerodavnom tržištu istovremeno pojavljuje i kao regulator i kao tržišni takmac (preko trgovačkog društva čiji je osnivač), nije poželjna sa stanovišta temeljnih načela prava i politike konkurencije te da takva tržišna situacija ne doprinosi razvitku tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu niti jačanju tržišnog gospodarstva u cjelini.

2.4.4. Mišljenje o cijenama i uvjetima korisničkih paketa na tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži

Agencija je od Hrvatske agencije za telekomunikacije (dalje: HAT) zaprimila zahtjev za davanjem mišljenja na cijene i uvjete korisničkih paketa namijenjenih poslovnim korisnicima – pravnim osobama, pod nazivima "Paket 1" i "Paket 2", na tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži.

Analizirajući spomenute pakete, Agencija je temeljem odluke Vijeća, utvrdila da bi navedeni cjenovni sustav mogao rezultirati negativnim učincima na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu jer bi za posljedicu mogao imati isključivanje s tog tržišta izravnih konkurenata poduzetnika HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. (dalje: T-HT d.d.). odnosno da bi predložene cijene tog poduzetnika bile samo privremenog karaktera. Naime, vrlo je vjerojatno, na što upućuje i odredba točke 27. Uvjeta, koja omogućuje poduzetniku T-HT d.d. da prestane s pružanjem svojih korisničkih paketa iz bilo kojeg razloga, a osobito zbog promjene tržišnih okolnosti u nepokretnoj mreži, da će isti, nakon isključivanja izravnih tržišnih takmaca s mjerodavnog tržišta, prestati pružati navedene usluge ili će ih nakon toga pružati pod nepovoljnijim uvjetima za korisnike. Sve navedeno Agenciju upućuje na zaključak da je u konkretnom slučaju vrlo vjerojatno riječ o tzv. predatorskim cijenama. Međutim, kako Agencija ne raspolaže detaljnim podacima o cjenovnim sustavima za poslovne i privatne korisnike u nepokretnoj mreži, niti o razini tržišnog natjecanja u području cijena za poslovne i privatne korisnike, što i nije u nadležnosti ove Agencije, na HAT-u, kao nadležnom regulatornom tijelu, je da donese konačnu odluku u ovom predmetu, te odredi mjere kojima bi onemogućio zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika T-HT d.d.

Također, Agencija je skrenula pozornost da se u navedenim paketima primjenjuje obračunska jedinica od jedne minute, neovisno o tome je li razgovor stvarno trajao cijelu minutu, što nije u skladu s Odlukom HAT-a od 10. ožujka 2005. u kojoj je utvrđena obveza primjene obračunske jedinice od jedne sekunde u javnim govornim uslugama u nepokretnoj mreži.

Slijedom navedenog, Agencija je mišljenja da bi korisnički paketi pod nazivom "Paket 1" i "Paket 2" mogli dovesti do sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu jer bi isti mogli dovesti do isključivanja tržišnih takmaca poduzetnika T-HT d.d. s mjerodavnog tržišta, a nakon toga do prestanka pružanja navedenih usluga od strane poduzetnika T-HT d.d. ili do pružanja tih usluga pod nepovoljnijim uvjetima za njihove korisnike.

Vijeće nije ulazilo u meritornu analizu uvjeta i cjenika navedenih korisničkih paketa s obzirom da ne raspolaže cjelovitim uvidom u tarifne sustave na mjerodavnom tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži, budući da je davanje suglasnosti na cijene i uvjete u sektoru telekomunikacija u nadležnosti HAT-a.

3. POSLOVI AGENCIJE U PROVEDBI ZAKONA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Sustav nadzora nad dodjelom državnih potpora u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o državnim potporama koji je objavljen u "Narodnim novinama" br. 140/2005 koji je zamijenio prvi Zakon o državnim potporama iz 2003. godine, a usklađen je s pravnom stečevinom EZ-a te uređuje opće uvjete i pravila odobravanja, nadzora provedbe i povrata državnih potpora u svrhu ispunjenja međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske.

Naime, Zakonom je uspostavljen sustav nadzora državnih potpora sukladno obvezama koje je Republika Hrvatska preuzela sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica (dalje: SSP). Sklapanjem SSP-a, Hrvatska se obvezala da će do ulaska u punopravno članstvo u EU, dodjelu državnih potpora uskladiti s relevantnim pravilima Zajednice. Također, sukladno odredbama članka 69. SSP-a, tržišno natjecanje, uključujući i državne potpore, predstavljaju jedno od prioritetnih područja usklađivanja zakonodavstva s pravnom stečevinom EZ-a. Ovdje je važno istaknuti da su odredbe i rokovi iz članka 70. SSP-a koji se odnose na tržišno natjecanje počeli teći od stupanja na snagu Privremenog sporazuma o trgovinskim i drugim pitanjima potpisanim između Republike Hrvatske i Europske zajednice koji je stupio na snagu 1. ožujka 2002. i bio na snazi do stupanja na snagu SSP-a 1. veljače 2005.

3.1. Promjena zakonodavnog okvira

Sustav odobravanja, nadzora provedbe i povrata državnih potpora bio je po prvi put uspostavljen 2003. godine Zakonom o državnim potporama ("Narodne novine", br. 47/2003 i 60/2004) i Uredbom o državnim potporama ("Narodne novine", br. 121/2003).

Provedba sustava u praksi kao i primjedbe Europske komisije ukazale su na potrebu izmjene i unaprjeđenja sustava u cilju podizanja razine njegove učinkovitosti i postizanja potpune usklađenosti s pravnom stečevinom EZ-a iz tog područja. Iz navedenih se razloga pristupilo izradi novog zakonskog rješenja te je u prosincu 2005. Hrvatski sabor usvojio novi, izmijenjeni Zakon o državnim potporama ("Narodne novine", br. 140/2005; dalje ZDP).

Paralelno s izmjenom ZDP-a, pristupilo se radu i na potrebnim izmjenama Uredbe o državnim potporama te je u svibnju 2006. stupila na snagu i nova Uredba o državnim potporama ("Narodne novine", br. 50/2006, dalje: Uredba). Ona uređuje sadržaj, postupak i ostale bitne elemente za ocjenu sukladnosti državnih potpora s odredbama ZDP-a. Budući da se sadržaj odluke o sukladnosti državnih potpora sa ZDP-om temelji na pravilima koja proizlaze iz članka 70. SSP-a[27], Uredbom je utvrđeno i da će Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministra

[27] Članak 2. Uredbe o državnim potporama.

financija, donositi odluke o objavljivanju u "Narodnim novinama" na hrvatskom jeziku pravila iz pravne stečevine EZ-a koja se odnose na područje državnih potpora kao i potrebne odredbe o načinu provedbe tih pravila.

U studenom 2006. godine Vlada Republike Hrvatske je temeljem članka 3. Uredbe donijela Odluku o objavljivanju popisa pravila o državnim potporama ("Narodne novine", br. 121/2006). Budući da je prije njihovog objavljivanja potreban prijevod navedenih pravila na hrvatski jezik, predviđeno je njihovo sukcesivno objavljivanje prema dogovorenom redoslijedu, a objavom u "Narodnim novinama" ta će pravila postati sastavni dio zakonodavnog okvira Republike Hrvatske za ocjenu sukladnosti državnih potpora. Time će Republika Hrvatska u potpunosti ispuniti kriterij usklađenosti svojeg zakonodavstva iz područja državnih potpora s onima koja vrijede u Europskoj zajednici.[28]

Poštujući gore navedenu obvezu, vrijedno je ovdje navesti da je do kraja svibnja 2007. od predviđenih pravila o državnim potporama objavljena Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje ("Narodne Novine" br. 20/2007) te Odluka o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti ("Narodne Novine" br. 45/2007).

Pored Zakona o državnim potporama i Uredbe o državnim potporama, Agencija u svome radu primjenjuje i Pravilnik o obliku i sadržaju te načinu prikupljanja podataka i vođenja evidencija državnih potpora ("Narodne novine", br. 11/2005), kojim se uređuje način prikupljanja potrebnih podataka na temelju kojih Agencija rješava zaprimljene prijedloge državnih potpora kao i metodologija izrade godišnjeg izvješća o državnim potporama.

3.2. Pojam državne potpore

Pojam državne potpore određen je člankom 3. stavkom 1. Zakona o državnim potporama.

Državnom potporom u smislu ZDP-a smatraju se svi stvarni i potencijalni rashodi ili umanjeni prihodi države dodijeljeni od davatelja državne potpore koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore, bez obzira na oblik državne potpore, u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica.

[28] Do objave pojedinih pravila o državnim potporama u "Narodnim novinama", primjenjivat će se odgovarajuće odredbe Uredbe o državnim potporama ("Narodne Novine" br. 121/2003).

Nadalje, pravila o državnim potporama odnose se samo na mjere koje kumulativno ispunjavaju sljedeće kriterije, a to su:

(i) Transfer državnih sredstava

Pravila o državnim potporama obuhvaćaju samo one mjere koje predstavljaju transfer državnih sredstava, uključujući sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države. Međutim, i sredstva komercijalne banke kojoj je država dala u nadležnost da pod određenim uvjetima upravlja dodjelom sredstava u skladu s postojećim programima (npr. za male i srednje poduzetnike) smatraju se državnom potporom. Također, pod transferom državnih sredstava smatraju se i neostvareni prihodi države koji u najvećem dijelu nastaju kao posljedica umanjenog poreza na dobit, kreditnih jamstava, otpisa potraživanja od strane države i sl.

(ii) Ekonomska prednost

Ekonomska prednost proizlazi iz činjenice da je poduzetnik primio potporu odnosno sredstva koja ne bi mogao ostvariti svojim redovnim poslovanjem. Osim izravnih potpora koje daju prednost poduzetniku na tržištu kao što su to subvencije, oslobođenje od plaćanja poreza ili kamata, državna jamstva i sl., postoje i druge vrste potpora koje su manje očite, ali također osiguravaju ekonomsku prednost poduzetniku ili grupi poduzetnika u odnosu na ostale direktne konkurente na tržištu i to u slučajevima kada:

- poduzetnik kupuje/iznajmljuje zemljište u državnom vlasništvu po povoljnijoj cijeni od tržišne,
- poduzetnik prodaje zemljište državi po cijeni većoj od tržišne,
- poduzetnik uživa mogućnost pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja naknade za istu,
- država putem tzv. rizičnog kapitala dokapitalizira poduzetnika pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni ulagatelj.

(iii) Selektivnost

Državna potpora je selektivna i time utječe na razliku između poduzetnika koji je primio državnu potporu i njegovih tržišnih takmaca koji istu potporu nisu primili. Upravo kriterij selektivnosti razlikuje državnu potporu od "općih mjera" koje se bez razlike primjenjuju na sve poduzetnike, na sve djelatnosti ili regije. Stoga, primjerice, smanjenje stope poreza na dobit predstavlja opću mjeru koja ne ispunjava uvjet da bi se smatrala državnom potporom.

Dakle, kriterij selektivnosti zadovoljen je i u slučaju dodjele potpora određenim regijama ili pojedinim gospodarskim sektorima, kao i u slučajevima kada postoji diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele državnih potpore od strane davatelja potpore.

(iv) Utjecaj na tržišno natjecanje

Da bi se dodijeljena sredstva smatrala državnom potporom, potpora mora imati stvaran ili potencijalan učinak narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine između Republike Hrvatske i država članica Europske unije. Kako bi i ovaj uvjet bio ispunjen, dovoljno je dokazati da je korisnik državne potpore uključen u gospodarske aktivnosti koje se primjerice odnose na trgovinu i izvoz ili su pak neposredno povezane s izvozom.

3.2.1. Osnovne kategorije državnih potpora

Od načela opće zabrane državnih potpora izuzete su državne potpore koje se smatraju sukladnima ZDP-u, a podijeljene su u nekoliko osnovnih kategorija:

a) Regionalne državne potpore

Ova kategorija državnih potpora namijenjena je za poticanje gospodarskog razvoja područja s iznad prosječno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenošću. Ciljevi regionalnih državnih potpora su osiguranje investicijskih ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta povezanih s takvim ulaganjem.

b) Horizontalne državne potpore

Ova kategorija državnih potpora odnosi se na potpore koje imaju za cilj rješavanje određenih problema koji su prisutni u bilo kojem sektoru ili regiji, kao što su:

- potpore za male i srednje poduzetnike,
- potpore za istraživanje i razvoj i inovacije,
- potpore za zaštitu okoliša,
- potpore za ulaganja putem tzv. rizičnog kapitala,
- potpore za obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa,
- potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama,
- potpore za zapošljavanje,
- potpore za usavršavanje.

I potpore za kulturu mogu se smatrati horizontalnim državnim potporama, iako nisu primjenjive u svim sektorima i regijama. Navedene potpore, ukoliko se poštuju kriteriji i mjerila za njihovu dodjelu, na najmanji mogući način narušavaju tržišno natjecanje.

c) Sektorske državne potpore

Za pojedine sektore odnosno djelatnosti, a zbog mogućnosti značajnijeg narušavanja tržišnog natjecanja, predviđena su posebna pravila za odobravanje državnih potpora. To su pravila koja se primjenjuju na:

- Opće sektore

Opći sektor čine: brodogradnja, čelik, proizvodnja sintetičkih vlakana, audiovizualna produkcija, emitiranje i proizvodnja radio i TV programa, proizvodnja električne energije i poštanske usluge.

- Promet

Promet uključuje: cestovni promet, promet unutarnjim plovnim putovima, željeznički promet, pomorski promet i zračni promet.

- Poljoprivreda i ribarstvo

Za ovaj sektor vrijede posebna pravila dodijele državnih potpora. Zakonom o državnim potporama sukladno članku 1. stavku 2. potpore za poljoprivredu i ribarstvo nisu obuhvaćene ovim Zakonom i nisu u nadležnosti Agencije.

d) Državne potpore male vrijednosti

U 2006. godini državne potpore male vrijednosti (tzv. *de minimis potpore*) utvrđene su kao potpore do iznosa od 100.000 EUR koje se mogu dodijeliti pojedinom poduzetniku u roku od tri godine. Takve se potpore smatraju dopuštenima, ne podliježu obvezi prijave i za njihovu dodjelu nije potrebno odobrenje Agencije. Mogu se zbrajati (kumulirati) s ostalim potporama koje se dodjeljuju temeljem Zakona o državnim potporama. Međutim, ne mogu se dodjeljivati u svrhu poticanja izvoza i poduzetnicima za proizvodnju čelika te za djelatnost transporta.[29]

[29] Uredba Komisije (EZ-a) br. 69/2001. od 12. siječnja 2001. o primjeni članka 87. i članka 88. Ugovora na potpore male vrijednosti (prestala je važiti 31. prosinca 2006. godine). No, 1. siječnja 2007. godine stupila je na snagu nova Uredba Komisije (EZ-a) broj 1998/2006. od 15. prosinca 2006. o primjeni članka 87. i članka 88. Ugovora na potpore male vrijednosti, SL L 379, kojom je povećan iznos *de minimis potpora* na 200.000 EUR u roku od tri fiskalne godine, te je prošireno područje primjene i na sektor transporta, s time da iznos državne potpore male vrijednosti u sektoru transporta iznosi 100.000 EUR.

3.3. Poslovi Agencije u području državnih potpora

Člankom 5. i člankom 6. Zakona o državnim potporama propisuje se nadležnost Agencije odnosno djelokrug njezina rada:

Agencija odobrava i nadzire provedbu državnih potpora, te nalaže povrat državnih potpora koje su dane ili korištene protivno propisima. Djelokrug rada Agencije u bitnome čine aktivnosti ocjene prijedloga državnih potpora i programa državnih potpora, prikupljanje, evidentiranje i praćenje podataka o državnim potporama, suradnja s ostalim mjerodavnim tijelima, davateljima i primateljima potpora, naročito u pripremi nacrta prijedloga zakona i davanju prijedloga za unaprjeđenje postojećih i budućih zakonskih rješenja u odnosu na državne potpore i cjelovitog sustava državnih potpora itd. Obveza Agencije je i izrada godišnjih izvješća koje podnosi Hrvatskom saboru te kontinuirana suradnja s međunarodnim tijelima i Europskom komisijom, posebno u dijelu poslova koji se odnosi na usklađivanje i provedbu zakonodavstva u tom području.

Sve gore navedene poslove iz područja državnih potpora tijekom 2006. godine, u Agenciji je obavljalo devet (9) zaposlenika, što je značajno utjecalo na dinamiku rješavanja predmeta.

U razdoblju od 2004. do 2006. godine Agencija je ukupno zaprimila dvije stotine sedamnaest (217) prijedloga za odobrenje državnih potpora. Od tog broja u 2006. godine zaprimljeno je sedamdeset tri (73) prijedloga. Ukupno je do kraja 2006. godine Agencija riješila stotinu osamdeset tri (183) predmeta, što čini 84 % od ukupno zaprimljenih predmeta[30]. Od 73 zaprimljena prijedloga u 2006., pedeset i dva (52) su i riješena, što predstavlja visoki postotak ažurnosti i učinkovitosti od 72 %. Cjelovit Popis odluka Agencije iz područja državnih potpora u 2006. godini nalazi se u Prilogu 7. ovog izvješća.

Budući da je Vlada Republike Hrvatske usvojila Popis postojećih programa državnih potpora izrađen od strane Agencije, te je Zaključkom prihvatila Program prilagodbe sustava državnih potpora u Republici Hrvatskoj sa sustavom državnih potpora u Europskoj zajednici i Program dinamike usklađivanja postojećih programa državnih potpora s kriterijima iz članka 70. stavka 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica, kojom je provedba sustava državnih potpora utvrđena prioritetnim zadatkom[31], planira se daljnje administrativno jačanje Sektora za državne potpore. Agencija smatra da bi optimalni broj zaposlenika u Sektoru za državne potpore, za obavljanje svih poslova u dijelu koji se odnosi na odobrenje i kontrolu državnih potpora na državnoj i lokalnoj razini (županije, gradovi i općine), kao i za daljnje poslove na restrukturiranju pojedinih sektora i djelatnosti (čelik, brodogradnja), bio četrnaest (14) zaposlenika.

[30] U broj riješenih zahtjeva nisu uključeni zahtjevi za jamstva u brodogradnji.
[31] Zaključak je objavljen u "Narodnim novinama", br. 125/2004.

Tijekom 2006. godine Agencija je intenzivno radila na predmetima koji su postavljeni kao mjerila (*eng. benchmarks*) od strane Europske komisije za otvaranje pregovora za Poglavlje 8.: Tržišno natjecanje, a to su kako slijedi:

3.3.1. Fiskalne državne potpore

Agencija je 27. srpnja 2006. donijela pozitivno mišljenje na Zakon o poticanju ulaganja koji je usklađen s pravilima koja se odnose na regionalne državne potpore. No, u svojem je mišljenju Agencija ukazala na činjenicu da se dodjela državnih potpora temeljem ovog zakona treba vezivati uz donošenje regionalne karte državnih potpora, što je i obveza preuzeta SSP-om.

3.3.1.1. Prethodno obvezujuće mišljenje na prijedlog Zakona o poticanju ulaganja[32]

Agencija je od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske (dalje: Ministarstvo), zaprimila zahtjev za davanje prethodnog obvezujućeg mišljenja na prijedlog Zakona o poticanju ulaganja.

Navedenim prijedlogom Zakona uređeno je poticanje ulaganja domaćih i stranih fizičkih ili pravnih osoba koje obavljaju gospodarsku djelatnost i sudjeluju u prometu roba i usluga, a u cilju poticanja gospodarskog rasta, razvitka i ostvarenja gospodarske politike RH, njenog uključivanja u tokove međunarodne razmjene i jačanja konkurentne sposobnosti hrvatskog gospodarstva, što predstavlja sustav poticajnih mjera za investicijsko ulaganje u gospodarstvene aktivnosti na području RH i otvaranja novih radnih mjesta povezanih s tim ulaganjima.

Poticajne mjere iz prijedloga Zakona o poticanju ulaganja uglavnom se odnose na regionalne državne potpore (projekte ulaganja u proizvodno-prerađivačke gospodarske aktivnosti, tehnološke razvojno-inovacijske centre i strateške aktivnosti poslovne podrške), a obuhvaćaju: porezne olakšice za investicijska ulaganja, carinske povlastice, potporu za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s investicijskim ulaganjem, te potporu za opravdane troškove usavršavanja povezanih s investicijskim ulaganjem.

Agencija je, temeljem odluke Vijeća, dala mišljenje u kojem je utvrđeno kako prijedlog Zakona nije suprotan odredbama Zakona o državnim potporama, već da predstavlja državnu potporu sukladnu odredbama ZDP-a kao i komparativnom pravu EZ-a koje se odnosi na predmetnu materiju. Budući da u trenutku donošenja prethodnog obvezujućeg mišljenja u Republici Hrvatskoj nije postojala regionalna karta državnih potpora, Vijeće je ukazalo na činjenicu da se dodjela državnih potpora temeljem ovog Zakona mora vezivati uz donošenje regionalne karte državnih potpora.

[32] Prethodno obvezujuće mišljenje; 430-01/2006-01/26 od 27. srpnja 2006. Mišljenje je objavljeno u "Narodnim Novinama", br. 96/2006.

3.3.2. Brodogradnja

Sanacija i restrukturiranje hrvatskih brodogradilišta započela je krajem 2005. godine kada je Vlada Republike Hrvatske 1. prosinca 2005. donijela Odluku o osnivanju Povjerenstva za izradu Prijedloga nacionalnog programa restrukturiranja hrvatske brodogradnje.

Agencija je tijekom 2004., a posebno u 2005. godini, u više navrata naglašavala potrebu usklađivanja programa i drugih akata temeljem kojih se dodjeljuju potpore brodogradilištima sa ZDP-om i Uredbom, te obvezama preuzetim iz SSP-a. Zbog toga su postojeći akti po kojima su se dodjeljivale subvencije i državna jamstva uvršteni u listu postojećih državnih potpora koje se moraju uskladiti s pravilima o državnim potporama koja se odnose na brodogradnju i državna jamstva. To su, primjerice Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 22. kolovoza 2002. na temelju kojeg je izrađen Pravilnik o subvencijama brodogradnji i Pravilnik o subvencijama maloj brodogradnji. Temeljem navedenog Zaključka Vlade RH određeno je da će Vlada RH subvencionirati gradnju brodova u hrvatskim brodogradilištima u iznosu od najmanje 10 % na realiziranu prodajnu cijenu broda za brodove ugovorene s rokom isporuke do 31. prosinca 2006.

Uzimajući u obzir činjenicu da su hrvatska brodogradilišta u teškoćama, te da u pravilu nisu u mogućnosti dobiti kredite po tržišnim uvjetima bez državnog jamstva, te da se na činidbena jamstva ne obračunava tržišna cijena provizije, razvidno je da sva jamstva, financijska ili činidbena, koja se daju brodogradilištima, predstavljaju državnu potporu bez izuzetka.

Polazeći od spomenutog, kao jedina mogućnost opstanka hrvatskih brodogradilišta i stvaranja uvjeta za njihovo dugoročno poslovanje na načelima tržišne održivosti je donošenje programa restrukturiranja koji bi bili pravni temelj za buduću dodjelu državnih potpora ovom sektoru jer Zakon o državnim potporama i obveze preuzete Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju ne dopuštaju dodjelu potpora za tekuće poslovanje odnosno pokriće operativnih troškova poslovanja, osim iznimno kada se radi o razdoblju restrukturiranja poduzetnika. U suprotnom, državne potpore koje nisu usklađene s pravilima za dodjelu potpora brodogradnji, smatrale bi se nezakonitima i nedopuštenima.

Postupak restrukturiranja brodogradilišta započeo je u drugoj polovici 2006. godine kada je Agencija od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zaprimila četiri zahtjeva za odobrenje potpora za sanaciju brodogradilišta.

Agencija je 21. rujna 2006. odobrila državne potpore za sanaciju u obliku jamstava na kredite za četiri brodogradilišta u ukupnom iznosu od 4,2 milijarde kuna. Navedeni iznos odnosi se na Brodosplit Brodogradilište d.o.o. u iznosu od 1,7 milijarde kuna, Brodotrogir d.d. u iznosu od 625 milijuna kuna, 3. Maj Brodogradilište d.d. u iznosu od 1,7 milijardi kuna i Brodogradilište Kraljevica u iznosu od 221 milijun kuna.

Proces sanacije i restrukturiranja nastavlja se i u 2007. godini. Tako je 18. siječnja 2007. Agencija odobrila državnu potporu za sanaciju u obliku jamstva na kredite i za Brodosplit Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o. u iznosu od 140 milijuna kuna. Državne potpore za sanaciju Agencija je odobrila za razdoblje od šest mjeseci. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva Agenciji će dostavljati izvješća koja će potvrditi troše li se sredstva odobrena u razdoblju sanacije na predviđeni način.[33]

3.3.2.1. Rješenje o odobrenju državnih jamstava 3. Maj Brodogradilištu d.d. za sanaciju[34]

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva dostavilo je Agenciji zahtjev za odobrenje državnih jamstava za poduzetnika 3. Maj Brodogradilište d.d. za provedbu procesa sanacije.

Razlog podnošenja zahtjeva su financijske teškoće zbog kojih poduzetnik provodi proces restrukturiranja, a neodobravanje kredita od strane banaka dovelo bi u pitanje opstanak poduzetnika na tržištu.

Članak 17. stavak 1. Uredbe o državnim potporama propisuje da se državna potpora za sanaciju može odobriti u vrijeme dok poduzetnik izrađuje plan restrukturiranja pod sljedećim uvjetima: potpora mora biti potpora likvidnosti poduzetnika u obliku jamstava i kredita pod redovnim tržišnim uvjetima; zajam mora biti vraćen u roku 12 mjeseci nakon isplate posljednjeg obroka poduzetniku, potpora mora biti dodijeljena zbog ozbiljnih socijalnih teškoća, mora biti ograničena na iznos koji još omogućava poslovanje poduzetnika, odobrava se za razdoblje potrebno za izradu plana restrukturiranja, a najviše na šest mjeseci i može biti dodijeljena samo jednom.

U provedenom postupku Agencija je utvrdila da je poduzetnik 3. Maj Brodogradilište d.d. ispunio sve navedene uvjete koji su potrebni za odobrenje državne potpore za sanaciju, te su mu odobrena državna jamstva za sanaciju u iznosu od 216.338.237,62 USD odnosno 1.267.879.447,17 kn i 54.210.000,00 EUR-a odnosno 402.786.425,73 kn, odnosno u ukupnom iznosu od 1.670.665.872,90 kn koja se odnose na sljedeće:
- iznos od 145.860.075,61 USD odnosno 854.832.664,22 kn, koji će se koristiti za kratkoročna zaduženja kod poslovnih banaka za podmirivanje tekućih troškova poslovanja;
- iznos od 54.478.162 USD, odnosno 319.276.622,95 kn (glavnica uvećana za kamatu), koji će se koristiti za zaduženje kod DEPFA BANK Investment Bank Ltd.- CY 1665 Nicosia, Cyprus, kojim će se izvršiti povrat kredita DEUTSCHE BANK AG, London, s valutom dospijeća 28. rujna 2006., osiguran jamstvom Ministarstva financija od 3. listopada 2005.;

[33] U veljači 2007. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva dostavilo je skraćene pojedinačne programe restrukturiranja svih brodogradilišta, te je Agencija ocijenila da je osnovni uvjet koji se odnosi na izradu programa restrukturiranja ispunjen.
[34] Rješenje Agencije; UP/I 430-01/2006-02/46, od 21. rujna 2006., objavljeno u "Narodnim novinama", br. 136/2006.

- iznos od 16.000.000 USD odnosno 93.770.160,00 kn, koji će se koristiti za financijsko zaduženje kod poslovne banke za nabavu materijala za novogradnje 702, 703 i 704.;
- iznos od 54.210.000 EUR-a odnosno 402.786.425,73 kn, koji će se koristiti za financijsko zaduženje kod poslovne banke za nabavu materijala za novogradnje 708 i 709.

Navedena državna jamstva odobrena su poduzetniku 3. Maj Brodogradilište d.d. pod sljedećim uvjetima:

- poduzetnik je dužan prilikom izdavanja državnih jamstava od strane Ministarstva financija, uplatiti iznos od 0,5 % na ukupnu vrijednost izdanih državnih jamstava u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske;
- krediti pokriveni državnim jamstvima moraju biti odobreni pod redovitim tržišnim uvjetima, odnosno s kamatnom stopom koja se odobrava poduzetnicima koji nisu u financijskim teškoćama, a koja ne bi smjela biti niža od referentne kamatne stope u iznosu od 5,44 %. Kredit mora biti vraćen u roku od dvanaest (12) mjeseci od isplate posljednjeg obroka korisniku državnog jamstva;
- u roku ne duljem od šest (6) mjeseci, odnosno najkasnije do 21. ožujka 2007., Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja bit će dostavljen plan restrukturiranja ili plan likvidacije poduzetnika 3. Maj Brodogradilišta d.d. ili dokaz da su krediti pokriveni državnim jamstvom vraćeni u cijelosti, odnosno da je državno jamstvo prestalo važiti.

Osim navedenih uvjeta koji se odnose na poduzetnika 3. Maj Brodogradilište d.d., Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, kao davatelj državne potpore za sanaciju, u obvezi je da u razdoblju trajanja sanacije, odnosno dok korisnik državnog jamstva u potpunosti ne utroši kredite za koje su izdana državna jamstva dostavlja mjesečna izvješća o uvjetima i namjeni korištenja kredita za koje su odobrena jamstva.

3.3.3. Čelik

Odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica i Protokola 2. koji je sastavni dio navedenog Sporazuma, propisano je da Republika Hrvatska do 1. ožujka 2007. sektoru čelika može dodjeljivati državne potpore za sanaciju i restrukturiranje, te da će izraditi Nacionalni program restrukturiranja sektora čelika.

Kao i kod brodogradnje, značajniji početak sanacije i restrukturiranja sektora čelika započeo je krajem 2005. kada je Vlada RH 1. prosinca 2005. donijela Odluku o osnivanju Povjerenstva za izradu Prijedloga nacionalnog programa restrukturiranja sektora čelika.

Budući da se i Valjaonica cijevi Sisak d.o.o. i Željezara Split d.d. smatraju poduzetnicima u teškoćama, jedina mogućnost dodjele državnih potpora tim poduzetnicima bila je izrada programa restrukturiranja.

Osnovni uvjeti po kojima je moguće odobriti državnu potporu za sanaciju i restrukturiranje u sektoru čelika su:

- da na kraju razdoblja restrukturiranja, tvrtka može poslovati pod normalnim tržišnim uvjetima bez dodatnih državnih potpora,
- da je iznos i intenzitet takve potpore strogo ograničen na ono što je nužno potrebno za uspostavu održivosti tvrtke na tržištu, te da se postupno smanjuje,
- da je program restrukturiranja povezan s globalnom racionalizacijom i smanjivanjem kapaciteta u Republici Hrvatskoj.

Samo restrukturiranje sektora čelika započelo je 2007. godine usvajanjem od strane Vlade RH, Nacionalnog program restrukturiranja čelika.

Rješenje o pojedinačnim programima restrukturiranja za čeličane, budući da su otvoreni javni natječaji za privatizaciju Željezare Split d.d. i Valjaonice cijevi Sisak d.o.o., Agencija će donijeti kada novi investitor bude izabran.

3.4. Nadzor državnih potpora

Sukladno članku 5. Zakona o državnim potporama Agencija odobrava i nadzire provedbu državnih potpora te nalaže njihov povrat ukoliko su dane ili korištene protivno propisima.

Nadzor provedbe odobrene državne potpore Agencija može obavljati po službenoj dužnosti, na prijedlog korisnika državne potpore, davatelja državne potpore te pravne ili fizičke osobe koja ima pravni interes[35].

Ukoliko Agencija pri obavljanju nadzora provedbe državne potpore utvrdi nepravilnosti, rješenjem će davatelju i/ili korisniku odrediti rok od najdulje 3 mjeseca za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti[36].

Ako davatelj odnosno korisnik državne potpore u navedenom roku ne otkloni nepravilnosti, Agencija će naložiti povrat iznosa državne potpore u dijelu u kojem je utvrđena nepravilnost, uvećan za iznos zakonskih zateznih kamata koje teku od dana od kada je nepravilnost započela.

U 2006. godini Agencija je pokrenula dva postupka nadzora provedbe državnih potpora po službenoj dužnosti. Budući da je riječ o postupcima nadzora nad odobrenim programima u tekstilnoj i kožarskoj industriji te u sektoru proizvodnje automobilskih dijelova, koje obilježava veliki broj primatelja državnih potpora i veliki broj podataka koji se trebaju prikupiti radi donošenja meritorne ocjene, ti su postupci još uvijek u tijeku.

3.5. Ostali predmeti

U 2006. Agencija je dala dvadeset tri (23) mišljenja na zakonske prijedloge i na programe državnih potpora na temelju kojih se bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima dodjeljuju državne potpore. Državne potpore zastupljene u navedenim mišljenjima na prijedloge zakona i u programima odnose se praktički na sve vrste horizontalnih državnih potpora kao i na regionalne državne potpore.

[35] Članak 15. stavak 1. ZDP-a.
[36] Članak 15. stavak 2. ZDP-a.

3.5.1. Odobrenje prijedloga Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2006.[37]

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva dostavilo je Agenciji zahtjev za davanje odobrenja na Prijedlog Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2006. U provedbi Godišnjeg plana osim Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, sudjeluju Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatski zavod za zapošljavanje te Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje.

Vijeće prilikom ocjene Godišnjeg plana nije razmatralo mjere i dodjelu sredstava korisnicima koji sukladno Zakonu o državnim potporama ("Narodne Novine" br. 140/05) ne mogu biti korisnici državne potpore (zdravstvo, školstvo i sl.), odnosno dodjelu sredstva koja predstavljaju državne potpore male vrijednosti, jer za dodjelu takvih potpora nije potrebno odobrenje Agencije.

U dijelu u kojem sredstva za poticanje zapošljavanja predstavljaju državnu potporu, osim državnih potpora za zapošljavanje, predviđene su i državne potpore za usavršavanje te državne potpore za male i srednje poduzetnike. Navedene kategorije državnih potpora dodjeljuju se u obliku subvencija i subvencioniranih kamatnih stopa. Pravo na državne potpore za zapošljavanje mogu ostvariti svi mali, srednji i veliki poduzetnici, osim onih poduzetnika koji se smatraju poduzetnicima u financijskim teškoćama, te poduzetnici iz djelatnosti brodogradnje i pomorskog prometa.

3.5.2. Pravilnik o uvjetima i načinu dodjele sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitosti [38]

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (dalje: Fond) dostavio je Agenciji Prijedlog Izmjena i dopuna Pravilnika o uvjetima i načinu dodjele sredstava Fonda, te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda (dalje: Prijedlog Izmjena i dopuna Pravilnika). U konkretnom slučaju Pravilnik predstavlja program državne potpore, u kojem su sadržani elementi državne potpore za zaštitu okoliša iz članka 10. Uredbe o državnim potporama ("Narodne novine", br. 121/03; dalje: Uredba).

Predmetnim sredstvima prvenstveno se financiraju projekti, programi i slične aktivnosti sukladno nacionalnoj strategiji u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti putem zajmova, subvencija, financijske pomoći i donacija. Navedena sredstva dodjeljuju se putem javnog natječaja.

[37] Rješenje Agencije; UP/I 430-01/2005-02/26, od 2. ožujka 2006., objavljeno u "Narodnim novinama", br. 26/2006.
[38] Mišljenje Agencije; 430-01/2005-56/05, od 16. ožujka 2006.

Uvidom u odredbe Pravilnika, Agencija je utvrdila da državne potpore koje su predviđene u Pravilniku predstavljaju državnu potporu iz članka 3. stavka 1. te je razmatrana i mogućnost mogu li navedene potpore biti obuhvaćene člankom 4. stavkom 3. točkom d) Zakona o državnim potporama ("Narodne novine", br. 47/03 i 60/04,: dalje: ZDP), koji se odnosi na državne potpore koje su namijenjene poticanju određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja.

Vijeće je odlučilo da Pravilnik nije sukladan odredbama ZDP-a i Uredbe, te da je Fond isti obvezan uskladiti s odredbama ZDP-a i pravilima predviđenim za državne potpore za zaštitu okoliša iz članaka 10. do 15. Uredbe. Rečeno usklađenje Pravilnika sa ZDP-om i Uredbom poglavito se odnosi na: navođenje opravdanih troškova za koje je moguće dodijeliti državne potpore, intenzitet državne potpore u odnosu na opravdane troškove, izvore sredstava iz kojih će se financirati korisnici državne potpore, iznose predviđenih financijskih sredstava za svaku godinu trajanja programa te vrijeme trajanja programa.

3.5.3. Program poticanja, zaštite, obnove i uključivanja u turizam baštine u turistički nerazvijenim područjima[39]

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka dostavilo je Agenciji zahtjev za davanje odobrenja Programa poticanja, zaštite, obnove i uključivanja u turizam baštine u turistički nerazvijenim područjima.

Cilj Programa je razvoj turističke ponude u područjima u kojima turizam nije dovoljno razvijen, dodjelom subvencija čiji korisnici mogu biti pravne i fizičke osobe, zadruge, ustanove i udruge s prebivalištem odnosno sjedištem na području Republike Hrvatske i čiji projekti odgovaraju ciljevima Programa.

Sredstva za provedbu Programa koja se dodjeljuju po nositelju pojedinog projekta ne mogu prijeći iznos od 250.000,00 kn. Subvencije su strogo namjenske i mogu se koristiti za sufinanciranje svih aktivnosti i radova koji su u funkciji razvoja turizma i unaprjeđenja turističke ponude u turistički nerazvijenim područjima s posebnim ciljem uključivanja u turističku ponudu ruralnih, brdsko-planinskih područja, otoka te područja od posebne državne skrbi; promicanja i zaštite baštine, povijesnog i kulturnog nasljeđa u funkciji turističkog razvoja kraja; očuvanja tradicijskih vrijednosti, starih zanata i djelatnosti, te mogućnosti uključivanja i zapošljavanja lokalnog stanovništva.

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdilo je da potpore u obliku subvencija predviđene Programom, koje po pojedinom korisniku ne smiju prijeći iznos od 250.000,00 kn, predstavljaju državne potpore male vrijednosti određene člankom 5. Uredbe o državnim potporama ("Narodne novine", br. 121/03). Sukladno navedenom članku, državne potpore male vrijednosti

[39] Zaključak o odbacivanju zahtjeva; UP/I 430-01/2006-04/05 od 16. veljače 2006.

jesu državne potpore dodijeljene pojedinom korisniku koje ne prelaze ukupan iznos od 750.000,00 kn u razdoblju od tri godine, bez obzira na oblik ili namjenu državne potpore. Za dodjelu takvih državnih potpora nije potrebno odobrenje Agencije.

Prilikom odobravanja državnih potpora male vrijednosti Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka u obvezi je obavijestiti korisnika državne potpore da mu je dodijeljena potpora male vrijednosti te zatražiti podatke o potporama male vrijednosti koje je pojedini korisnik primio unatrag tri godine. Također, Ministarstvo je dužno obavijestiti Agenciju o svakoj dodijeljenoj državnoj potpori male vrijednosti u roku od 15 dana od njezine dodjele.

U preostalih devetnaest (19) predmeta, (ovdje nisu uključeni predmeti iz sektora prometa), Agencija je rješavala o pojedinačnim državnim potporama i to u najvećem broju slučajeva o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje. U dva slučaja Agencija je odbila dati suglasnost za dodjelu državnih potpora za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama, jer nisu bili ispunjeni zakonski uvjeti za njihovo odobrenje.

3.5.4. Prijedlog za pretvaranje potraživanja u udjel u temeljnom kapitalu i otpis potraživanja poduzetniku Mupera d.o.o.

Agencija je od Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka zaprimila Prijedlog za pretvaranje potraživanja u udjel u temeljnom kapitalu i otpis potraživanja poduzetniku Mupera d.o.o. za kojeg je utvrđeno da je poduzetnik u financijskim teškoćama.

Sukladno Zakonu o državnim potporama, da bi poduzetnik u teškoćama mogao dobiti državnu potporu obavezan je dostaviti Program restrukturiranja, što je poduzetnik Mupera d.o.o. i učinio, predlažući pretvaranje potraživanja u udjel u temeljnom kapitalu te otpis potraživanja.

No, Vijeće je ocijenilo da u konkretnom slučaju mjere predviđene u Programu restrukturiranja ne zadovoljavaju uvjete potrebne za valjanost plana restrukturiranja, jer je između ostaloga, u bitnome riječ o sljedećem:

- *financijskom restrukturiranju bez jasno određenog restrukturiranja poslovanja i o investiciji koja nije pokazala tržišnu isplativost;*
- *planu poslovanja koji nije bio temeljen na stvarnim osnovama i nedostatku dokaza vjerojatnosti njegova ostvarenja;*
- *nepostojanju ograničenja sredstava državne potpore na minimum potrebnih sredstava za provođenje mjera restrukturiranja;*
- *Programu restrukturiranja kojim nije predviđeno sudjelovanje poduzetnika u procesu restrukturiranja, premda minimum doprinosa malog poduzetnika u pokriću troškova restrukturiranja mora iznositi 25 % itd.*

Na visoko konkurentnim tržištima, kao što je to proizvodnja piva, kojim se u Republici Hrvatskoj bavi veliki broj poduzetnika, velikih i malih, uspjeh na tržištu odnosno izlazak s tržišta je prije

svega uvjetovan vlastitom efikasnošću poduzetnika i njegovim poslovanjem koje se ne može riješiti jednokratnom intervencijom države.

Poduzetnik Mupera d.o.o. zapošljava prosječno godišnje jednog do dva zaposlenika, tako da i iz tog aspekta neće doći do značajnog povećanja stope nezaposlenosti na području Splitsko-dalmatinske županije.

Uzimajući u obzir navedene razloge i budući da Program restrukturiranja nije zadovoljio potrebne uvjete, Vijeće je donijelo odluku kako se radi o zabranjenoj državnoj potpori iz članka 4. stavka 1. ZDP-a.

Najveći broj predmeta iz sektora prometa odnosio se na pomorski promet, a zatim su slijedili predmeti iz zračnog prometa te odobravanje državnih jamstava za izgradnju pojedinih dionica auto-putova.

3.5.5. Nacrt prijedloga Odluke o davanju suglasnosti za sklapanje Ugovora o jamstvu između Auto ceste Rijeka-Zagreb d.d. Zagreb i Europske banke za obnovu i razvoj za "Projekt izgradnje II b faze autoceste Rijeka-Zagreb"[40]

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je od Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka Republike Hrvatske, (dalje: Ministarstvo) Nacrt prijedloga Odluke o davanju suglasnosti za sklapanje Ugovora o jamstvu između Auto ceste Rijeka-Zagreb d.d. Zagreb i Europske banke za obnovu i razvoj za "Projekt izgradnje II b faze autoceste Rijeka-Zagreb".

U konkretnom slučaju Agencija nije pokretala postupak ocjene dodjele rečenog jamstva, jer jamstva koja se odnose na zajam čija je namjena izgradnja infrastrukture, u konkretnom slučaju izgradnja II B faze autoceste Rijeka-Zagreb, ne predstavlja državnu potporu.

Naime, polazeći od činjenice da poduzetnik i koncesionar Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., u cijelosti u vlasništvu Republike Hrvatske, koristi navedeni zajam u svrhu gradnje odnosno dovršetka punog profila autoceste te da se u konkretnom predmetu radi o javnoj cestovnoj infrastrukturi, gdje je pristup otvoren svim korisnicima, potencijalnim i stvarnim, na nediskriminirajućoj osnovi, investiranje izvršeno od strane države u rečenu infrastrukturu predstavlja mjeru kojom ista izvršava svoje obvezu u okviru svoje nadležnosti i strategije gradnje cestovnih pravaca i usmjerena je na planiranje i razvoj transportnog sustava u javnom interesu.

[40] Mišljenje Agencije; UP/I 430-01/2006-04/31 od 7. srpnja 2006.

3.6. Ostale aktivnosti Agencije u svezi državnih potpora

Jedna od stalnih aktivnosti Agencije usmjerena je na jačanje suradnje i daljnju edukaciju davatelja državnih potpora. Sve su izraženiji zahtjevi davatelja državnih potpora da u aktivnostima redefiniranja politike državnih potpora u određenim gospodarskim sektorima, u radnim skupinama zaduženim za izmjene pojedinih zakonskih akata i programa državnih potpora, aktivno sudjeluju i budu uključeni i predstavnici Agencije. Tako su tijekom 2006. godine predstavnici Agencije, stalno ili povremeno sudjelovali u radnim skupinama za izradu Nacionalnog programa restrukturiranja industrije čelika u Hrvatskoj, Zakona o javnom prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu, Zakona o slobodnim zonama, Zakona o poticanju ulaganja, te u radnoj skupini za izradu strategije i jačanja kapaciteta za regionalni razvoj.

Uspostava sveobuhvatne baze podataka o državnim potporama u Hrvatskoj odvijala se uz pomoć projekta CARDS 2002., u kojem je izdvojeno 400.000,00 EUR za nabavku opreme i programske podrške. Agencija je krajem 2006. započela s fazom testiranja rada novog informatičkog sustava, te se trenutno unose svi podaci zaprimljeni od davatelja državnih potpora.

4. MEĐUNARODNA SURADNJA

U 2006. godini međunarodne aktivnosti Agencije i nadalje su bile usmjerene na intenziviranje suradnje s institucijama Europske unije, prije svega Općom upravom za tržišno natjecanje Europske komisije, kao i s tijelima nadležnima za tržišno natjecanje u državama Unije i izvan nje.

Nastavno na aktivnosti prethodnih godina, Agencija je kontinuirano sudjelovala u aktivnostima unutar organizacija kao što su UNCTAD, OECD, ICN, SEECAN (Mreža tijela za tržišno natjecanje u zemljama srednje i istočne Europe).

4.1. Europska unija

S početkom procesa *screeninga* čak desetoro zaposlenika Agencije (članova Vijeća i stručne službe) uključeno je u rad radnih skupina, i to u pregovaračkim poglavljima tržišno natjecanje, energetika, promet, regionalna politika, zaštita potrošača te industrijska politika i poduzetništvo. Tako je u 2006. godini oko 30 % stručnih djelatnika Agencije dalo aktivan doprinos pripremama za pregovore u navedenim područjima.

U protekloj godini znatno je ojačana suradnja s Općom upravom za tržišno natjecanje Europske komisije te su postavljeni temelji za buduća stažiranja djelatnika Agencije radi stjecanja iskustva rada na slučajevima tržišnog natjecanja i državnih potpora na europskoj razini.

4.2. Projekti tehničke pomoći Europske unije

U 2006. godini u Agenciji su se provodila dva CARDS projekta, a dovršena je priprema za provedbu PHARE projekta. Radi se o sveobuhvatnom projektu pomoći koji će obuhvatiti obje nadležnosti Agencije, a kao partner zemlja izabrana je Njemačka. Drugi dio projekta obuhvatit će nabavku informatičke opreme i izradu baze podataka i informacijskog dokumentacijskog sustava za instituciju u cjelini, za što je dio financijskih sredstava osiguran i u proračunu Agencije.

4.2.1.Tržišno natjecanje

U okviru projekta CARDS 2003. „Daljnje jačanje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja i provedbe prava i politike tržišnog natjecanja“, započetog u listopadu 2005. godine, u izvještajnoj je godini održano čak sedamnaest (17) seminara na kojima su predavači bili međunarodni stručnjaci iz područja tržišnog natjecanja.

Unutar komponente jačanja institucionalnih i administrativnih kapaciteta Agencije održano je devet (9) seminara za članove Vijeća i stručne službe. Unutar druge komponente, provedbe zakonodavnog okvira na razini državne uprave i privatnog sektora, održano je osam (8) predavanja za ostale dionike (regulatorna tijela, poslovnu zajednicu, akademsku zajednicu, odvjetnička društva i sudce).

Osim aktivnosti edukacije, za djelatnike Agencije organiziran je i studijski posjet švedskom Uredu za tržišno natjecanje, te je kontinuirano pružana pomoć u svakodnevnom radu kroz savjetovanja o predmetima u tijeku. Također je izdana informativna brošura namijenjena poslovnoj zajednici „O pravu tržišnog natjecanja u Hrvatskoj i Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja – kratki vodič za poduzetnike“, koja se na hrvatskom i engleskom jeziku nalazi i na web stranici Agencije www.aztn.hr.

4.2.2. Državne potpore

Nastavljena je provedba *twinning* projekta CARDS 2002. „Podrška hrvatskom sustavu državnih potpora“, započetog u lipnju 2005. godine u suradnji s Njemačkom i Slovenijom kao zemljama partnerima. Aktivnosti su u 2006. godini bile usmjerene na jačanje kapaciteta Agencije i edukaciju ciljnih skupina na razini državne uprave (prvenstveno davatelja državnih potpora). Tako je održano čak osamnaest (18) seminara za djelatnike Agencije i jedanaest (11) seminara za ministarstva i ostala tijela, na temu regionalnih potpora, potpora za zaštitu okoliša, istraživanje i razvoj, usluga od općeg gospodarskog interesa, brodogradnje, jamstva i slično.

Također, organiziran je studijski posjet tijelima SR Njemačke nadležnima za provedbu sustava državnih potpora. Uz pomoć projekta izdan je „Praktični vodič za lokalnu i regionalnu samoupravu“, koji se na hrvatskom i engleskom jeziku može naći na web stranici Agencije.

Osim *twinninga*, u okviru komponente nabave uspostavljena je sveobuhvatna baza podataka o državnim potporama u Hrvatskoj (CROSADS – *Croatian State Aid Database System*).

4.3. Multilateralna i bilateralna suradnja

Nastavljena je suradnja u okviru međunarodnih organizacija i inicijativa, kao i s tijelima nadležnima za tržišno natjecanje u državama članicama EU i državama kandidatkinjama.

4.3.1. Multilateralna suradnja

Zahvaljujući financijskoj podršci kroz spomenuti CARDS projekt, predstavnici Agencije sudjelovali su na Europskom danu tržišnog natjecanja, održanom u Beču u zajedničkoj organizaciji Austrije i Finske. Konferencija organizirana tom prigodom bila je usredotočena na nove trendove u koncentracijama poduzetnika, osobito u odnosu na one prekogranične, energetski i financijski sektor, naknadu štete u sudskom postupku, primjenu odredbi o ukidanju i smanjenju kazni za prekršitelje, izmjene članka 82. Ugovora o EZ-u, tržište usluga, nove testove utvrđivanja učinaka vladajućeg položaja i suradnju država članica u provedbi kartelnog prava i njegove decentralizacije u postupcima za ukidanje ili smanjenje kazni i rješavanju zahtjeva za naknadu štete.

Pod pokroviteljstvom OECD-a, predstavnici Agencije sudjelovali su u radu drugog programskog sastanka Regionalnog centra OECD-a za tržišno natjecanje u Budimpešti. Predstavljen je program rada Regionalnog centra koji će uključiti obrazovanje sudaca i članova agencija za zaštitu konkurencije zemalja kandidata za članstvo u EU, te novih članica EU. Svaka agencija uključena u programe edukacije OECD-a koji će se tijekom 2007. godine odvijati u Regionalnom centru u Budimpešti, moći će uključiti četvero svojih djelatnika u pojedine programe. Ujedno će svim agencijama članicama programa biti dostupna specijalizirana baza podataka koja će sadržavati ekonomske analize i odluke mjerodavnih tijela prikupljene u Regionalnom centru.

Tijekom 2006. godine dovršen je i rad projekta suradnje „Politika tržišnog natjecanja u zemljama Balkana“, koji je prethodne godine pokrenuo talijanski Ured za tržišno natjecanje. Projekt je okupio nacionalna tijela za zaštitu tržišnog natjecanja s područja jugoistočne Europe te je na nekoliko zajedničkih sastanaka raspravljen zakonodavni okvir u području tržišnog natjecanja i načini njegove učinkovite provedbe, s posebnim naglaskom na specifičnostima povezanima s razvojem tržišnog gospodarstva.

4.3.2. Bilateralna suradnja

U ožujku 2006. godine u Sarajevu je potpisan Memorandum o međusobnom razumijevanju i suradnji između Agencije i Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine. Memorandumom se predviđaju oblici međusobne suradnje na području zaštite tržišnog natjecanja, kao što su razmjena stručnjaka, održavanje seminara i organizacija studijskih posjeta, organizacija sastanaka na stručnoj i visokoj razini, stručno usavršavanje, kao i razmjena literature i informacija o konkretnim slučajevima iz prakse obaju tijela.

U 2006. godini, Agenciju su posjetili predstavnici rumunjskog Vijeća za tržišno natjecanje, s kojim je od 2005. godine na snazi Sporazum o suradnji na području tržišnog natjecanja i državnih potpora. Prezentiran je rad dvaju tijela u prethodnoj godini te su raspravljene mogućnosti i načini buduće suradnje, a u nastavku je održan sastanak s predstavnicima hrvatske Pregovaračke skupine, na kojem su raspravljena specifična pitanja vezana uz proces pregovora. Tijekom drugog dana posjeta održano je predavanje o iskustvu pregovora Rumunjske za pristupanje EU, uz sudjelovanje predstavnika Pregovaračkog tima i tijela državne uprave.

Na poziv Sveučilišnog instituta za europske studije u Torinu, predsjednica Vijeća održala je predavanje u sklopu predmeta Gospodarsko pravo i tržišno natjecanje u Europskoj uniji, a u okviru projekta usavršavanja pod nazivom Pravo i poduzetništvo u Europi. Višesatno izlaganje kojim je predstavljena Hrvatska, obuhvatilo je osnovne informacije o Hrvatskoj i njezinom gospodarskom i političkom statusu i članstvu u međunarodno priznatim organizacijama. S druge strane, predstavljena je i Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, zakonski okvir u području tržišnog natjecanja i državnih potpora te aktivnosti i svakodnevna praksa Agencije, uzimajući u obzir važnost navedenih područja u pregovorima o pristupanju Hrvatske EU.

4.4. Stručno usavršavanje kroz sudjelovanje na međunarodnim seminarima

Od brojnih skupova na kojima su sudjelovali predstavnici Agencije, ponajprije uz financijsku podršku samih organizatora, spomenut ćemo samo najznačajnije.

U Parizu je u veljači održana sjednica OECD Globalnog foruma, posvećena temama vezanima uz dodjelu koncesija i problematiku tržišnog natjecanja u sektorima pružanja javnih usluga te instrumente i istražne postupke u predmetima suzbijanja kartela. Predstavnici Agencije dostavili su materijal na temu regulacije sporazuma temeljem hrvatskog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja. Održana je i neformalna radna skupina o međudjelovanju prava i politike tržišnog natjecanja i trgovine. Na radnoj razini, OECD je također na temu suzbijanja kartela, organizirao stručnu radionicu u svom Regionalnom centru za tržišno natjecanje u Budimpešti. Na seminaru održanom u Brnu, o zlouporabi vladajućeg položaja, također je kroz sredstva OECD-a omogućeno sudjelovanje predstavnika Agencije.

Agencija je bila zastupljena i na 5. godišnjoj konferenciji ICN-a, tradicionalnom okupljanju tijela za zaštitu tržišnog natjecanja iz cijelog svijeta, na kojem se razmatraju najnoviji trendovi u pravu i politici tržišnog natjecanja. Na ovoj konferenciji, održanoj u Cape Townu, pozornost je bila usmjerena na nekoliko aktualnih tema, kao što su pragovi ukupnih godišnjih prihoda sudionika koncentracija i omogućavanje veće pravne sigurnosti poduzetnika. Što se tiče pojedinih sektora, naglasak je bio na sektoru telekomunikacija. Naposljetku, bilo je govora o promicanju prava i politike tržišnog natjecanja, kao trajnom zadatku nacionalnih tijela, te o pitanju primjerene edukacije i potrebe specijalizacije sudstva u pitanjima tržišnog natjecanja.

Članovi Vijeća sudjelovali su u radu Međunarodne konferencije o politici tržišnog natjecanja i državnih potpora u kontekstu uključenja u Europsku uniju, održane u Tirani, u organizaciji Ministarstva gospodarstva, trgovine i energetike Republike Albanije, te Albanske agencije za tržišno natjecanje, u suradnji s GTZ – Zakladom Savezne Republike Njemačke za tehničku pomoć i suradnju. Članovi Vijeća su, uz podnošenje pisanih priloga, održali izlaganja na temu prava i politike tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj: “Prikupljanje i obrada podataka za pripremu odluka pred Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja”, odnosno na temu sustava državnih potpora u Republici Hrvatskoj: “Pravni okvir i uloga Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja u sustavu državnih potpora”.

Predstavnici Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja i voditeljica radne skupine za pripremu pregovora u području državnih potpora, kao i predstavnici Ministarstva financija Republike Hrvatske, sudjelovali su na međunarodnoj konferenciji o najnovijim trendovima u pravu državnih potpora, održanoj u Bruxellesu. Središnja tema konferencije odnosila se na pitanje izravne primjene članka 88. stavka 3. Ugovora o Europskoj zajednici pred nacionalnim sudovima država članica EU, kao i najnovija pravna praksa u slučajevima vezanima uz državne potpore pred nacionalnim sudovima, te pred Europskim sudom.

Zajedno s predstavnicima Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Agencija je bila zastupljena na VII. Konferenciji Europske unije pravnika pod nazivom „Tržišno natjecanje između prava EZ-a i nacionalnog prava“, u Trevisu, Italija. Teme konferencije odnosile su se na ocjenu koncentracija poduzetnika te ocjenu zlouporabe vladajućeg položaja u svjetlu novog pristupa Europske komisije u primjeni članka 82. Ugovora o osnivanju EZ-a i prakse provedbenih tijela pojedinih država članica.

Naposljetku, valja spomenuti UNCTAD-ovu konferencija "Odredbe o tržišnom natjecanju u regionalnim trgovinskim sporazumima", održanu u Istanbulu, kao i 7. Sastanak Međuvladine skupine stručnjaka za pravo i politiku tržišnog natjecanja, održan u Ženevi.

Bitno je spomenuti da je većina navedenih sudjelovanja predstavnika Agencije na međunarodnim forumima i seminarima bila financirana sredstvima stranih donatora (GTZ, Velika Britanija), odnosno iz projekata pomoći Europske unije, osobito CARDS-a.

ZAKLJUČAK

U protekloj 2006. godini, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja nastavila je rad na provedbi Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i Zakona o državnim potporama pri čemu se osobito usredotočila na ostvarivanje prioritetnih zadaća i aktivnosti utvrđenih Programom rada za 2006. godinu.

Istodobno, prošlu godinu obilježila je, nastavno na dovršeni *screening* poglavlja Tržišno natjecanje u pregovorima s EU, vrlo sadržajna i intenzivna suradnja Agencije, nadležnih tijela državne uprave i Europske komisije u osiguranju uvjeta odnosno izmjeni propisa i pripremi određenih gospodarskih djelatnosti (brodogradnje, industrije željeza i čelika, proizvodnje aluminija) na reformske zahvate koji zahtijevaju promjenu njihovog poslovanja na način da se ono više ne temelji na državnim potporama već na tržišnim osnovama. S tim u vezi, u 2006. godini počela je primjena novog Zakona o državnim potporama, a Vlada Republike Hrvatske donijela je i novu Uredbu o državnim potporama kojom je propisan postupak donošenja i objavljivanja izvornih pravila o državnim potporama koja vrijede u EU, a koja će se zadanim redoslijedom prevoditi na hrvatski jezik i u obliku odluka Vlade objavljivati u "Narodnim novinama". Takvo rješenje omogućuje izravnu primjenu materijalnih pravila o državnim potporama i osigurava pravovremeno upoznavanje i pripremu korisnika i davatelja potpora s tim pravilima koja će vrijediti i u trenutku ostvarivanja članstva Republike Hrvatske u EU. To za Agenciju prvenstveno znači povećanje opsega njezinog rada što zahtjeva i povećanje njene stručne osposobljenosti i kadrovske ekipiranosti, kako bi se osigurala pravilna provedba i primjena spomenutih pravila.

U svrhu povećanja učinkovitosti i djelotvornosti sustava zaštite tržišnog natjecanja u našoj zemlji, Agencija je tijekom 2006. godine pokrenula inicijativu prema Ministarstvu pravosuđa kako bi se u zajedničkoj suradnji osmislio prikladniji sustav odlučivanja sudova o zakonitosti odluka Agencije i djelotvornijeg suprotstavljanja onim poduzetnicima koji sklapaju zabranjene (kartelne) sporazume te stvarno, a ne simbolično kažnjavalo one koji krše propise o zaštiti tržišnog natjecanja i na taj način narušavaju i sprječavaju tržišno natjecanje odnosno ugrožavaju interese potrošača. Premda problematika osiguranja djelotvornosti odluka Agencije nije navedena kao mjerilo za otvaranje pregovora s EU u poglavlju Tržišno natjecanje, ipak već je u ovoj fazi pregovora nužno krenuti u rješavanje ovoga pitanja, kako ono ne bi postalo prepreka za zatvaranje pregovora. Naime, u drugom Izvješću Europske komisije o napretku Hrvatske 2006. godine izričito se, uz priznavanje napretka u području tržišnog natjecanja osobito u pogledu usklađivanja zakonodavstva na području državnih potpora, usavršavanja zaposlenika Agencije i provedbe postupaka te vođenja Agencije, ukazuje i na probleme koje je potrebno otkloniti odnosno područja koja je potrebno unaprijediti da bi se postigao zadovoljavajući napredak. Pri tome se osobito ističe da: "…postojeći pravosudni sustav ne funkcionira na zadovoljavajući način te je potreban razvoj i usavršavanje sudaca u pitanjima koja se odnose na tržišno natjecanje…" i da je "…Agenciju potrebno ovlastiti za izricanje

kazni". Također, naglašava se potreba za dodatnim sredstvima za rad Agencije kako bi se ona mogla nositi sa znatnim i stalnim povećanjem poslova i potrebama usavršavanja djelatnika, te se iskazuje zabrinutost zbog proračuna Agencije. Zaključno, Izvješće za Poglavlje 8.: Politika tržišnog natjecanja, uz priznanje određenog napretka, kako na području anti-trusta, tako i na području državnih potpora, ukazuje na potrebu daljnjeg usklađivanja zakonodavstva, jačanja administrativnih kapaciteta, te posebno kada je riječ o ekipiranosti i broju stručnjaka, većoj učinkovitosti u provedbi propisa s područja zaštite tržišnog natjecanja.

Godišnje Izvješće o radu Agencije za 2006. godinu pokazuje da je aktivnost Agencije u provedbi i pravilnoj primjeni Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i Zakona o državnim potporama bila obilježena većim brojem vrlo složenih predmeta koji su od stručnjaka Agencije zahtijevali provedbu složenih dubinskih pravnih i ekonomskih analiza kako bi se utvrdilo postojanje učinaka narušavanja, sprječavanja i ograničavanja tržišnog natjecanja, bilo sklapanjem zabranjenih sporazuma, bilo zlouporabom vladajućeg položaja, budući da i hrvatski poduzetnici, po uzoru na inozemne, počinju primjenjivati sve suptilnije i lukavije metode sprječavanja pristupa tržištu i druge načine kojima nastoje zadržati postojeće ili osvojiti nove tržišne pozicije na račun ostalih tržišnih takmaca i potrošača. Postojanje protutržišnih učinaka u postupcima pred Agencijom nije moguće brzo i lako utvrditi bez provedbe dugotrajnih i složenih ocjena takvih ponašanja. Da bi to bila u stanju provoditi, Agenciji je potreban obrazovan i stručan kadar, poznavanje iskustva i prakse razvijenih zemalja, osobito iz razloga jer su na "drugoj strani" najčešće vrlo jaki i snažni timovi stručnjaka raznih profila – odvjetnika, financijskih stručnjaka, itd., kojima na raspolaganju stoje neograničena sredstva za obranu vlastitih interesa. Istodobno, i na području državnih potpora, osobito kada se radi o složenim gospodarskim pitanjima, poput rješavanja problema potpora u brodogradnji i ocjene programa restrukturiranja ili poslovnih planova poduzetnika, Agencija mora biti u stanju savladavati i rješavati te probleme zajedno s davateljima potpora i postupno stvarati uvjete za prelazak na poslovanje na tržišnim načelima i dugoročnoj ekonomskoj održivosti koja se neće temeljiti samo na državnim potporama. Agenciji su i za taj dio njezinih aktivnosti također potrebni kvalificirani i motivirani stručnjaci ekonomske i pravne struke. Stoga je nužno značajnije povećanje sredstava za rad Agencije, osobito za stalno usavršavanje i obrazovanje njezinih zaposlenika, jer se radi o pravno i ekonomski složenoj materiji o kojoj u Hrvatskoj, osim iznimno, u akademskoj zajednici i privatnom sektoru ne postoji dovoljno znanja i iskustva.

U tržišnom gospodarstvu zaštita tržišnog natjecanja odnosno stvaranje jednakih uvjeta poslovanja za sve tržišne takmace, jamac je rasta konkurentnosti tog gospodarstva u globalnim okvirima i osiguranja blagostanja za građane odnosno potrošače, kako u pogledu šireg izbora proizvoda i usluga, tako i u pogledu cijena po kojima se oni nude. Zadaća je Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, u okviru nadležnosti propisanih zakonom, provoditi pravila zaštite tržišnog natjecanja u praksi odnosno nadzirati ona tržišna ponašanja poduzetnika, ali i države, koja svojim potporama može određene poduzetnika dovoditi u tržišno povoljniji položaj u odnosu na druge, koji takve potpore ne primaju, a koja štete i onemogućavaju razvoj tržišnog natjecanja. Istodobno, zadaća je Agencije prijedlozima i mišljenjima ukazivati na nedostatke i prepreke, čak i one koje su uspostavljene zakonima i propisima koji sprječavaju razvoj djelotvornog

tržišnog natjecanja na određenim područjima i u određenim djelatnostima. I u jednom i u drugom slučaju radi se o poslovima i aktivnostima na koje se još uvijek gleda s velikom rezervom i nerazumijevanjem i za koje je teško dobiti podršku jer se najčešće radi o sukobljavanju s interesima velikih i snažnih poduzetnika, grupa poduzetnika i njihovih formalnih ili neformalnih asocijacija, čiji je utjecaj u javnosti u pravilu izrazito jak i značajan. Isto tako, s obzirom na nasljeđe preuzeto iz bivšeg sustava u kojem se alokacija resursa nije odvijala na tržištu nego je bila upravljana odlukama države, često ni poduzetnici, a niti građani još uvijek nisu u stanju prepoznati i prihvatiti nova pravila i pristup koji u središte postavlja tržište i njegove zakonitosti i koji tijelima poput ove Agencije nalažu zaštitu načela fer i pravedne tržišne utakmice.

No, Agencija je svojim djelovanjem u 2006. godini unatoč skromnim sredstvima, nedostatnom broju djelatnika i nedovoljnim instrumentarijem mjera koje joj stoje na raspolaganju, nastojala u skladu sa svojim zakonskim ovlastima osigurati poštivanje propisa o zaštiti tržišnog natjecanja od čega najveću korist imaju sami poduzetnici, jer im ti propisi osiguravaju zaštitu vlastitih prava na tržištu i potiču na povećanje efikasnosti poslovanja, ali i građani, jer im ista pravila jamče zaštitu njihovih potrošačkih interesa.

Prilog 1. Shematski prikaz organizacijske strukture Agencije

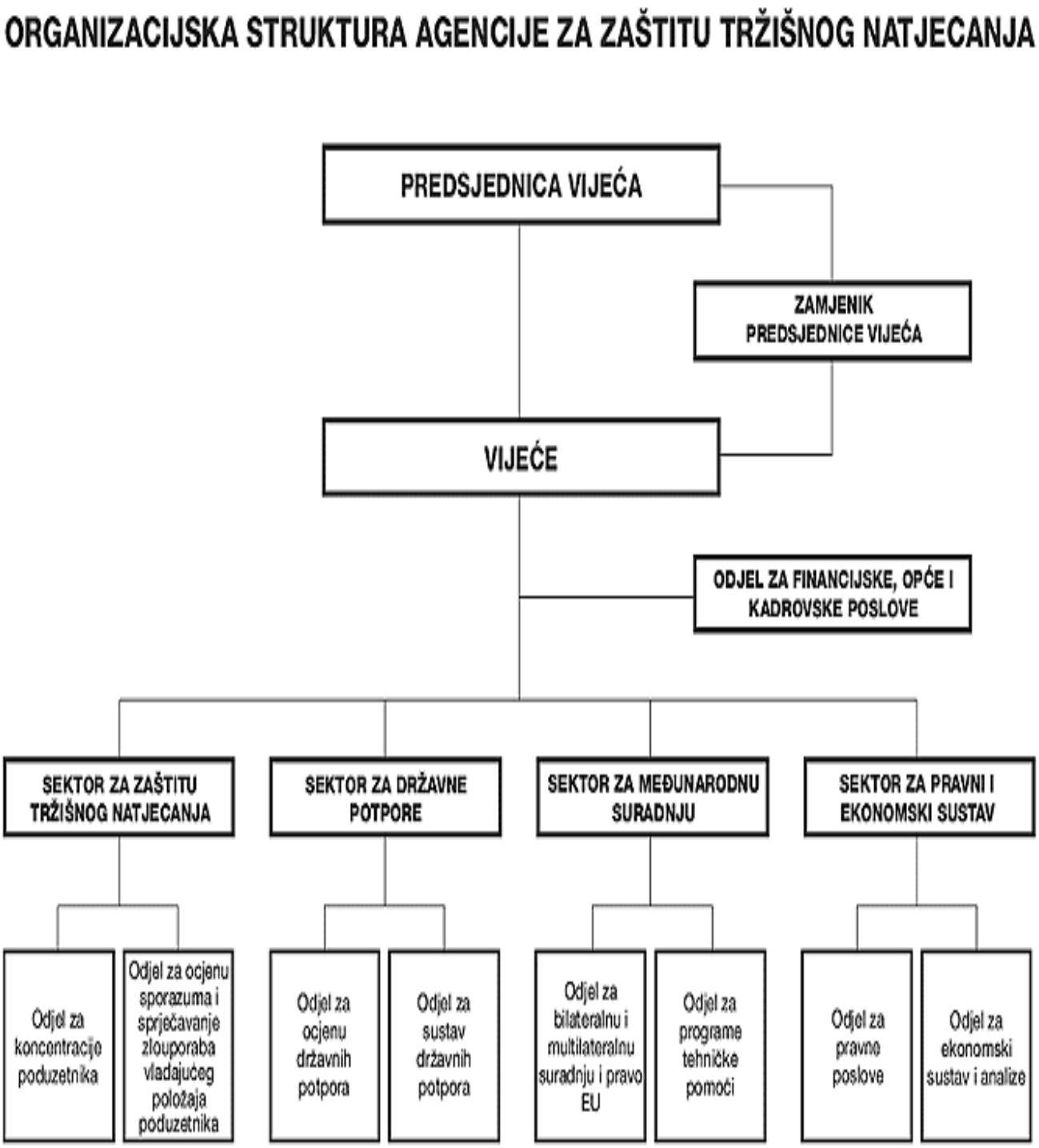

Prilog 2. Proračun Agencije u 2006. godini

Sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga Agencije osiguravaju se iz proračuna Republike Hrvatske[41]. Planirani proračun Agencije za 2006. godinu iznosio je 12.938.050,00 kuna, a ostvaren je u iznosu od 9.053.830,50 kuna što je za 30 % manje od plana iz razloga što u 2006. godini nije započela realizacija *Twinning* projekta u okviru PHARE 2005. pod nazivom "Jačanje sposobnosti za provedbu EU politike tržišnog natjecanja i državnih potpora" u iznosu od 3.238.050,00 kuna.

Plan i izvršenje Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2006. godinu u odnosu na Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja

	Planirano	Izvršeno	Postotak izvršenja
UKUPNO	**12.938.050,00**	**9.053.830,50**	**69,98 %**
REDOVNE AKTIVNOSTI AGENCIJE	**9.700.000,00**	**9.053.830,50**	**93,34 %**
Zaštita tržišnog natjecanja i provođenje državnih potpora	**9.488.000,00**	**8.862.225,02**	**93,40 %**
Informatizacija Agencije	**72.000,00**	**55.529,68**	**77,12 %**
Opremanje Agencije	**140.000,00**	**136.075,80**	**97,20 %**
PHARE 2005	**3.238.050,00**	**0,00**	**0 %**

Izvor: Godišnji obračun Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2006. godinu ("Narodne novine", broj 70/2007)

[41] Članak 30. stavak 7. ZZTN-a.

Prilog 3. Tabelarni prikaz ukupnog broja zaprimljenih i riješenih predmeta iz područja tržišnog natjecanja u 2006. godini

Kvalifikacija predmeta	Broj evidentiranih predmeta u 2006.	Broj donesenih odluka/izdanih mišljenja/privremenih mjera/zaključaka u 2006.*
I. UPRAVNI PREDMETI:		
1. ZLOUPORABE	21	27
2. SPORAZUMI	31	22
3. KONCENTRACIJE	30	28
Ukupno:	**82**	**77**
II. MIŠLJENJA:		
1. IZDANA MIŠLJENJA NA ZAKONE I DRUGE AKTE	13	13
2. OSTALA STRUČNA MIŠLJENJA NA ZAHTJEV STRANKE	29	28
Ukupno:	**42**	**41**
Ukupno UPRAVNI + MIŠLJENJA (I.+II:)	**124**	**118**
III. OSTALI NEUPRAVNI PREDMETI	68	53
IV. RAZNA STATISTICKA IZVJESCA, MEĐUNARODNI PROJEKTI I PREDMETI SURADNJE (međunarodna suradnja; suradnja s hrvatskim institucijama i ostalim tijelima)	68	68
V. INTERNI AKTI I PUBLIKACIJE AGENCIJE	7	7
SVEUKUPNO (I.-V:)	**267**	**246**

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, Sektor za pravni i ekonomski sustav

*uključujući i predmete zaprimljene u prethodnim godinama, a za koje je donesena odluka (rješenje; mišljenje; zaključci o odbijanju, odbacivanju i obustavi) u 2006. godini; uključeno i 19 privremenih mjera (od toga, 18 u predmetima ocjene sporazuma)

Prilog 4. Usporedba broja zaprimljenih i riješenih predmeta* iz područja tržišnog natjecanja i područja državnih potpora u 2005. i 2006. godini

Usporedba broja zaprimljenih i riješenih predmeta iz područja *tržišnog natjecanja* u 2005. i 2006. po vrstama predmeta

UKUPAN BROJ ZAPRIMLJENIH PREDMETA		UKUPAN BROJ RIJEŠENIH PREDMETA		POSTOTAK RIJEŠENIH PREDMETA	
2005. godina	2006. godina	2005. godina	2006. godina	2005. godina	2006. godina
232	267	197	246	84,91%	92,13%

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, Sektor za pravni i ekonomski sustav

* uključuje predmete zaprimljene u prethodnim godinama

Zbirna tablica broja zaprimljenih i riješenih predmeta* iz područja *tržišnog natjecanja i državnih potpora* u 2005. i 2006. po vrstama predmeta

Vrsta predmeta	Ukupan broj zaprmiljenih predmeta						Ukupan broj rješenih predmeta						Postotak rješenih predmeta					
	2005.			2006.			2005.			2006.			2005.			2006.		
	T.N.	D.P.	∑	T.N.	D.P.	∑	T.N.	D.P.	∑	T.N.	D.P.	∑	T.N.	D.P.	∑	T.N.	D.P.	∑
I. UPRAVNI PREDMETI:	55	26	**81**	82	56	**138**	37	13	**50**	40	37	**77**	67,27%	50,00%	**61,73%**	48,78%	66,07%	55,80%
II. MIŠLJENJA:	57	32	**89**	42	18	**60**	49	22	**71**	33	17	**50**	85,96%	68,75%	**79,78%**	78,57%	94,44%	83,33%
SVEUKUPNO ODLUKE (I.+II.) u 2006.:	112	58	**170**	124	74	**198**	86	35	**121**	73	54	**127**	76,79%	60,34%	**71,18%**	58,87%	72,97%	64,14%

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, Sektor za pravni i ekonomski sustav i Sektor za državne potpore

* ne uključuje predmete otvorene u prethodnim godinama, a koji su riješeni u 2006. godini (kriterij iz prethodnog Godišnjeg izvješća za 2005.)

Prilog 5. Broj donesenih odluka iz područja tržišnog natjecanja prema metodologiji Europske komisije

AKTIVNOSTI AGENCIJE ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA IZ PODRUČJA TRŽIŠNOG NATJECANJA U 2006.		
	Kvalifikacija predmeta	Broj donesenih Odluka (rješenja, mišljenja, zaključci, ostalo)
1.	**Ograničavajući sporazumi**	**19**
1.1.	Pojedinačna izuzeća - sporazum nije u suprotnosti s odredbama ZZTN (nije zabranjen sporazum)	1
1.2.	Rješenje kojim je ocjenjeno da je sporazum u suprotnosti s odredbama ZZTN (zabranjeni sporazumi)	0
1.3.	Privremena mjera	18
2.	**Zlouporabe vladajućeg položaja**	**9**
2.1.	Rješenje kojim se ne utvrđuje zlouporaba ili rješenje o odbijanju zahtjeva	1
2.2.	Rješenje kojim se utvrđuje zlouporaba	4
2.3.	Predmeti okončani Zaključkom o obustavi jer nije utvrđena zlouporaba (a koji su pokrenuti po službenoj dužnosti)	3
2.4.	Privremena mjera	1
3.	**Koncentracije**	**26**
3.1.	Odobrene koncentracije (1. i 2. razina)	26
	- 1. razina*:	24
	- 2. razina:	2
3.2.	Uvjetno odobrene koncentracije	0
4.	**Mišljenja**	**41**
4.1.	Mišljenja na nacrte zakona i akata	13
4.2.	Ostala stručna prethodna mišljenja	28
	UKUPAN BROJ SUPSTANCIJSKIH ODLUKA, uklj. privremene mjere i predmete okončane zaključkom o obustavi (a koji su pokrenuti po službenoj dužnosti; kategorije 1. - 4.):	**95**
5.	**Ostali predmeti (upravni, neupravni, međunarodna suradnja, interni)**	**151**
5.1.	Upravni predmeti okončani Zaključcima o odbijanju/odbacivanju/obustavi	23
5.2.	Neupravni predmeti (ustupanja nadležnosti, administrativno okončano)	42
5.3.	Istraživački projekti (tržište trgovine na malo, elektroničkih medija, autobusnog prijevoza, tiska, telekomunikacija itd.)	11
5.4.	Statistička izvješća, međunarodni projekti i predmeti suradnje (međunarodna, na području RH)	68
5.5.	Interni akti i publikacije Agencije	7
	UKUPNA AKTIVNOST U 2006. (1. - 5.):	**246**
6.	**Broj održanih sjednica Vijeća u 2006. godini**	**22**

* ukupan broj ocjenjenih koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima: 20

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, Sektor za pravni i ekonomski sustav

Prilog 6. Popis odluka Agencije iz područja tržišnog natjecanja u 2006. godini*

R.br.	Datum donošenja Odluke	Naziv predmeta	Kvalifikacija predmeta: -ocjene sporazuma (vertikalni/horizontalni); -zlouporabe vladajućeg položaja, -koncentracije, mišljenja (na zakone i akte/ostala mišljenja)	Opis	Način pokretanja postupka: -na zahtjev stranke - po službenoj dužnosti	Odluka Agencije (rješenja, izdana mišljenja, ostalo):
1	13.1.2006.	PIAGGIO HRVATSKA d.o.o., Split: zahtjev za utvrđivanjem pojedinačno izuzeća od primjene odredaba čl. 9. st. 1. ZZTN (zabranjeni sporazumi)	**Ocjena ugovora**	ugovori o selektivnoj distribuciji	Zahtjev stranke	**Pojedinačno izuzeće**
2	2. veljača 2006.	MARKO RAŠIĆ, Slavonski Brod, protiv KAMEN-INGRAD d.d., Velika	**Zlouporaba vladajućeg položaja**	primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju	Zahtjev stranke	**Rješenje o utvrđenoj zlouporabi vladajućeg položaja**
3	12. travanj 2006.	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA, Zagreb, protiv ČISTOĆA d.o.o., Zadar	Zlouporaba vladajućeg položaja	vezana prodaja	Po službenoj dužnosti	Rješenje o utvrđenoj zlouporabi monopolističkog položaja
4	12. travanj 2006.	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA, Zagreb, protiv TVORNICA DUHANA ROVINJ d.d., Rovinj	Zlouporaba vladajućeg položaja	prepreke ulasku na tržište	Po službenoj dužnosti	Rješenje o utvrđenoj zlouporabi monopolističkog i vladajućeg položaja
5	28. prosinac 2006	TVORNICA DUHANA ZADAR d.d., Zadar, i BAT HRVATSKA d.o.o., Zagreb, protiv ADRIS GRUPA d.d., Rovinj, i TDR d.o.o., Rovinj	Zlouporaba vladajućeg položaja	1) izravno ili neizravno nametanje nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno drugih nepravednih trgovinskih uvjeta, 2) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehnološkog razvitka na štetu potrošača	Zahtjev stranke	Rješenje o utvrđenoj zlouporabi vladajućeg položaja u razdoblju 25. studeni 1999. do 1. listopada 2003.**

6	14. prosinac 2006	KUNŠTEK BRANKO - vlasnik obrta "AUTOTRANSPORTI KRAPINA-AUTOBUSNI KOLODVOR KRAPINA", i FANIKA VEŠLIGAJ, Krapina, protiv PRESEČKI GRUPA d.d., Krapina	Zlouporaba vladajućeg položaja	odbijanje poslovanja	Zahtjev stranke	**Rješenje o odbijanju**
7	27. srpanj 2006	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA, Zagreb, protiv BLITZ d.o.o., Zagreb	Zlouporaba vladajućeg položaja i sklapanje zabranjenih ugovora	izravno ili neizravno nametanje nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno drugih nepravednih trgovinskih uvjeta	Zahtjev stranke	**Zaključak o obustavi**
8	27. srpanj 2006	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA, Zagreb, protiv CONTINENTAL FILM d.o.o., Zagreb	Zlouporaba vladajućeg položaja i sklapanje zabranjenih ugovora	izravno ili neizravno nametanje nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno drugih nepravednih trgovinskih uvjeta	Zahtjev stranke	Zaključak o obustavi
9	1. prosinac 2006	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA, Zagreb, protiv KVASAC d.o.o., Prigorje Brdovečko	Zlouporaba vladajućeg položaja	primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju	Zahtjev stranke	Zaključak o obustavi
10	16. ožujak 2006.	WIENER STADTISCHE ALLGEMEINE VERSICHERUNG AKTIENGESELLSCHAFT, Beč, Austrija / KADRAN N.V., Amsterdam, Nizozemska	**Koncentracija**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	**Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)**
11	16. ožujak 2006.	GLAXO GROUP LIMITED, Ujedinjeno Kraljevstvo / PLIVA-ISTRAŽIVAČKI INSTITUT d.o.o., Zagreb	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
12	28. prosinac 2006.	MAN AKTIENGESELLSCHAFT, Njemačka / SCANIA AB, Švedska	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
13	28. prosinac 2006.	NOKIA CORPORTION, Finska / SIEMENS AG, Njemačka	Koncentracija	spajanje poduzetnika	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)

14	9. svibanj 2006.	STYRIA MEDIEN INTERNATIONAL AG, Austrija; G+J INTERNATIONAL PUBLISHING HOLDING GmbH, Austrija; SANOMA MAGAZINES INTERNATIONAL B.V., Nizozemska	Koncentracija	stvaranje *zajedničkog pothvata* koji na trajnijoj osnovi djeluje kao neovisan gospodarski subjekt, tzv. *koncentrativni zajednički pothvat* (engl. full function joint venture) u 4 faze	Zahtjev stranke	**Rješenje odopuštenoj koncentraciji (na 2. razini)**
15	14. lipanj 2006.	EUROHERC OSIGURANJE d.d., Zagreb; JADRANSKO OSIGURANJE d.d. Split;, EUROHERC ŽIVOTNO OSIGURANJE d.d., Zagreb; EURO DAUS d.d., Split; EUROAGRAM TIS d.o.o., Zagreb; EUROLEASING d.o.o., Zagreb; EURODOM d.o.o., Osijek / SUNCE OSIGURANJE d.d., Zagreb	Koncentracija	stjecanje kontrole ili prevladavajućeg utjecaja jednog, odnosno više poduzetnika nad drugim, odnosno više drugih poduzetnika ili dijelom drugog poduzetnika, odnosno dijelovima drugih poduzetnika	Zahtjev stranke	Rješenje o dopuštenoj koncentraciji (na 2. razini)
16	2. veljača 2006.	CIK "DR. BOŽO MILINOVIĆ" d.o.o. RADIO ISTRA, Pazin	**Koncentracije prema Zakonu o medijima***	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	**Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)**
17	2. veljača 2006.	RADIO DRAVA 92,5, Koprivnica	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
18	16. ožujak 2006.	RADIO NOVSKA d.o.o., Novska	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
19	16. ožujak 2006.	TELEVIZIJA SLJEME d.o.o., Zagreb	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
20	30. ožujak 2006.	NEZAVISNA ISTARSKA TELEVIZIJA d.o.o., Pazin	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
21	30. ožujak 2006.	PETRINJSKI RADIO d.o.o., Petrinja	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
22	12. travanj 2006.	KANAL RI d.o.o., Rijeka	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
23	9. svibanj 2006.	RADIO SENJ d.o.o., Senj	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
24	24. svibanj 2006.	GRADSKI RADIO VARAŽDIN RADIO 042 d.o.o., Varaždin0	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)

25	24. svibanj 2006.	ADRIATIC MEDIA d.o.o., Zagreb (ISKON MEDIA d.o.o., Zagreb)	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
26	21. rujan 2006.	RADIO LABIN d.o.o., Labin	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
27	21. rujan 2006.	RADIO CIBONA d.o.o., Zagreb / ZAGREBAČKI RADIO PLAVI 9 d.o.o., Zagreb	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
28	6. listopad 2006. i 28. prosinac 2006.	DTR TV i RADIO DIFUZIJA d.o.o., Buzet	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
29	6. listopad 2006.	ADRIATIC KABEL d.o.o., Zagreb / CENTAR MREŽA ADRIATIC d.o.o., Zagreb	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
30	6. listopad 2006.	ADRIATIC KABEL d.o.o., Zagreb / KABEL - NET d.o.o., Zagreb	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
31	23. studeni 2006.	RTL HRVATSKA d.o.o., Zagreb	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
32	28. prosinac 2006.	MIROSLAV KRALJEVIĆ d.o.o., Požega	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
33	28. prosinac 2006.	RADIO CIBONA d.o.o., Zagreb	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
34	28. prosinac 2006.	RADIO MAESTRAL d.o.o., Pula	Koncentracije prema Zakonu o medijima*	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenoj koncentraciji (na 1. razini)
35	16. veljača 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Prijedlog Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije	**Mišljenje na zakone i akte**	regulacija energetskog sektora; Republika Hrvatska	**Suradnja pri izradi nacrta podzakonskog akta**	Stručno mišljenje

36	16. veljača 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Prijedlog Uredbe o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije u opskrbi električnom energijom	Mišljenje na zakone i akte	regulacija energetskog sektora	Suradnja pri izradi nacrta podzakonskog akta	Stručno mišljenje
37	16. veljača 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Prijedlog Pravilnika o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije	Mišljenje na zakone i akte	regulacija energetskog sektora	Suradnja pri izradi nacrta podzakonskog akta	Stručno mišljenje
38	16. veljača 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za zdavanjem mišljenja na Prijedlog Pravilnika o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije	Mišljenje na zakone i akte	regulacija energetskog sektora; Republika Hrvatska	Suradnja pri izradi nacrta podzakonskog akta	Stručno mišljenje
39	16. veljača 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Prijedlog Uredbe o naknadi za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora električne energije i kogeneracije	Mišljenje na zakone i akte	regulacija energetskog sektora; Republika Hrvatska	Suradnja pri izradi nacrta podzakonskog akta	Stručno mišljenje
40	16. ožujak 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na prijedlog Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata	Mišljenje na zakone i akte	reguliranje tržišta nafte i naftnih derivata; Republika Hrvatska	Suradnja pri izradi nacrta zakona	Stručno mišljenje
41	30. ožujak 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na prijedlog Nacrta Zakona o trgovini	Mišljenje na zakone i akte	regulacija trgovine na malo; Republika Hrvatska	Suradnja pri izradi nacrta zakona	Stručno mišljenje

42	14. lipanj 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Nacrt prijedloga Zakona o posredovanju u prometu nekretnina	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacrta zakona	Stručno mišljenje
43	13. srpanj 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Nacrt prijedloga Zakona o tržištu plina	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacrta zakona	Stručno mišljenje
44	7. rujan 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Opće uvjete za opskrbu toplinskom energijom	Mišljenje na zakone i akte	reguliranje tržišta opskrbe toplinskom energijom; Republika Hrvatska	Suradnja pri izradi nacrta podzakonskog akta	Stručno mišljenje
45	14. prosinac 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Zakon o zaštiti potrošača	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacrta zakona	Stručno mišljenje
46	14. prosinac 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zadrugama	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacrta zakona	Stručno mišljenje
47	14. prosinac 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na prijedlog Zakona o tržištu plina	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacrta zakona	Stručno mišljenje

48	13. siječanj 2005.	KOMUNALNO KLIČNA SELA d.o.o., Donja Zdenčina: zahtjev za davanjem mišljenja	**Mišljenje na zahtjev stranke**	vodoopskrbni tarifni sustav	**Tumačenje zakona**	Stručno mišljenje
49	2. veljača 2006. 9. svibanj 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na inicijativu Pakta o stabilnosti u jugoistočnoj Europi – multilateralni Ugovor o slobodnoj trgovini između zemalja jugoistočne Europe *- Prijedlog Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Ugovora o izmjeni i dopuni i pristupanju Srednjeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini (CEFTA-i)*	Mišljenje na zahtjev stranke		Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
50	16. veljača 2006.	POLJOPROMET d.o.o., Metković: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	paralelni uvoz	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
51	16. ožujak 2006.	ODVJETNIČKI URED "VEDRIŠ & PARTNERI", Zagreb: zahtjev za davanjem tumačenja odredaba Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuiranju i servisiranju motornih vozila	Mišljenje na zahtjev stranke	skupna izuzeća	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
52	16. ožujak 2006.	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE - URED ZA JAVNU NABAVU: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	javna nabava (natječajna dokumentacija)	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
53	16. ožujak 2006.	HT - HRVATSKE TELEKOMUNIKACIJE d.d., Zagreb: zahtjev za tumačenjem odredaba ZZTN	Mišljenje na zahtjev stranke	obveza prijave namjere provedbe koncentracijue	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje

54	16. ožujak 2006.	REPUBLIKA HRVATSKA - SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA e-HRVATSKU, Zagreb, i SAP d.o.o., Zagreb: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	Okvirni ugovor o posebnim uvjetima pri kupnji	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
55	30. ožujak 2006.	ODVJETNIČI URED IRENA TUŠAK MILETIĆ, Zagreb: zahtjev za tumačenjem Uredbe o distribuciji i servisiranju motornih vozila	Mišljenje na zahtjev stranke	skupna izuzeća	Tumačenje zakona i podzakonskog akta	Stručno mišljenje
56	9. svibanj 2006.	EUROPLAKAT d.o.o., Zagreb, i METROPOLIS MEDIA d.o.o., Zagreb: zahtjev za tumačenjem odredaba ZZTN	Mišljenje na zahtjev stranke	obveza prijave namjere provedbe koncentracijue	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
57	9. svibanj 2006.	VIP NET d.o.o. Zagreb, protiv T-MOBILE HRVATSKA d.o.o., Zagreb: zahtjeva za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	moguća zlouporaba vladajućeg položaja, tj. ograničavanje slobodnog tržišnog natjecanja	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
58	9. svibanj 2006.	HRVATSKA AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	moguća zlouporaba vladajućeg položaja, tj. ograničavanje slobodnog tržišnog natjecanja	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
59	24. svibanj 2006.	SPAJANJE PODUZETNIKA NARODNE NOVINE d.d., Zagreb, I VJESNIK - NAKLADE d.o.o., Zagreb; zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke		Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
60	24. svibanj 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na prijedlog Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Ugovora o slobodnoj trgovini između RH i Hašemitske Kraljevine Jordan	Mišljenje na zahtjev stranke		Tumačenje zakona	Stručno mišljenje

61	25. svibanj 2006.	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE: zahtjev za davanjem mišljenja na prijedlog Uredbe o javno-privatnom partnerstvu Vlade RH*	Mišljenje na zahtjev stranke		Tumačenje zakona i podzakonskog akta	Stručno mišljenje
62	14. lipanj 2006.	ISSA FILM d.o.o., Zagreb, i VIDEO d.o.o., Zagreb: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	cjenici	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
63	3. srpanj 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na prijedlog Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Memoranduma o suglasnosti između Vlade RH i UNMIK-a	Mišljenje na zahtjev stranke		Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
64	13. srpanj 2006.	ODVJETNIČKO DRUŠTVO "Korper i Haramija", Zagreb: zahtjev za davanjem mišljenja o klauzuli najpovlaštenije stranke iz Ugovora koje Hrvatsko društvo skladatelja - ZAMP, Zagreb sklapa sa izdavačima	Mišljenje na zahtjev stranke		Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
65	13. srpanj 2006.	ZASTUPNIČKO PITANJE SABORSKE ZASTUPNICE - ALENKA KOČIŠ ČIČIN ŠAIN: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke		Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
66	27. srpanj 2006.	ODVJETNIČKI URED ŽURIĆ I PARTNERI, Zagreb: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	obveza prijave namjere provedbe koncentracije (NARODNE NOVINE d.d./VJESNIK-NAKLADE d.o.o.)	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
67	7. rujan 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na prijedlog Nacrt Strategije gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske	Mišljenje na zahtjev stranke	reguliranje tržišta mineralnih sirovina; Republika Hrvatska	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje

68	6. listopad 2006.	TAU ON-LINE d.o.o., Zagreb, protiv OGLASNIK d.o.o., Zagreb: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	odbijanje poslovanja	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
69	19. listopad 2006.	CONTINENTAL FILM d.o.o., Zagreb - zakonitost zaključka Hrvatske Gospodarske Komore - Sektora za industriju, Udruženja grafičko-prerađivačke industrije, Grupacije Kino: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	zakonitost zaključka Hrvatske Gospodarske Komore - Sektora za industriju, Udruženja grafičko-prerađivačke industrije, Grupacije Kino	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
70	23. studeni 2006.	HEP-TOPLINARSTVO d.o.o., Zagreb: zahtjev za davanjem mišljenja o okvirnom ugovoru i ugovoru o opskrbi električnom i toplinskom energijom i transformaciji u potrebne oblike energije	Mišljenje na zahtjev stranke		Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
71	14. prosinac 2006.	INA - INDUSTRIJA NAFTE d.d., Zagreb: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	usklađenost sustava rabata za veleprodajne kupce s odredbama ZZTN	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
72	14. prosinac 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Prijedlog Uredbe o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora električne energije i kogeneracije	Mišljenje na zahtjev stranke	regulacija energetskog sektora; Republika Hrvatska	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
73	14. prosinac 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Prijedlog Uredbe o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije u opskrbi električnom energijom	Mišljenje na zahtjev stranke	regulacija energetskog sektora; Republika Hrvatska	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje

74	14. prosinac 2006.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Prijedlog Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije	Mišljenje na zahtjev stranke	regulacija energetskog sektora; Republika Hrvatska	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
75	28. prosinac 2006.	CROATIA OSIGURANJE d.d. / HOK OSIGURANJE d.d., Zagreb; zahtjev za tumačenjem odredaba ZZTN	Mišljenje na zahtjev stranke	obveza prijave namjere koncentracije	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, Sektor za pravni i ekonomski sustav

* Ovaj popis sadrži samo predmete iz uže nadležnosti Agencije, tj. predmete u kojima su se ocjenjivali sporazumi poduzetnika, utvrđivale zlouporabe vladajućeg položaja, ocjenjivale dopuštene koncentracije, kao i davala mišljenja o sukladnosti zakona i drugih pravnih akata s odredbama ZZTN-a.

Prilog 7. Popis odluka Agencije iz područja državnih potpora u 2006. godini

Klasa	**UP/I 430-01/2006-12/10**
Davatelj	Hrvatski fond za privatizaciju
Naziv	**Prijedlog za reinvestiranje dividende u poduzetnika Badel 1862 d.d., Zagreb**
Korisnik	Badel 1862 d.d., Zagreb
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	17.02.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja destiliranih alkoholnih pića
Instrument	Reinvestiranje dividende
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	899.157,00
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Dopis o ustupu nadležnosti od 28.06.2006.; UP/I 430-01/2006-12/10, urbroj: 580-03-06-43-06. Predmet je dostavljen Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva na nadležno postupanje jer, u skladu s člankom 1. stavkom 2. ZDP-a, predmet ZDP-a nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-12/11**
Davatelj	Hrvatski fond za privatizaciju
Naziv	**Prijedlog za pretvaranje potraživanja Hrvatskog fonda za privatizaciju u udjel u poduzetniku Agro-Ilok d.d., Ilok**
Korisnik	Agro-Ilok d.d., Ilok
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	21.02.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Poljoprivreda (Uzgoj žitarica i drugih usjeva)
Instrument	B1-Pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	1.827.091,91
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju od 02.03.2006.; UP/I 430-01/2006-12/11, urbroj: 580-03-06-43-02. Predmetni Prijedlog ne sadrži državnu potporu jer, u skladu s člankom 1. stavkom 2. ZDP-a, predmet ZDP-a nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu.

Klasa	430-01/2006-11/18
Davatelj	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva
Naziv	**Prijedlog financijske konsolidacije poduzetnika Duhan d.d., Slatina**
Korisnik	Duhan d.d., Slatina
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	07.06.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja fermentiranog duhana
Instrument	Financijsko restrukturiranje
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	44.366.161,77
Iznos u eurima	6.077.557,00
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Obavijest od 13.06.2006.; 430-01/2006-11/18, urbroj: 580-03-06-17-02. Predmetni Prijedlog ne sadrži državnu potporu jer, u skladu s člankom 1. stavkom 2. ZDP-a, predmet ZDP-a nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu.

Klasa	UP/I 430-01/2006-04/54
Davatelj	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka
Naziv	**Prijedlog Odluke o davanju državnog jamstva u korist Bayerische Landesbank i Privredne banke Zagreb d.d. za kreditno zaduženje poduzetnika Croatia Airlines d.d., Zagreb radi refinanciranja Airbus flote**
Korisnik	Croatia Airlines d.d., Zagreb
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	10.11.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Zračni prijevoz
Instrument	D - Jamstvo
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 23.11.2006.; UP/I 430-01/2006-04/54, urbroj: 580-03-06-54-05. Sukladno članku 13. stavku 4. ZDP-a Agencija je odlučila donijeti odluku da se državno jamstvo sadržano u Prijedlogu Odluke o davanju državnog jamstva u korist Bayerische Landesbank i Privredne banke Zagreb d.d. za kreditno zaduženje poduzetnika Croatia Airlines d.d., Zagreb radi refinanciranja Airbus flote ne odnosi na potpore u smislu ZDP-a, budući da su ispunjeni svi uvjeti iz članka 74. stavka 1. ZDP-a prema kojima se državno jamstvo ne smatra državnom potporom.U cilju usklađenosti sa ZDP-om i pravilima o potporama koja vrijede za djelatnost zračnog prometa u rješenju je također navedeno da je potrebno u što kraćem roku sagledati sve oblike pomoći kojima država podupire poslovanje poduzetnika Croatia Airlines d.d.

Klasa	UP/I 430-01/2006-02/25
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	**Zahtjev poduzetnika Uljanik Brodogradilište d.d., Pula za izdavanje državnog jamstva u iznosu od 9.000.000,00 eura po dugoročnom kreditu za nastavak tehnološke obnove**
Korisnik	Uljanik Brodogradilište d.d., Pula
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	15.05.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja
Instrument	D - Jamstvo
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	
Iznos u eurima	7.200.000,00
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Budući da predmetno jamstvo nije državna potpora, sukladno članku 13. stavku 4. ZDP-a Agencija je donijela rješenje od 07.09.2006.; UP/I 430-01/2006-02/25, urbroj: 580-03-06-54-21 u kojem je navedeno da Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak za kreditiranje nastavka tehnološke obnove poduzetnika Uljanik Brodogradilište d.d. nije državna potpora. Agencija je svoju odluku utemeljila na činjenici da su kumulativno ispunjeni uvjeti iz članka 74. stavka 1. Uredbe, kojima se određuje kada se državno jamstvo ne smatra državnom potporom.

Klasa	UP/I 430-01/2006-12/21
Davatelj	Hrvatski fond za privatizaciju
Naziv	**Prijedlog za dokapitalizacija poduzetnika Mungos d.o.o., Zagreb**
Korisnik	Mungos d.o.o., Zagreb
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	13.04.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Razminiranje
Instrument	B1 - Kapitalna ulaganja
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	3.000.000,00
Iznos u eurima	410.958,90
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju zahtjeva od 13.07.2006.; UP/I 430-01/2006-12/21, urbroj: 580-03-06-43-06. Agencija je donijela odluku o odbacivanju zahtjeva za davanje odobrenja na predmetni Prijedlog, jer nema uvjeta za pokretanje postupka, budući da poduzetnik Mungos d.o.o. obavlja poslove razminiranja koji su u općem interesu, te stoga nisu ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavka 1. ZDP-a, prema kojima se neka mjera smatra državnom potporom.

Klasa	UP/I 430-01/2006-02/27
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	**Prijedlog za pretvaranje potraživanja u udjelu u temeljnom kapitalu poduzetnika Petrokemija d.d., Kutina**
Korisnik	Petrokemija d.d., Kutina
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	19.05.2006. na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja kemijskih mineralnih gnojiva i dušičnih spojeva (financijsko restrukturiranje)
Instrument	B1 - Pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	231.008.049,57
Iznos u eurima	31.644.938,20
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 13.07.2006.; UP/I 430-01/2006-02/27, urbroj: 580-03-06-17-02 sukladno članku 13. stavku 4. ZDP-a kojim je utvrđeno da se Prijedlog ne odnosi na državnu potporu. U postupku je utvrđeno da je gubitak u poslovanju poduzetnika Petrokemija d.d. bio posljedica okolnosti na koje rečeni poduzetnik nije mogao utjecati (državna kontrola cijena, ukidanje regresa za mineralna gnojiva, obustava isporuke plina, ratne štete) te je iste uglavnom poduzetnik sam snosio, zbog čega nije mogao podmiriti dug za plin iz 1999. Nadalje, utvrđeno je da će pretvaranje potraživanja za plin iz 1999. u udjel u temeljnom kapitalu poduzetnika Petrokemija d.d., s obzirom na dostavljeni financijski plan, omogućiti tom poduzetniku poslovanje s dobitkom, te značajno povećati njegov bonitet.

Klasa	UP/I 430-01/2006-30/29
Davatelj	Splitsko-dalmatinska županija
Naziv	**Zahtjev za naknadno odobrenje isplate naknade za hladni pogon dviju ekoloških brodica poduzetniku Cian d.o.o., Split**
Korisnik	Cian d.o.o., Split
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	29.05.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	Plan intervencije kod iznenadnog onečišćenja mora u RH; Ugovor o čišćenju Jadranskog mora i kupnji dviju ekoloških brodica sklopljen između Vlade RH i Splitsko-dalmatinske županije, s jedne strane, te poduzetnika Cian d.o.o., s druge strane; te Aneks istom Ugovoru
Sektor, kategorija i namjena	Čišćenje svih vrsta objekata
Instrument	A1 - Subvencije
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	2.152.279,00
Iznos u eurima	294.483,00
Iznos u dolarima	

Datum i način okončanja postupka	Rješenje u kojem je sukladno članku 13. stavku 4. ZDP-a od 27.07.2006.; UP/I 430-01/2006-30/29, urbroj: 580-03-06-54-04 odlučeno da, s obzirom da su stranke i to Vlada RH i Poglavarstvo Splitsko-dalmatinske županije kao naručitelji, te poduzetnik Cian d.o.o. kao izvršitelj; sklopile Ugovor i Aneks Ugovoru u vrijeme prije stupanja na snagu ZDP-a, te da nema uvjeta prema kojima bi se isplata naknade troškova hladnog pogona poduzetniku Cian d.o.o. ocijenila kao državna potpora. Uvažavajući potrebu Vlade RH i Splitsko-dalmatinske županije za mogućim sklapanjem novog ugovora po istoj osnovi, Agencija je u rješenju upozorila kako bi u isplati naknade troškova hladnog pogona na temelju novog ugovora postojali elementi državne potpore u obliku usluge od općeg gospodarskog interesa. S obzirom na navedeno, pravila o uslugama od općeg gospodarskog interesa trebala bi biti uključena u odredbe novog ugovora. Također, za odabir poduzetnika, koji bi obavljao službu od općeg gospodarskog interesa, trebao bi biti raspisan javni natječaj.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-04/31**
Davatelj	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka
Naziv	**Prijedlog Odluke o davanju suglasnosti za sklapanje Ugovora o zajmu između poduzetnika Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., Zagreb i Europske banke za obnovu i razvoj i Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Ugovora o jamstvu između RH i Europske banke za obnovu i razvoj za "Projekt izgradnje II B faze autoceste Rijeka-Zagreb"**
Korisnik	Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., Zagreb
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	29.05.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Izgradnja autocesta (infrastruktura)
Instrument	D - Jamstvo
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Obavijest od 11.07.2006.; UP/I 430-01/2006-04/31, urbroj: 580-03-06-43-02, u kojoj je navedeno da se potpora za izgradnju infrastrukture koja je dostupna svim korisnicima na nediskriminirajućoj osnovi, ne smatra državnom potporom u smislu ZDP-a.

Klasa	UP/I 430-01/2006-02/35
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	**Prijedlog Zaključka za sklapanje ugovora o nagodbi s poduzetnikom Trgo-Mikulić d.o.o., Biograd na moru radi naplate nenaplaćenih potraživanja prema Kriterijima za sklapanje nagodbi radi naplate nenaplaćenih potraživanja**
Korisnik	Trgo-Mikulić d.o.o., Biograd na moru
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	23.06.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	Kriteriji za sklapanje nagodbi radi naplate nenaplaćenih potraživanja
Sektor, kategorija i namjena	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama živežnim namirnicama
Instrument	A2 - Podmirenje duga uplatom u robi
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	4.800.124,13
Iznos u eurima	657.551,23
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju Prijedloga od 13.07.2006.; UP/I 430-01/2006-02/35, urbroj: 580-03-06-43-03. Radi podmirenja duga nastalog temeljem Ugovora o obnavljanju zaliha pšenice, poduzetnik Trgo-Mikulić d.o.o. isporučio je Ministarstvu mesne konzerve, vrijednosti od 4.800.124,13 kuna. Agencija je donijela odluku o odbacivanju Prijedloga zbog nepostojanja uvjeta za pokretanje postupka, jer je u konkretnom slučaju riječ o podmirivanju dugovanja uplatom u robi po cijeni koja je jednaka iznosu duga, pa opisani način otplate duga ne sadrži elemente državne potpore.

Klasa	430-01/2006-21/28
Davatelj	Grad Rijeka
Naziv	**Jamstvo Grada Rijeke trgovačkom društvu čiji je osnivač, za financiranje obnove i izgradnje gradskih i javnih cesta**
Korisnik	
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	23.10.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Izgradnja i obnova cesta (infrastruktura)
Instrument	D - Jamstvo
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Obavijest od 24.10.2006.; 430-01/2006-21/28, urbroj: 580-03-06-43-02. Predmetna cestovna infrastruktura dostupna je svim potencijalnim korisnicima na nediskriminirajućoj osnovi, te se stoga predmetno jamstvo ne smatra državnom potporom.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-02/07**
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	**Prijedlog financijske konsolidacije i restrukturiranja poduzetnika Nada d.o.o.**
Korisnik	Nada d.o.o., Hrastovac
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	08.02.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	tekstilna djelatnost
Instrument	A2 - odgode pri plaćanju poreza
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Zaključkom o odbacivanju od 24.05.2006.; UP/I 430-01/2006-02/07, urbroj: 580-03-06-17-06. Agencija je odbacila zahtjev za davanje odobrenja na Prijedlog kojim se traži reprogramiranje duga poduzetnika Nada d.o.o., za dospjele poreze i doprinose u ukupnom iznosu od 3.767.960,00 kn, na rok od 3 godine s počekom od 2 godine i kamatnom stopom u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke u iznosu od 4,5 % iz razloga jer je utvrđeno da je riječ o državnoj potpori male vrijednosti iz članka 5. stavka 1. Uredbe. Naime, nakon izvršenog izračuna utvrđeno je da ukupni iznos diskontirane kamatne stope izračunate na temelju razlike između referentne i eskontne kamatne stope, na iznos od 3.767.960,00 kn iznosi 91.662,32 kn. Za odobrenje državne potpore male vrijednosti nije potrebna odluka Agencije.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-02/22**
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	**Prijedlog Zaključka za sklapanje Ugovora o nagodbi radi naplate nenaplaćenih potraživanja od poduzetnika Gumikem d.o.o., Velebit d.d. i Dinarka d.d. u skladu s Kriterijima za sklapanja nagodbi radi naplate nenaplaćenih potraživanja**
Korisnik	Gumikem d.o.o., Osijek; Velebit d.d.; Dinarka d.d., Knin
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	14.04.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	Kriteriji za sklapanja nagodbi radi naplate nenaplaćenih potraživanja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja ostalih proizvoda od gume; ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama (financijsko restrukturiranje)
Instrument	A2 - odgode pri plaćanju duga
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	45.895,26
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju od 03.07.2006.;: UP/I 430-01/2006-02/22, urbroj: 580-03-06-54-05. Prema Prijedlogu Zaključka, potraživanje od poduzetnika Gumikem d.o.o. riješit će se na način da poduzetnik podmiri dugovanje jednokratnom uplatom u robi predviđenoj bilancom robnih zaliha, dok će u slučaju poduzetnika Velebit d.d. i Dinarka d.d. dug biti podmiren reprogramiranjem duga na tri godine, po eskontnoj kamatnoj stopi HNB-a od 4,5 %. Agencija je utvrdila da ukupan iznos diskontirane kamatne stope na reprogram dospjelih i nenaplaćenih potraživanja za poduzetnika Velebit d.d. iznosi 30.815,17 kuna, dok za poduzetnika Dinarka iznosi 15.080,09 kuna; stoga je Agencija donijela zaključak o odbacivanju Prijedloga jer nema uvjeta za pokretanje postupka, iz razloga što se u konkretnom slučaju radi o državnoj potpori male vrijednosti iz članka 5. stavka 1.Uredbe, za koju nije potrebno odobrenje Agencije. Glede poduzetnika Gumikem d.o.o. utvrđeno je da je riječ o podmirivanju dugovanja uplatom u robi čija je vrijednost jednaka iznosu duga.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-18/24**
Davatelj	Grad Novi Marof
Naziv	**Prijedlog Ugovora o ustupanju prava korištenja vršnog opterećenja iz TS 10 (20)/0,4 kV "Podrute" u gospodarskoj zoni u Podrutama poduzetniku BBS d.o.o., Zagreb**
Korisnik	BBS d.o.o., Zagreb
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	08.05.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	Zaključak o uvjetima i načinu ustupanja prava korištenja vršnog opterećenja kojima raspolaže Grad Novi Marof
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja plastične ambalaže (mali i srednji poduzetnici)
Instrument	C2 - Ustup prava
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	1.729.350,00
Iznos u eurima	236.897,26
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odobrenju sukladno članku 13. stavku 1. ZDP-a od 27.07.2006.; UP/I 430-01/2006-18/24, urbroj: 580-03-06-54-06. Navedenim Prijedlogom Ugovora Grad Novi Marof planira ustupiti pravo korištenja vršnog opterećenja bez naknade poduzetniku BBS d.o.o., budući da poduzetnik ispunjava uvjete propisane Zaključkom o uvjetima i načinu ustupanja prava korištenja vršnog opterećenja kojima raspolaže Grad Novi Marof. Zaključkom je propisano da poduzetnik koji zaposli više od sto novih radnika od kojih barem 60 % ima prebivalište na području Grada Novog Marofa, a investiranje značajnije doprinosi očuvanju i zaštiti okoliša, ostvaruju pravo na popust u visini od 100 % za korištenje vršnog opterećenja.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-02/46**
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva
Naziv	**Prijedlog za odobrenje državnog jamstva poduzetniku 3. Maj Brodogradilište d.d., Rijeka**
Korisnik	3. Maj Brodogradilište d.d., Rijeka
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	20.09.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja (sanacija)
Instrument	D - jamstva
Trajanje	Do 21.03.2007.
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	1.670.665.872,90
Iznos u eurima i dolarima	217.338.237,61 USD; 54.210.000,00 EUR
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o uvjetnom odobrenju sukladno članku 13. stavku 3. ZDP-a od 21.09.2006.; UP/I 430-01/2006-02/46, urbroj: 580-03-06-17-20, kojim je odobrena državna potpora za sanaciju poduzetnika 3. Maj brodogradilište d.d., Rijeka u ukupnom iznosu od 1.670.665.872,90 kuna. Agencija je odobrila potporu za sanaciju pod uvjetom da da je za jamstvo uplaćena naknada u korist državnog proračuna Republike Hrvatske i da je kredit odobren pod redovitim tržišnim uvjetima, odnosno s kamatnom stopom koja ne bi smjela biti niža od referentne kamatne stope u visini od 5,44 %; da kredit bude vraćen u roku od 12 mjeseci od isplate posljednjeg obroka, da je potpora dodijeljena zbog ozbiljnih socijalnih problema, da je ograničena na neophodan iznos koji omogućava poslovanje poduzetnika, da se odobrava za razdoblje potrebno za izradu plana restrukturiranja, a najviše na 6 mjeseci, odnosno do 21. ožujka 2007., kada je potrebno Agenciji dostaviti Plan restrukturiranja ili plan likvidacije poduzetnika ili dokaz da su krediti pokriveni državnim jamstvom vraćeni u cijelosti; te da se dodjeljuje samo jednom.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-02/47**
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva
Naziv	**Prijedlog za odobrenje državnog jamstva poduzetniku Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica**
Korisnik	Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	20.09.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja (sanacija)
Instrument	D - jamstva
Trajanje	Do 21.03.2007.
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	220.780.387,92
Iznos u eurima i dolarima	29.000.000,00 USD; 6.840.000,00 EUR
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o uvjetnom odobrenju sukladno članku 13. stavku 3. ZDP-a od 21.09.2006.; UP/I 430-01/2006-02/47, urbroj: 580-03-06-17-13, kojim je odobrena državna potpora za sanaciju poduzetnika Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica u ukupnom iznosu od 220.780.387,92 kuna. Agencija je odobrila potporu za sanaciju pod uvjetom da je za jamstvo uplaćena naknada u korist državnog proračuna Republike Hrvatske i da je kredit odobren pod redovitim tržišnim uvjetima, odnosno s kamatnom stopom koja ne bi smjela biti niža od referentne kamatne stope u visini od 5,44 %; te da kredit bude vraćen u roku od 12 mjeseci od isplate posljednjeg obroka, da je potpora dodijeljena zbog ozbiljnih socijalnih problema, da je ograničena na neophodan iznos koji omogućava poslovanje poduzetnika, da se odobrava za razdoblje potrebno za izradu plana restrukturiranja, a najviše na 6 mjeseci, odnosno do 21. ožujka 2007., kada je potrebno Agenciji dostaviti Plan restrukturiranja ili plan likvidacije poduzetnika ili dokaz da su krediti pokriveni državnim jamstvom vraćeni u cijelosti; te da se dodjeljuje samo jednom.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-02/48**
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva
Naziv	**Prijedlog za odobrenje državnog jamstva poduzetniku Brodotrogir d.d., Trogir**
Korisnik	Brodotrogir d.d., Trogir
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	20.09.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja (sanacija)
Instrument	D - jamstva
Trajanje	Do 21.03.2007.
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	624.860.903,70
Iznos u dolarima	106.620.000,00 USD
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o uvjetnom odobrenju sukladno članku 13. stavku 3. ZDP-a od 21.09.2006.; UP/I 430-01/2006-02/48, urbroj: 580-03-06-17-13 kojim je odobrena državna potpora za sanaciju poduzetnika Brodotrogir d.d., Trogir u ukupnom iznosu od 624.860.903,70 kuna. Agencija je odobrila potporu za sanaciju pod uvjetom da je za jamstvo uplaćena naknada u korist državnog proračuna Republike Hrvatske i da je kredit odobren pod redovitim tržišnim uvjetima, odnosno s kamatnom stopom koja ne bi smjela biti niža od referentne kamatne stope u visini od 5,44 %; da kredit bude vraćen u roku od 12 mjeseci od isplate posljednjeg obroka, da je potpora dodijeljena zbog ozbiljnih socijalnih problema, da je ograničena na neophodan iznos koji omogućava poslovanje poduzetnika, da se odobrava za razdoblje potrebno za izradu plana restrukturiranja, a najviše na 6 mjeseci, odnosno do 21. ožujka 2007., kada je potrebno Agenciji dostaviti Plan restrukturiranja ili plan likvidacije poduzetnika ili dokaz da su krediti pokriveni državnim jamstvom vraćeni u cijelosti; te da se dodjeljuje samo jednom.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-02/49**
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva
Naziv	**Prijedlog za odobrenje državnog jamstva poduzetniku Brodosplit-Brodogradilište d.o.o., Split**
Korisnik	Brodosplit-Brodogradilište d.o.o., Split
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	20.09.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja (sanacija)
Instrument	D - jamstva
Trajanje	Do 21.03.2007.
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	1.687.618.850,45
Iznos u eurima i dolarima	(= 66.222.744,00 EUR + 204.001.167,00 USD
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o uvjetnom odobrenju sukladno članku 13. stavku 3. ZDP-a od 21.09.2006.; UP/I 430-01/2006-02/49, urbroj: 580-03-06-17-13 kojim je odobrena državna potpora za sanaciju poduzetnika Brodosplit-Brodogradilište d.o.o., Split u ukupnom iznosu od 1.687.618.850,45 kuna. Agencija je odobrila potporu za sanaciju pod uvjetom da je za jamstvo uplaćena naknada u korist državnog proračuna Republike Hrvatske i da je kredit odobren pod redovitim tržišnim uvjetima, odnosno s kamatnom stopom koja ne bi smjela biti niža od referentne kamatne stope u visini od 5,44 %; da kredit bude vraćen u roku od 12 mjeseci od isplate posljednjeg obroka, da je potpora dodijeljena zbog ozbiljnih socijalnih problema, da je ograničena na neophodan iznos koji omogućava poslovanje poduzetnika, da se odobrava za razdoblje potrebno za izradu plana restrukturiranja, a najviše na 6 mjeseci, odnosno do 21. ožujka 2007., kada je potrebno Agenciji dostaviti Plan restrukturiranja ili plan likvidacije poduzetnika ili dokaz da su krediti pokriveni državnim jamstvom vraćeni u cijelosti; te da se dodjeljuje samo jednom.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-59/02**
Davatelj	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
Naziv	**Prijedlog za pretvaranje potraživanja u udjel u temeljnom kapitalu i otpis potraživanja prema poduzetniku Mupera d.o.o., Solin**
Korisnik	Mupera d.o.o., Solin
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	10.01.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Trgovina na veliko kemijskim proizvodima (restrukturiranje)
Instrument	B1- Pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	87.524.896,00
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odbijanju davanja odobrenja od 16.03.2006.; UP/I 430-01/2006-59/02, urbroj: 580-03-06-54-04, jer je riječ o potpori koja nije sukladna ZDP-u. U postupku je utvrđeno da se poduzetnik Mupera d.o.o. nalazi u financijskim poteškoćama. Poduzetnicima u financijskim poteškoćama može biti dodijeljena državna potpora za restrukturiranje iz članka 16. stavka 1. i članka 18. Uredbe i to na temelju održivog Programa restrukturiranja. Međutim, u postupku je utvrđeno da Program restrukturiranja ne ispunjava sve uvjete iz članka 18. Uredbe prema kojima bi poduzetnik nakon provedbe procesa restrukturiranja mogao dugoročno opstati na tržištu. Stoga se mjere provedbe programa restrukturiranja, odnosno pretvaranja potraživanja u udjel u temeljnom kapitalu te otpis potraživanja, predstavljaju zabranjenu državnu potporu iz članka 4. stavka 1. ZDP-a, na koji se ne može primijeniti izuzeće iz članka 4. stavka 3. točke d) Uredbe.

Klasa	UP/I 430-01/2006-59/03
Davatelj	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
Naziv	**Prijedlog za otpis potraživanja prema poduzetniku Solana Ston d.d.**
Korisnik	Solana Ston d.d., Ston
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	10.01.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja soli (restrukturiranje)
Instrument	A2 - Otpis duga
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	23.092.078,98
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odbijanju davanja odobrenja od 24.05.2006.; UP/I 430-01/2006-59/03, urbroj: 580-03-06-54-08, sukladno članku 13. stavku 2. ZDP-a. U postupku je utvrđeno da se poduzetnik Solana Ston d.d. nalazi u financijskim teškoćama. Poduzetnicima u financijskim teškoćama može biti dodijeljena isključivo državna potpora za restrukturiranje. Agencija je ocijenila da Program restrukturiranja ne zadovoljava uvjete potrebne za osiguranje dugoročnog opstanka poduzetnika na tržištu nakon provedenog razdoblja restrukturiranja, te da isti nije zasnovan na realnim pretpostavkama sukladno članku 18. stavku 1. Uredbe. Naime, u Programu restrukturiranje predviđen je vrlo kratki rok za restrukturiranje, te je već u 2006. godini predviđeno pozitivno poslovanje što nije realno očekivati, pa se postavlja pitanje realnosti plana za ostale godine. Također, poduzetnik u svom Programu restrukturiranja nije naveo iznos minimalne državne potpore za restrukturiranje, te nije predvidio sudjelovanje u postupku restrukturiranja vlastitim doprinosom, koji kod malog poduzetnika treba iznositi najmanje 25 %.

Klasa	UP/I 430-01/2006-57/17
Davatelj	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
Naziv	**Prijedlog Odluke za odobrenje jamstava za kredit poduzetniku Mladik d.o.o.**
Korisnik	Mladik d.o.o., Vrbanja
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	29.03.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja furnira, šperploča, panel-ploča i sl. (mali i srednji poduzetnici)
Instrument	D - Jamstva
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	2.460.000,00
Iznos u eurima	332.434,00
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o obustavi postupka od 06.11.2006.; UP/I 430-01/2006-57/17, urbroj: 580-03-06-43-09.

Klasa	**UP/I 430-01/2006-12/12**
Davatelj	Hrvatski fond za privatizaciju
Naziv	**Prijedlog za pretvaranje potraživanja u temeljni kapital poduzetnika Vučedol d.d., Vukovar**
Korisnik	Vučedol d.d., Vukovar
Opća/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	21.02.2006., na zahtjev davatelja
Pravni temelj	
Sektor, kategorija i namjena	financijsko restrukturiranje
Instrument	B1 - Pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Plan u kunama u DPRH za 2006.	
Iznos u kunama	4.174.894,51
Iznos u eurima	
Iznos u dolarima	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o obustavi postupka od 20.06.2006.; UP/I 430-01/2006-12/12, urbroj: 580-03-06-43-05. HFP je odobrio pozajmicu poduzetniku Vučedol d.d., a budući da rečeni poduzetnik nije podmirio dug iz spomenute pozajmice, sklopljen je Ugovor o pretvaranju potraživanja HFP-a u ulog u temeljnom kapitalu poduzetnika Vučedol d.d. u iznosu od 4.174.894,51 kuna. S obzirom da dostavljena dokumentacija nije bila dostatna za donošenje rješenja. Agencija je zahtjevom sukladno članku 9. stavku 1. i 2. ZDP-a zatražila dostavu dodatne dokumentacije. Budući da se nije postupilo po zahtjevu Agencije, sukladno članku 9. stavku 3. ZDP-a, donesen je zaključak o obustavi postupka, budući da se smatra da je davatelj državne potpore povukao svoj zahtjev.

Prilog 8. Popis odluka Upravnog suda RH povodom tužbi na odluke Agencije u 2006. godini

PREDMET	ODLUKA	PRESUDA US
CONSULE d.o.o., Sveta Nedjelja	Rješenje Agencije 27.11.2001.	tužba se odbija
COSMOPOLIS d.o.o., Zagreb	Zaključak Agencije 29.05.2001.	tužba se odbija
POVRATAK PRIRODI, Zagreb	Zaključak Agencije 11.11.2003.	tužba se odbija
HT d.d., Zagreb	Rješenje Agencije 07.09.2006.	obustava postupka*
HT d.d., Zagreb	Rješenje Agencije 07.09.2006.	obustava postupka*
HT d.d., Zagreb	Rješenje Agencije 07.09.2006.	obustava postupka*
HT d.d., Zagreb	Rješenje Agencije 07.09.2006.	obustava postupka*
HT d.d., Zagreb	Rješenje Agencije 07.09.2006.	obustava postupka*
HT d.d., Zagreb	Rješenje Agencije 07.09.2006.	obustava postupka*
HT d.d., Zagreb	Rješenje Agencije 07.09.2006.	obustava postupka*

*Temeljem odluke Agencije o ukidanju privremene mjere, Upravni sud RH obustavio je postupak

Prilog 9. Izvješće Europske komisije o napretku Hrvatske 2006. - Prijevod dijela izvješća u odnosu na tržišno natjecanje i državne potpore

Poglavlje 8: Politika tržišnog natjecanja

Hrvatska je u navedenom području postigla stanovit napredak. U području tržišnog natjecanja u užem smislu (anti-trust), uključujući i kontrolu koncentracija, Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja iz 2003. godine sadrži osnovna pravila o ograničavajućim sporazumima, vladajućem položaju i kontroli koncentracija, no još potrebno njegovo daljnje usklađenje. Osim što neke odredbe treba detaljnije obraditi i uskladiti, ostaje i potreba za stvaranjem jedinstvenog režima tržišnog natjecanja na način da se osigura primjena Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja u svim sektorima gospodarstva, posebno kada je riječ o telekomunikacijama i bankarskom sektoru. Hrvatske vlasti trebale bi isključiti mogućnost da Vlada temeljem članka 266. Zakona o općem upravnom postupku može ukinuti odluke koje se odnose na tržišno natjecanje u užem smislu (anti-trust).

U odnosu na administrativne kapacitete Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja pokazuje stanovit napredak vezan uz usavršavanje i vođenje postupaka. Agencijom se dobro upravlja, a izrađen je program rada sa zadanim strateškim ciljevima i opisom aktivnosti. Međutim, Agenciji su potrebna dodatna sredstva kako bi se mogla nositi sa znatnim i stalnim povećanjem poslova i potrebama usavršavanja. Imajući to u vidu, zabrinjava da budžet Agencije nije povećan u 2006. godini. Nadalje, Agenciju treba ovlastiti za izricanje kazni. Postojeći pravosudni sustav ne funkcionira na zadovoljavajući način te je potreban razvoj i usavršavanje sudaca u pitanjima koja se odnose na tržišno natjecanje.

Provedbena evidencija Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja koja se odnosi na predmete iz područja anti-trusta obuhvaća u 2005. godini (zajedno s Hrvatskom narodnom bankom u bankarskom sektoru) 93 donesene meritorne odluke, od kojih se 5 odnosi na ograničavajuće sporazume, 3 na zlouporabu vladajućeg položaja, 26 na kontrolu koncentracija i 59 mišljenja na zakone i druge akte (eng. advocacy). Potrebno je značajno ojačati provedbenu evidenciju, uključujući ekonomske i pravne analize. Provedbu treba više usredotočiti na sprječavanje najozbiljnijih oblika narušavanja tržišnog natjecanja, posebno u području zabrane ograničavajućih horizontalnih sporazuma i zlouporabe vladajućeg položaja koja za posljedicu ima isključivanje konkurenata s tržišta. Također je neophodno uvođenje potpuno novog sustava kažnjavanja koje će biti učinkovito u odvraćanju poduzetnika od kršenja pravila o tržišnom natjecanju.

U području državnih potpora značajan je napredak ostvaren donošenjem novog Zakona o državnim potporama i nove Uredbe o državnim potporama, posebno u dijelu u kojem se ostvaruje mogućnost izricanja obvezujućeg mišljenja Agencije na nacrte prijedloga zakona koji sadrže državne potpore. Napredak je ostvaren i uvođenjem odredbe kojom se na

odluke iz područja državnih potpora ne primjenjuje članak 266. Zakona o općem upravnom postupku odnosno ovlast Vlade da ukine takve odluke.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja još uvijek je u fazi razvoja administrativnih kapaciteta kao nacionalnog tijela koje je nadležno za nadzor i kontrolu državnih potpora. Broj zaposlenih stručnjaka koji rade na predmetima iz državnih potpora smanjen je s devet u 2005. godini, na osam. Hitno je potrebno jačati administrativne kapacitete zadužene za kontrolu državnih potpora u odnosu na broj zaposlenih, izvore financiranja i usavršavanja.

U odnosu na provedbenu evidenciju državnih potpora učinjen je stanovit napredak. U 2005. godini Agencija je riješila 91 predmet iz područja državnih potpora (rješenja i mišljenja). U većini predmeta radilo se ili o potporama koje u smislu Zakona ne predstavljaju državnu potporu ili o odobrenim odnosno dopuštenim potporama. Provedba je i nadalje u začecima, te ju je potrebno značajno ojačati, kako u odnosu na područje primjene, tako u odnosu na provođenje ekonomskih i pravnih ocjena. Tu je i problem davatelja državnih potpora koji nastavljaju ignorirati obvezu prijave potpora ili ne surađuju dovoljno s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja. Hrvatska nadležna tijela izradila su popis postojećih programa potpora i ostalih akata temeljem kojih su državne potpore dodijeljene prije stupanja na snagu Zakona o državnim potporama iz 2003. godine. Što se tiče fiskalnih potpora, ključnog elementa u pregovorima o pristupanju, učinjen je djelomičan napredak. Usklađivanje Zakona o porezu na dobit i Zakona o poticanju ulaganja s pravnom stečevinom Europske zajednice (acquis) je u tijeku, no još uvijek kasni usklađivanje Zakona o slobodnim zonama. Hrvatska još treba dostaviti prijedlog karte regionalnih potpora.

U sektoru brodogradnje, koji predstavlja ključni element pregovora o pristupanju, donošenje strateških smjernica daljnjeg razvitka hrvatske brodogradnje tek je polazište u razmatranju ovog problema. Hrvatska hitno treba donijeti održive planove restrukturiranja za poduzetnike u teškoćama kako bi to područje bilo usklađeno s pravilima o državnim potporama sadržanim u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), pritom uzimajući u obzir važnost te grane gospodarstva u Hrvatskoj.

U sektoru čelika, koji također predstavlja ključni element u pregovorima o pristupanju, Hrvatska je ostvarila samo djelomičan napredak. Donošenje nacrta nacionalnog programa restrukturiranja industrije željeza i čelika predstavlja pozitivan korak naprijed, ali nedovoljan za ispunjenje obveza koje je Hrvatska preuzela SSP-om. Plan mora biti dopunjen nekim ključnim elementima, naime industrijskom strategijom, detaljnim podacima o procesu privatizacije i uključenim državnim potporama kao i s tim povezanim kompenzacijskim mjerama.

Uzimajući u obzir kontinuiranu dodjelu državnih potpora u oba navedena sektora, neophodno je hitno donošenje održivih programa restrukturiranja za brodogradilišta u teškoćama, kao i programa restrukturiranja kojim bi se ispunili kriteriji zadani SSP-om koji se odnose na industriju čelika.

Hrvatska je u srpnju 2006. donijela godišnje Izviješće o državnim potporama za 2005. godinu. Izviješće se u najvećem dijelu temelji na metodologiji izrade izviješća u Europskoj uniji.

Zaključak

Hrvatska nastavlja ostvarivati izvjestan napredak, kako na području anti-trusta, tako i na području državnih potpora. Međutim, Hrvatska treba pojačati svoje napore. Potrebno i važno je daljnje usklađivanje zakonodavstva, jačanje administrativnih kapaciteta, posebno kada je riječ o ekipiranosti i broju stručnjaka, te veća učinkovitost provedbene evidencije. Posebnu pozornost potrebno je usmjeriti kako se ne bi kršile obveze iz SSP-a, naročito one koje se odnose na državne potpore sektoru čelika i brodogradnje, kao i fiskalne potpore.